

การพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทู้มด้ม
อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม
อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**SELF - RELIANCE OF VILLIAGE FUND MEMBERS IN THE MUNICIPALITY OF
UENG KRATUMLOM, SAMPHRAN DISTRICT, NAKHON PATHOM PROVINCE**

By
Naratchaon Pipattanakorn

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาตรี

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF ARTS

Program of Public and Private Management

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2010

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพึ่งตนเองของ
สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” เสนอโดย
นางสาวณรัชชอร์ พิพัฒน์ธนากร เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ชารัทคนวงศ์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่ เดือน พ.ศ.
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ มีทรัพย์หลากหลาย
คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์
..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.ธนนันท์รัฐ รัตนพงษ์ภักดิ์)
...../...../.....

..... กรรมการ
ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี
(รองศาสตราจารย์สมนึก แดงเจริญ)
...../...../.....

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ มีทรัพย์หลากหลาย)
...../...../.....

51601711 : สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

คำสำคัญ : การพึ่งตนเอง / สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

ณรัชชอร์ พิพัฒน์ธนากร : การพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมือง
กระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : รศ.ดร.สมศักดิ์ มีทรัพย์หลาก.
163 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านใน
เขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม 2) เปรียบเทียบการพึ่งตนเองของสมาชิก
กองทุนหมู่บ้าน จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล และ 3) ศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการ
พึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

กลุ่มตัวอย่างเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน
จังหวัดนครปฐม ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น จำนวน 335 คน จากจำนวนประชากร 2,574 คน เครื่องมือ
ที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยเป็น
รายคู่ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
มีการพึ่งตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมี
การพึ่งตนเองทางด้านจิตใจอยู่ในระดับมาก มีการพึ่งตนเองทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านสังคม และ
ด้านเทคโนโลยีอยู่ในระดับปานกลาง และมีการพึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ

2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
ที่มีระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก จำนวนเงินกู้ และวัตถุประสงค์ในการกู้
ต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ปัญหาและอุปสรรคในการพึ่งตนเอง คือ สมาชิกมีรายได้ไม่เพียงพอ มีหนี้สินเพิ่ม ไม่มี
แหล่งทำกินเป็นของตนเอง สมาชิกมีส่วนร่วมในกิจกรรมน้อย การแลกเปลี่ยนข่าวสารไม่ทั่วถึง การพิจารณา
เงินกู้และผลประโยชน์ไม่โปร่งใส เครื่องมือเครื่องใช้ในการประกอบอาชีพราคาสูง สมาชิกมีความรู้ด้าน
เทคโนโลยีน้อย สมาชิกรู้สึกท้อแท้ และมีสุขภาพไม่เอื้ออำนวย สำหรับข้อเสนอแนะในการพึ่งตนเอง คือ
ปรับลดกฎเกณฑ์การกู้ยืม ส่งเสริมคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านให้มีความสามารถในการ
พึ่งตนเอง จัดหน่วยประชาสัมพันธ์ มีกิจกรรมพัฒนาฝีมือแรงงานและสร้างอาชีพ รวมทั้งสวัสดิการแก่สมาชิก

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2553

ลายมือชื่อนักศึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

51601701 : MAJOR : PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT.

KEYWORDS : SELF-RELIANCE / VILLAGE FUND MEMBERS

NARATCHAON PIPATTANAKORN : SELF-RELIANCE OF VILLAGE FUND MEMBERS IN THE MUNICIPALITY OF MUENG KRATUMLOM, SAMPHRAN DISTRICT, NAKHON PATHOM PROVINCE. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. SOMSAK MEESAPLAK, Ph.D. 163 pp.

The objectives of this research were 1) to study levels of Self-Reliance of Village Fund Members in the Municipality of Mueng Kratoomlom, Samphran District, Nakhon Pathom Province; 2) to compare the members' self-reliance, regarding personal status, and; 3) to examine problems, obstacles, and suggestions for the members' self-reliance.

The 335 samples were obtained by means of stratified random sampling from 2,574 members of the village fund program. The instrument was a questionnaire, and the data were analyzed for frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance, paired different test, and content analysis.

The research results were:

1. The members of the village fund program in over all, had self-reliance at a moderate level. When each aspect was individually analyzed, the members of the village funds had mental self-reliance at a high level; whereas their natural resources, social, and technological self-reliance were at moderate levels. On the contrary, the members' economic self-reliance was found at a low level.

2. The members of the village fund program, who had different educational level, monthly income, membership duration, loan amount, and loan objective, had different self-reliance at the statistically significant levels of .05.

3. Problems and obstacles of the members' self-reliance were, the members had less and insufficient income, more debt, no land ownership for work, the members had little participation in activities, scarce information exchange, and unaccountable and unfair loan consideration, the members had costly, little knowledge about technology, the members felt desperate, and unhealthy. Additionally, the suggestions for the members' self-reliance were improving short, suitable and fair criteria for loan provision according to the loaner's record, promotion and training for more competency of committees and members of the village fund program, forming a public relations team for distribution of useful information, organizing activities for labor force development, career and welfare establishment for the members.

Program of Public and Private Management Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2010

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัย เรื่อง การพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม สามารถสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ มีทรัพย์หลาก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.ธนิษฐ์ รัตนพงษ์ภิญโญ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์สมนึก แดงเจริญ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก ที่ให้ความกรุณาแนะนำ ปรีกษา ตรวจสอบ ตลอดจนตรวจแก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ทั้งสามท่าน อย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเดช นิลพันธุ์ อาจารย์ ดร.วรรณวีร์ บุญคุ้ม และนางสาวกมลชนก จำสุวรรณ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านของคณะวิทยาการจัดการ รวมถึงอาจารย์ พิเศษที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และให้ประสบการณ์ที่ดีแก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่ได้ศึกษา

ผู้วิจัยขอขอบคุณสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทุกท่าน ที่กรุณาตอบแบบสอบถาม ให้ความรู้ ให้ คำแนะนำ และให้ข้อเสนอแนะข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ประสานงานจากคณะวิทยาการจัดการ สาขาการจัดการภาครัฐและ ภาคเอกชน และบัณฑิตวิทยาลัยทุกท่านที่อำนวยความสะดวก ให้คำแนะนำ และประสานงานทุก อย่าง จนทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จ

ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อนและพี่ๆ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏและภาคเอกชน ที่คอยให้ กำลังใจและให้คำปรึกษาแนะนำตลอดระยะเวลาที่ได้ศึกษาอยู่ร่วมกัน

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และขอบคุณสมาชิกทุกคนในครอบครัวที่เป็น กำลังใจในการศึกษา ทำให้ผู้วิจัยมีความมุ่งมั่นและประสบความสำเร็จในวันนี้

ผู้วิจัยมุ่งหวังที่จะให้ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นประโยชน์สำหรับการวางแผนทางการพัฒนา ชุมชนในอนาคตให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีและสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน ตลอดจนการพัฒนา นโยบายของรัฐให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

สุดท้ายนี้ประโยชน์และความดีอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้กับผู้มี พระคุณทุกท่านมีแต่ความสุขเช่นเดียวกันกับที่ข้าพเจ้าได้รับในวันนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ปัญหาในการวิจัย	4
สมมติฐานในการวิจัย.....	4
ขอบเขตในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับการพึ่งตนเอง.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง	20
แนวคิดเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41
สภาพทั่วไปของเทศบาลเมืองกระทู้มลิ้ม อำเภอสวมพราน จังหวัดนครปฐม....	53
กรอบแนวคิดในการวิจัย	58
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	60
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	60
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเกณฑ์การให้คะแนน	61
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	64
การเก็บรวบรวมข้อมูล	65
ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	68
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง	68
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม....	71
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล	93
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพึ่งตนเอง ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขต เทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	123
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	130
สรุปผลการวิจัย	130
การอภิปรายผล	135
ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย	142
บรรณานุกรม	145
ภาคผนวก	153
ภาคผนวก ก แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	154
ภาคผนวก ข ราชานามผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม	161
ประวัติผู้วิจัย	163

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกองทุนหมู่บ้าน	61
2	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลา ในการเป็นสมาชิก จำนวนเงินกู้ และวัตถุประสงค์ในการกู้	69
3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการพึงตนเองของสมาชิก กองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	72
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการพึงตนเองของสมาชิก กองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกเป็นรายประเด็น	72
5	จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ การพึงตนเองใน 5 ด้าน โดยจำแนกเป็นรายข้อ	78
6	การเปรียบเทียบการพึงตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาล เมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพรานจังหวัดนครปฐม จำแนกตามเพศ	94
7	การเปรียบเทียบการพึงตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาล เมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามอายุ	95
8	การเปรียบเทียบการพึงตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาล เมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตาม ระดับการศึกษา	96
9	การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการพึงตนเองของ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยวิธีของเซฟเฟ่ จำแนกตามระดับการศึกษา	98
10	การเปรียบเทียบการพึงตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาล เมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตาม สถานภาพสมรส	100

ตารางที่		หน้า
11	การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการพึ่งตนเองของ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยวิธีของเซฟเฟ่ จำแนกตามสถานภาพการสมรส	102
12	การเปรียบเทียบการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาล เมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามอาชีพ...	103
13	การเปรียบเทียบการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาล เมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตาม รายได้ต่อเดือน	104
14	การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการพึ่งตนเองของ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยวิธีของเซฟเฟ่ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	106
15	การเปรียบเทียบการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาล เมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตาม ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก	108
16	การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการพึ่งตนเองของ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยวิธีของเซฟเฟ่ จำแนกตาม ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก	109
17	การเปรียบเทียบการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาล เมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตาม จำนวนเงินกู้	112
18	การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการพึ่งตนเองของ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยวิธีของเซฟเฟ่ จำแนกตามจำนวนเงินกู้	114
19	การเปรียบเทียบการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาล เมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตาม วัตถุประสงค์ในการกู้	117

ตารางที่		หน้า
20	การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการพึงตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยวิธีของเซฟเฟ้ จำแนกตามวัตถุประสงค์ในการกู้..	119
21	ปัญหาและอุปสรรคในการพึงตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	123
22	ข้อเสนอแนะในการพึงตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	125
23	สรุปผลการเปรียบเทียบการพึงตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล.....	133

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาตรี

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสถานการณ์ปัจจุบันระบบเศรษฐกิจมีการเปลี่ยนแปลงตามกระแสโลกาภิวัตน์อันเนื่องมาจากความเจริญทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อมาถึงการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต ค่านิยม และวัฒนธรรมของประชาคมโลก ทำให้ระบบเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันมากขึ้น แต่ทั้งนี้ในความเจริญนั้นก็ไม่สามารถที่จะขจัดปัญหาความยากจนของมนุษยชาติให้หมดไปจากโลกนี้ได้ (ศิริรัตน์ กัญชวลีกุล 2548 : 61) และประเทศไทยซึ่งได้รับอิทธิพลจากกระแสการเปลี่ยนแปลงทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม ก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเช่นกัน

สภาพสังคมไทยในอดีตเป็นสิ่งมีชีวิตที่พึ่งตนเองและมีความเป็นอยู่แบบพอเพียง โดยอาศัยระบบเศรษฐกิจแบบยังชีพ ซึ่งมีความสัมพันธ์แบบพึ่งพาระหว่างกันกับธรรมชาติ ในระบบของเครือญาติที่เกื้อหนุนจนเจือกัน มีการแบ่งปันผลผลิตที่ได้มา มีการประกอบอาชีพเพื่อการอยู่รอด ทำให้ชุมชนในอดีตเป็นชุมชนที่เข้มแข็งและพึ่งตนเองได้ แต่ในปัจจุบันประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงของระบบทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอย่างรวดเร็ว จึงทำให้สังคมตกอยู่ภายใต้กระแสวัตถุนิยม ความสะดวกสบาย และจิตสำนึกสาธารณะ (ประเวศ วะสี 2542 : 18)

ในการพัฒนาชุมชนชนบทไทยที่ผ่านมามีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีความเปลี่ยนแปลงต่างๆ มากมายทั้งทางด้านบวกและด้านลบ ปัจจุบันทิศทางการพัฒนาชนบทไทยจำเป็นต้องใช้หลักการพัฒนาแบบพึ่งตนเอง ทั้งนี้เนื่องจากโครงสร้างทางสังคมของชุมชนเข้มแข็งก่อเกิดมาจากบุคคลในชุมชนที่พึ่งตนเองได้ โดยเฉพาะระดับปัจเจกบุคคลและระดับชุมชน (เสาวภา เดชาภิมนต์ 2544) การพัฒนาชุมชนไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาด้วยการจัดกิจกรรมด้านใด ก็ย่อมตั้งอยู่บนพื้นฐานของการสนับสนุนให้ประชาชนพึ่งตนเองได้เป็นสำคัญ ความพยายามพึ่งตนเองในระดับต่างๆ นั้นจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อบุคคลมีความพยายามพึ่งตนเองก่อน ส่วนภาครัฐจะมีหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนในสิ่งที่เกินขีดความสามารถของชุมชน (เสาวภา เดชาภิมนต์ 2544) โดยส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการชุมชนทุกขั้นตอน มีการ

ประสานงานระหว่างภาครัฐและท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ รวมทั้งกระตุ้นให้ประชาชนได้ตระหนักว่า ชุมชนเป็นของทุกคน ทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน เพื่อมุ่งสู่ชุมชนเข้มแข็ง ประชาชนพึ่งตนเองได้ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตดี และมีความสุขอย่างยั่งยืน (นิคม วรรณประเวศ 2554)

แต่เมื่อประเทศไทยต้องเผชิญกับวิกฤติเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีผลกระทบต่อประชาชนทุกชนชั้นและทุกภูมิภาคของประเทศ ก่อให้เกิดปัญหาค่าครองชีพ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการว่างงาน ปัญหาการขาดสภาพคล่องทางการเงิน และปัญหาสังคมอื่นๆ อีกมากมาย รัฐบาลจึงได้มุ่งเน้นในการแก้ไขปัญหาวิกฤติการณ์ด้านเศรษฐกิจในระดับมหภาคของประเทศอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) ที่มุ่งพัฒนาให้สังคมไทยอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (green and happiness society) ภายใต้แนวปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชุมชนที่เข้มแข็งจึงกลายเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนา โดยที่ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาจะช่วยสนับสนุนและส่งเสริมให้ชุมชนสามารถจัดกิจกรรมที่เป็นองค์ความรู้ มีกระบวนการเรียนรู้ และการจัดการความรู้ร่วมกันของคนในชุมชน ในรูปแบบที่หลากหลายตามภูมิสังคมด้วยทุนทางทรัพยากรและศักยภาพของชุมชน มีการผลิตเพื่อเลี้ยงตัวเองอย่างพอเพียง พึ่งพาตนเองได้ มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ทั้งภายในและภายนอกชุมชน บนพื้นฐานการเคารพความหลากหลายทางวัฒนธรรม อันนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ 2554)

นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติเป็น 1 ใน 9 นโยบายที่ริเริ่มในรัฐบาลสมัยที่ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริมสร้างกระบวนการพึ่งตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่มและการแก้ปัญหา และเสริมสร้างศักยภาพทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่หมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งละ 1 ล้านบาท เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในการลงทุน สร้างเสริมอาชีพ และสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในชุมชน นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองถือเป็นนโยบายสำคัญในการต่อสู้กับปัญหาความยากจนของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศที่กำลังเผชิญอยู่ เนื่องจากความยากจนของประชาชนในชนบทและชุมชนเมืองเกิดจากการไม่มีเงินทุนและขาดโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อนำมาพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ลดรายจ่าย ตลอดจนบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน รัฐบาลจึงมีนโยบายจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองขึ้นมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนด้วยภูมิปัญญาตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางสังคมและทางเศรษฐกิจของประชาชนอย่างยั่งยืน

อันเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศให้มีความสามารถในการจัดระบบบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองกันเอง รวมทั้งยังสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ 2544 : 1-2)

แต่เดิมพื้นที่ตำบลกระทุ่มลี้ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม มีฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งจัดขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2538 ต่อมาได้รับการจัดตั้งขึ้นเป็นเทศบาลเมืองกระทุ่มลี้ ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2551 เทศบาลเมืองกระทุ่มลี้มีวิสัยทัศน์ที่มุ่งพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และระบบสาธารณูปโภค ส่งเสริมการศึกษา การท่องเที่ยวสุขภาพ อนามัย และเพิ่มรายได้ให้ชุมชน รักษาสิ่งแวดล้อมและสังคมเป็นสุข (สำนักงานเทศบาลเมืองกระทุ่มลี้ 2554) พร้อมทั้งเล็งเห็นความสำคัญของแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และการจัดให้มีการส่งเสริมระบบเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองเป็นหนึ่งในพันธกิจสำคัญที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดยเฉพาะ ซึ่งหนึ่งในการบริหารงานก่อให้เกิดการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มลี้ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เพื่อเสริมสร้างกระบวนการพึ่งตนเองของประชาชนในหมู่บ้าน โดยกองทุนในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มลี้มีการบริหารจัดการตั้งแต่วันที่ พ.ศ. 2544 และได้รับการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลของกองทุนหมู่บ้านเพื่อมิให้เป็นองค์กรของรัฐ ตามพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547 อีกทั้งกองทุนกระทุ่มลี้มีมาตรฐานกองทุนในระดับ AAA (ดีมาก) และมีประชาชนให้ความสนใจสมัครเป็นสมาชิกจำนวนมาก (สำนักงานเทศบาลเมืองกระทุ่มลี้ 2552 : 5) มีผลการบริหารกองทุนตามความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ทองดี มีงขวัญ 2551) รวมทั้งในพื้นที่กระทุ่มลี้เองก็ยังมีกรรวมกลุ่มเพื่อผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อเสียง อาทิเช่น ครีมน้ำนม ขมิ้นชัน กล้วยตาก กล้วยอบ กล้วยตาก และผลไม้สด และผลไม้แปรรูปจากเนื้อผลไม้สดด้วยเหตุที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่าสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มลี้ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม มีการพึ่งตนเองระดับใด และสถานภาพส่วนบุคคลของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ต่างกัน จะมีผลทำให้มีการพึ่งตนเองที่แตกต่างกันหรือไม่ รวมทั้งมีปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพึ่งตนเองอย่างไร ผู้วิจัยจึงมุ่งวิจัย เรื่อง การพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มลี้ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านกระทุ่มลี้ รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับวาง

แนวทางการพัฒนาคนและชุมชนในอนาคตให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีและสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับความสำคัญและปัญหาของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อเปรียบเทียบการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ปัญหาในการวิจัย

1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม มีการพึ่งตนเองอยู่ในระดับใด
2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ที่มีสถานภาพส่วนบุคคลต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกันหรือไม่
3. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม มีปัญหาอุปสรรค รวมทั้งข้อเสนอแนะในการพึ่งตนเองอย่างไร

สมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัยนี้ ผู้วิจัยกำหนดสมมติฐานเกี่ยวกับการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน โดยผู้วิจัยคาดว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีสถานภาพส่วนบุคคลต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน ดังนี้

1. สมาชิกกองทุนที่มีเพศต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน
2. สมาชิกกองทุนที่มีอายุต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน
3. สมาชิกกองทุนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน
4. สมาชิกกองทุนที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน
5. สมาชิกกองทุนที่มีอาชีพต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน

6. สมาชิกกองทุนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน
7. สมาชิกกองทุนที่มีระยะเวลาในการเป็นสมาชิกต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน
8. สมาชิกกองทุนที่มีจำนวนเงินกู้ต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน
9. สมาชิกกองทุนที่มีวัตถุประสงค์ในการกู้ต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน

ขอบเขตในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้จำกัดขอบเขตในการวิจัยไว้ดังนี้

1. เนื้อหา

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยมีตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

1.1 ตัวแปรต้น คือ สถานภาพส่วนบุคคล ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก จำนวนเงินกู้ และวัตถุประสงค์ในการกู้

1.2 ตัวแปรตาม คือ การพึ่งตนเอง ซึ่งแบ่งออกเป็น ด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และด้านเทคโนโลยี

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวน 2,574 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น จำนวน 335 คน

3. ระยะเวลา

ผลการวิจัยนี้ ใช้ระยะเวลาประมาณ 9 เดือน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2553 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2554

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยเรื่อง การพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม จะนำไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสมาชิกกองทุนหมู่บ้านให้สามารถพึ่งตนเองได้ ดังนี้

1. ทราบระดับการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม
2. ทราบความแตกต่างของการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม เมื่อจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล
3. ทราบปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม

นิยามศัพท์เฉพาะ

คำศัพท์ที่เกี่ยวกับตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยเรื่อง การพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม มีคำจำกัดความดังนี้

1. การพึ่งตนเอง หมายถึง ความสามารถในการดำรงชีพในสังคมอย่างมีความสุขของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยการช่วยเหลือตนเอง ร่วมกับคนในชุมชนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีขีดความสามารถที่จะแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการของตนเองและชุมชน รวมทั้งสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองได้อย่างเหมาะสม การพึ่งตนเองจำแนกออกเป็น 5 ด้านประกอบด้วย

- 1.1 การพึ่งตนเองทางด้านจิตใจ หมายถึง ความสามารถในการดำรงชีพของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน โดยการมีสภาพจิตใจเข้มแข็งที่จะสู้กับปัญหาและอุปสรรคต่างๆ มีความมั่นใจว่าตนสามารถแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการได้โดยความสุจริต มีจิตใจใฝ่รู้ใฝ่พัฒนา มีความขยันหมั่นเพียร ไม่ท้อถอย และไม่ย่อท้ออยากมีเงินเกินความสามารถของตน

- 1.2 การพึ่งตนเองทางด้านสังคม หมายถึง ความสามารถในการดำรงชีพของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน โดยการมีองค์การทางสังคมที่มั่นคง มีผู้นำที่ดี มีกลุ่มสังคมที่รักใคร่กลมเกลียวเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือเกื้อกูล มีความพร้อมในการทำกิจกรรมร่วมกัน และมีการถ่ายทอดความรู้และสารสนเทศที่มีประโยชน์ให้แก่กันและกัน

- 1.3 การพึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจ หมายถึง ความสามารถในการดำรงชีพของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน โดยการมีอาชีพและรายได้พอเพียงที่จะสามารถซื้ออาหารหรือปัจจัย 4 ได้ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่เป็นหนี้สิน ทำให้เศรษฐกิจได้สมดุล มีความสามารถในการออมและ การลงทุน และมีการวางแผนสำหรับอนาคต

- 1.4 การพึ่งตนเองทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง ความสามารถในการดำรงชีพของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน โดยการมีความสามารถในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ใน

ครอบครัวและชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด และมีความสามารถรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้ดำรงอยู่หรือไม่เสียสมดุลธรรมชาติ

1.5 การพึ่งตนเองทางด้านเทคโนโลยี หมายถึง ความสามารถในการดำรงชีพของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน โดยการมีเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาพการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ รวมถึงมีความสามารถทางเทคโนโลยี ซึ่งได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยี รู้จักใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการซ่อมแซม มีความสามารถในการดัดแปลงให้เหมาะสมกับสภาพงานอื่นๆ มีความสามารถในการพัฒนาคุณภาพ และมีความสามารถในการคิดค้นริเริ่ม

2. กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หมายถึง แหล่งเงินทุนหมุนเวียนสำหรับการลงทุนของประชาชนซึ่งสมัครเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสองพราน จังหวัดนครปฐม ซึ่งจัดขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล โดยเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนของชุมชนสำหรับเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ลดรายจ่าย อุตสาหกรรม/วิสาหกิจขนาดเล็ก และบรรเทาเหตุจำเป็นของชุมชน รวมทั้งกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับรากหญ้า และเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคม โดยให้ท้องถิ่นจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนด้วยภูมิปัญญาตนเอง

3. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน หมายถึง สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสองพราน จังหวัดนครปฐม ซึ่งประกอบด้วย 9 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านหนองงูเหลือม บ้านแคราย บ้านหนองถั่วฝัก บ้านหนองตาน้อย บ้านบางพระ บ้านหนองดาช้าง บ้านหนองตามล บ้านหนองฉลากและบ้านหนองเสา

4. สถานภาพส่วนบุคคล หมายถึง คุณลักษณะเฉพาะของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านแต่ละคน ซึ่งได้แก่

4.1 เพศ หมายถึง ลักษณะเพศชายหรือเพศหญิงของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2 อายุ หมายถึง อายุเต็มปีของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.3 ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับจบการศึกษาสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.4 สถานภาพสมรส หมายถึง ความผูกพันของชายและหญิงในการเป็นสามีภรรยาของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.5 อาชีพ หมายถึง ประเภทงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.6 รายได้ต่อเดือน หมายถึง รายได้ประจำที่ได้รับจากการประกอบอาชีพในหนึ่งเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.7 ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก หมายถึง ระยะเวลาเต็มปีในการเป็นสมาชิกกลุ่ม กองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ของผู้ตอบ แบบสอบถาม นับระยะเวลาตั้งแต่เริ่มเป็นสมาชิกกลุ่มกองทุนหมู่บ้านจนถึง ปี พ.ศ. 2553

4.8 จำนวนเงินกู้ หมายถึง จำนวนวงเงินกู้ยืมจากกลุ่มกองทุนหมู่บ้านในเขต เทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.9 วัตถุประสงค์ในการกู้เงิน หมายถึง วัตถุประสงค์ของการกู้เงินกองทุนหมู่บ้านใน เขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัย ได้แบ่งได้ดังนี้

4.9.1 พัฒนาอาชีพ คือ การกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านไปส่งเสริมและสนับสนุน ให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันและมีความสามารถในการดำเนินการผลิตและการทำกิจกรรม กลุ่มที่ดำเนินกิจกรรมการพัฒนาอาชีพพร้อมกันอย่างต่อเนื่อง

4.9.2 สร้างงาน คือ การกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านไปใช้ในการฝึกอบรมตาม หลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่งเพื่อการดำเนินงานทางธุรกิจเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นอาชีพ เสริม สามารถพึ่งตนเองได้ ครอบครัวและชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

4.9.3 สร้างรายได้ คือ การกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านไปสนับสนุนและส่งเสริม ในการหาอุปกรณ์ เครื่องมือในการประกอบอาชีพ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเหมาะสม คຸ້ມຄ່າ และประหยัด เพื่อทำมาหากินให้ชีวิตดำรงอยู่ได้และเลี้ยงชีพหรือดำเนินงานพอให้กิจการดำรงอยู่ ได้

4.9.4 ลดรายจ่าย คือ การกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านเพื่อนำไปใช้จ่ายอย่างมี เหตุผล ตามความจำเป็นและมีประโยชน์ในการดำเนินชีวิต การรู้จักใช้จ่ายพอดี พอควรกับรายรับ สอดคล้องกับสภาพชีวิตของแต่ละบุคคล

4.9.5 อุตสาหกรรมและ/หรือวิสาหกิจขนาดเล็กในครัวเรือน คือ การกู้ยืม เงินกองทุนหมู่บ้านไปใช้ในการสนับสนุนสำหรับจัดหาวัตถุดิบ เครื่องมืออุปกรณ์ ในการผลิต การ ว่าจ้างแรงงานในการผลิตและการแปรรูปผลิตภัณฑ์ การรับซื้อผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ และการกู้ยืม สำหรับการประกอบอาชีพอุตสาหกรรมหรือวิสาหกิจขนาดเล็กในครัวเรือน

4.9.6 เพื่อการฉุกเฉิน คือ การกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านไปใช้เพื่อบรรเทาเหตุ ฉุกเฉินที่จำเป็น เช่น การเกิด การเจ็บป่วย การตาย การศึกษา เป็นต้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดนครปฐม จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อมูลจากเว็บไซต์ ไลน์ หรืออินเทอร์เน็ตและนำเสนอ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการพึ่งตนเอง
2. แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
3. แนวคิดเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. สภาพทั่วไปของเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดนครปฐม
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย
7. สมมติฐานของการวิจัย

1. แนวคิดเกี่ยวกับการพึ่งตนเอง

การพึ่งตนเองเป็นแนวทางใหม่ในการพัฒนาประเทศที่มีรากฐานมาจากแนวคิดแบบมนุษยนิยม ซึ่งเป็นแนวคิดเชิงกลยุทธในการพัฒนาชุมชนในหมู่นักวิชาการแถบเอเชีย โดยเชื่อว่า คงได้รับอิทธิพลจากคำสอนในพระพุทธศาสนา ดังพุทธภาษิตที่ว่า “อุคตนา หิ สุทนต์น นาด ลภติ ทุลล” ผู้มีตนฝึกดีแล้วย่อมเป็นที่พึ่งของตน (บุญทัน ดอกโรสง 2528 : 90, อ้างถึงใน ปิยะพร สุริโยตระกูล 2548 : 17) และด้วยเหตุนี้หลักการพึ่งตนเองด้วยตัวของตนเอง จึงเป็นทฤษฎีที่สำคัญในการพัฒนาตนเอง

1.1 ความหมายของการพึ่งตนเอง

ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการพึ่งตนเอง ซึ่งจะเป็นกรอบในการศึกษา จากการตรวจสอบเอกสารปรากฏว่า มีผู้ให้ความหมายและแนวคิดเอาไว้หลายท่านด้วยกัน โดยผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ดังนี้

สุพัตรา สุภาพ (2522 : 17) กล่าวว่า การพึ่งตนเอง หมายถึง การรู้จักหารายได้ หาทรัพย์สินไว้เลี้ยงตนเอง โดยไม่เป็นภาระแก่คนอื่น แม้ระหว่างเป็นเด็กและต้องพึ่งพาผู้ใหญ่ก็ตาม

ซึ่งเป็นการรู้จักสร้างตัว สร้างอนาคต หากใครรู้จักช่วยตนเองแล้ว คนๆ นั้นจะเป็นบุคคลที่ไม่
ที่อดยต่ออุปสรรค ต่อความยากลำบาก

อุทัย ดุลยเกษม (2528 : 552, อ้างถึงใน โอวาท สุทธานรภัย 2530 : 45) ให้ความหมายว่า การพึ่งตนเองเป็นภาวะที่มีภาวะสัมพันธ (relative) มิใช่ลักษณะสัมบูรณ์ (absolute) ซึ่งหมายความว่า การพึ่งตนเองสามารถพึ่งพาผู้อื่นได้เช่นกัน แต่เป็นการพึ่งพาในลักษณะพึ่งพาอาศัยกัน (interdependence) มากกว่าการพึ่งพา (dependent) และการพึ่งพาอาศัยนั้นตั้งอยู่บนพื้นฐานของการพึ่งตนเองได้ด้วย

มงคล ชาวล (2529 : 53) ให้ความหมายว่า “คือ ต้องทำเองเป็น คิดเองเป็น แก้ปัญหาเองเป็น หรืออาจกล่าวได้ว่าหากใครสามารถกำหนดชีวิตของตนเองได้ในระดับหนึ่ง ก็แสดงว่าพึ่งตนเองได้ แต่มิได้หมายความว่า จะไม่ได้รับความช่วยเหลือจากคนอื่น แต่จะรับความช่วยเหลือตามความจำเป็น”

กาญจนา แก้วเทพ (2530 : 34) กล่าวว่า การพึ่งตนเอง หมายถึง กิจกรรมทั้งหลายที่กระทำโดยปัจเจกชนและครัวเรือนเพื่อบรรลุถึงการมีหลักประกันในการดำรงชีวิต ซึ่งแบ่งระดับความหมายไว้ 2 ส่วน คือ

1. ในเชิงปัจเจกบุคคล การพึ่งตนเอง หมายถึง กิจกรรมทั้งหลายที่กระทำโดยปัจเจกชนและครัวเรือนเพื่อบรรลุถึงหลักประกันในการดำรงชีวิต
2. ในลักษณะกลุ่ม การพึ่งตนเอง หมายถึง การที่กลุ่มมีการจัดระบบเพื่อให้สามารถดำเนินการตอบสนองตามความต้องการของตนเองด้วยวิธีช่วยเหลือตนเอง และโดยการร่วมมือกับคนอื่นที่อยู่ในสถานการณ์เดียวกัน และมีอิสระในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย โดยอาศัยความพยายามและกำลังของตนเอง ทั้งนี้การพึ่งตนเองอย่างแท้จริงต้องหมายรวมถึงว่า กลุ่มนั้นมีอิสระในการตั้งเป้าหมาย

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2537 : 62) ให้ความหมายการพึ่งตนเองว่า คือการที่ชุมชนมีความสามารถที่จะดำเนินโครงการและลงทุนดำเนินกิจการ ได้ด้วยตนเองเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ท้องถิ่น และยังหมายถึงสภาวะที่สมาชิกของชุมชนหรือชาวบ้านสามารถช่วยเหลือตนเองและมีขีดความสามารถที่จะแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการของตนเองและชุมชนได้มากขึ้น รวมทั้งสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองได้อย่างเหมาะสม

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2541 : 25) ได้อธิบายการพึ่งตนเองว่า

1. เป็นความสามารถที่เป็นตัวของตนเองในทางความคิด โดยมีทัศนคติการมองปัญหาต่างๆ การตัดสินใจด้วยตนเอง

2. ในการตัดสินใจดำเนินการโดยสถาบันของชุมชนหรือองค์กรชุมชนเพื่อประโยชน์ของชุมชนทั้งในด้านการแก้ปัญหา และในด้านการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชน

3. เป็นการพึ่งพาตนเองที่ไม่นำไปสู่การพึ่งพา เป็นการพึ่งพาอาศัยกันอย่างรู้เท่าทัน

4. กรอบการมองจะต้องไม่มุ่งแข่งขันกัน หรือไม่มุ่งครอบงำเหนือกว่าแต่เป็นการสู่ความเป็นไทต่อกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

เสรี พงศ์พิศ (2547 : 17) กล่าวว่า การพึ่งตนเอง หมายถึง ความสามารถของคนที่ จะช่วยเหลือตนเองให้ได้มากที่สุด โดยไม่เป็นภาระคนอื่นมากเกินไป มีความสมดุล ความพอดีในชีวิต เป็นสภาวะทางกายที่สอดคล้องกับสภาวะทางจิตที่เป็นอิสระ มีความพอใจในชีวิตที่เป็นอยู่ มีสิ่งจำเป็นปัจจัยสี่พอเพียง เป็นความพร้อมของชีวิตทั้งทางร่างกายและจิตใจ

กล่าวโดยสรุปว่า การพึ่งตนเอง หมายถึง ความสามารถในการดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข โดยความช่วยเหลือตนเอง ร่วมกับสมาชิกในชุมชนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีขีดความสามารถที่จะแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการของตนเองและชุมชน รวมทั้งสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองได้อย่างเหมาะสม

1.2 แนวคิดของการพึ่งตนเอง

แนวคิดการพึ่งตนเองมีจุดกำเนิดมาจากความพยายามที่จะพัฒนาประเทศด้วยพลัง และศักยภาพของตนเองหรือชุมชน เพื่อเป็นการลดภาระการพึ่งพาความช่วยเหลือในด้านต่างๆ จากภายนอกชุมชน อันจะก่อให้เกิดการไหลออกของปัจจัยผลผลิตในชุมชนและหลีกเลี่ยงการสร้าง ความสูญเสียทางวิถีชีวิตของคนในชุมชนจากการเล็ดลอดไหลเข้ามา รวมทั้งผสมผสานต่อกันของ วัฒนธรรมจากภายนอกชุมชน นอกจากนี้ยังเป็นการลดภาวะยากจนและการถูกกดขี่ของประเทศ หรือชุมชนอีกด้วย การพึ่งตนเองจึงก่อให้เกิดความเป็นเอกราชในทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม รวมถึงความเป็นอิสระในวิถีชีวิต และวัฒนธรรมของประเทศหรือชุมชน

สถาบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2538 : 4-5, อ้างถึงใน สำนักงานพัฒนาชุมชน 2549 : 47) ทำการวิจัย การพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจในชนบทเพื่อกำหนด กรอบความคิดว่าชุมชนที่สามารถพึ่งตนเองได้ จะต้องประกอบด้วย การพึ่งตนเอง 5 ด้าน คือ

1. ด้านเทคโนโลยี (technology: T) มีลักษณะเหมาะสมในสภาพชนบท ซึ่งอาจ หมายถึง เครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้าน และเทคโนโลยีใหม่ ที่มีความทันสมัยหากแต่ควบคุมได้ และควรเป็นเทคโนโลยีที่ผ่านการวิจัย และพัฒนาภายในประเทศ

2. ด้านเศรษฐกิจ (economic: E) อยู่ในลักษณะที่สามารถสร้างภาวะสมดุลให้ เกิดขึ้นระหว่างความต้องการและขีดความสามารถการสนองความต้องการเป็นระบบเศรษฐกิจที่มี

พัฒนาการต่อเนื่องมีประสิทธิภาพในการแข่งขันกับภายนอก สามารถในการออมและการลงทุน สามารถรวมกลุ่มเพื่อการผลิตและการตลาด ตลอดจนมีการวางแผนสำหรับอนาคตด้วย

3. ด้านทรัพยากรธรรมชาติ (resource: R) ควรมีอย่างอุดมสมบูรณ์ หรือสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างมีคุณภาพของระบบนิเวศน์ และอยู่ในสภาพที่สามารถฟื้นฟูได้

4. ด้านจิตใจ (mental: M) คนในชุมชนควรมีจิตสำนึกในการพึ่งตนเองมีจิตใจ ใฝ่รู้ ใฝ่พัฒนา มีความรู้ และความสามารถในการประยุกต์ มีคุณภาพ ลดละอบายมุขและมีความขยันหมั่นเพียร

5. ด้านสังคมวัฒนธรรม (social: S) ชุมชนมีภาวะผู้นำดี การมีส่วนร่วมสูง มีความเป็นปึกแผ่นทางสังคม มีองค์กรทางสังคมที่เข้มแข็ง รวมทั้งมีความรู้และข่าวสารที่เท่าทันโลก ภายนอก

การพึ่งตนเองทั้ง 5 ด้าน นี้ จะต้องมีกระบวนการสร้างขีดความสามารถของชุมชน (BAN) 3 ประการ คือ

1. การสร้างความสมดุลของสาระการพึ่งตนเอง (balance: B) เป็นความสอดคล้อง ความกลมกลืนระหว่างเทคโนโลยี เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติ จิตใจและสังคมวัฒนธรรม

2. การสร้างความสามารถในการจัดการ (ability: A) เป็นการวิเคราะห์การวางแผน และการจัด ระบบชุมชน โดยเฉพาะเรื่องสาระพึ่งตนเอง ทั้งนี้ชุมชนอาจขอความช่วยเหลือจาก ภายนอกเพื่อขอความคิดเห็นและการสนับสนุน

3. การสร้างเครือข่ายการทำงาน (net-working: N) เป็นความสัมพันธ์ของชุมชน และองค์กรเครือข่ายให้ชุมชนมีพลังในการจัดการชุมชนเพื่อความสมดุลของการพึ่งตนเอง

ซึ่งแนวคิดข้างต้นสอดคล้องกับแนวคิดของ สัจญา สัจญาวิวัฒน์ (2551 : 141) ที่ได้กล่าวถึงการพึ่งตนเองว่า เป็นหลักการพึ่งตนเองที่ใกล้เคียงกับหลักการช่วยตนเอง (self-help)

เพราะจะทำให้ตัวเองพึ่งตนเองได้ การที่คนหรือชุมชนจะพึ่งตนเองได้นั้นจะต้องมีปัจจัยทั้ง 5 ซึ่ง เรียกว่า TERMS (technology, economic, resource, mental and socio-cultural) ได้แก่ การพึ่งตนเอง

ได้ทางเทคโนโลยี มีเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็น (technology: T) มีอาชีพและรายได้พออยู่พอกิน (economic: E) มีทรัพยากรธรรมชาติ (resource: R) เช่น ดิน น้ำ ป่าไม้ พอได้พึ่งพาอาศัย มีจิตใจที่เข้มแข็งและแน่วแน่ว่าจะพึ่งตนเองได้ รวมทั้งรู้จักพอในผลของความพยายาม (mental: M) และ ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม (socio-cultural: S) คือ มีคนจำนวนหนึ่งที่สามัคคี มีผู้นำที่เข้มแข็ง มี คำนิยม และมีอุดมการณ์ส่งเสริมการพึ่งตนเอง โดยทั้ง 5 ปัจจัยมีความหมายดังต่อไปนี้

1. การพึ่งตนเองทางด้านเทคโนโลยี (technology self-reliance: T) หมายถึง ชุมชนสามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นการทำนา ทำไร่ หรือรวมถึงการ

ทำอุตสาหกรรมในครัวเรือน การติดต่อค้าขาย หรือแม้แต่การประกอบอาชีพด้านการบริการซ่อมเครื่องจักร เทคโนโลยียังมีส่วนช่วยในการสื่อสารติดต่อกับภายนอกชุมชนทำให้ได้รับข่าวสารที่ดี รู้จักการประชาสัมพันธ์ การบริหาร โครงการ เทคโนโลยียังหมายถึงของสมัยใหม่และของดั้งเดิมของท้องถิ่นที่เรียกว่าภูมิปัญญาชาวบ้านซึ่งในอดีตชนบทเป็นการพึ่งพาเทคโนโลยีของตนเองในลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ได้รับการถ่ายทอดมาเป็นเวลานานทั้งด้านการประกอบอาชีพ เช่น การเพาะปลูกโดยใช้พืชพันธุ์ท้องถิ่นที่มีลักษณะพิเศษ ปุ๋ยธรรมชาติทำการเกษตรแบบผสมผสาน การดูแลรักษาสุขภาพร่างกายของตนเอง ซึ่งเทคโนโลยีพื้นบ้านทั้งหลายต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเศรษฐกิจสังคม โดยไม่ก่อให้เกิดการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การพึ่งตนเอง มิได้หมายความว่า เราสามารถผลิตได้ทั้งหมด เพราะเป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ บางคนสามารถผลิตหรือบริการประสบผลสำเร็จและสามารถพึ่งตนเองได้จนกระทั่งมั่งคั่ง ทั้งนี้เพราะ เขามีเทคโนโลยี (สติปัญญา) ซึ่งเป็นตัวเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลผลิตและบริการ การพึ่งตนเองจึงหมายถึง การพัฒนาขีดความสามารถทางเทคโนโลยีของตนเองจนสามารถนำไปใช้เลี้ยงตนเองได้ เช่น การเกษตรแบบผสมผสานพึ่งตนเองทางเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับดินฟ้าอากาศภูมิประเทศ ถ้าพิจารณาขั้นตอนการพัฒนาขีดความสามารถทางเทคโนโลยีเป็นลำดับจากเบื้องต้นไปสู่ขั้นสุดท้าย อาจแบ่งเป็น 5 ขั้น คือ

- 1.1 การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยี และการใช้เทคโนโลยีนั้น
- 1.2 การมีความสามารถในการซ่อมแซม แก้ไข เมื่อเกิดขัดข้องหรือเกิดปัญหา
- 1.3 การมีความสามารถในการตัดแปลง เปลี่ยนแปลง ปรับปรุง ให้เหมาะสมกับสภาพการใช้ใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม
- 1.4 การมีความสามารถในการสร้างเลียนแบบ หรือออกแบบให้มีคุณภาพไม่ด้อยกว่าเดิม

1.5 การมีความสามารถในการคิดค้น หรือประดิษฐ์เทคโนโลยีชนิดใหม่ ด้วยการริเริ่มของตนเอง

จะเห็นว่า การถ่ายทอดเทคโนโลยีในลำดับขั้นที่สูงนั้น จะต้องมียึดความสามารถทางเทคโนโลยีในลำดับขั้นต่ำกว่าเป็นพื้นฐานรองรับก่อน โดยใช้หลักวิจัยและพัฒนาพร้อมๆ กันไปด้วย

2. การพึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจ (economic self-reliance: E) หมายถึง ชุมชนสามารถดำรงชีวิตทางเศรษฐกิจได้ด้วยตนเอง โดยที่ประชาชนในชุมชนมีอาชีพเลี้ยงตัวเองให้มีรายได้พอเพียง สามารถซื้ออาหารหรือปัจจัย 4 อย่างอื่นได้และยังอาจหมายถึง การที่ประชาชนในชุมชนสามารถซื้อสิ่งของยารักษาโรค ไปพบแพทย์เพื่อรับการรักษาพยาบาล การรักษาสุขภาพ

ร่างกายให้แข็งแรง ซึ่อุปกรณ์การศึกษาเพื่อตนเองและบุตรหลานในการศึกษาเล่าเรียนพัฒนาให้มีความเฉลียวฉลาดเพิ่มมากขึ้น การประกอบอาชีพที่อยู่ในรูปแบบความพอดี พอเพียง ไม่เน้นผลประโยชน์ที่เป็นวัตถุกำไรแต่เน้นที่การพึ่งตัวเองเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขมากกว่าการแข่งขัน

3. การพึ่งตนเองทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ (natural resource self-reliance: R) หมายถึง การพึ่งพาธรรมชาติเป็นหลัก ทรัพยากรธรรมชาติในที่นี้หมายถึง สิ่งใดๆ ที่มีอยู่ธรรมชาติในชุมชนหรือสามารถหามาได้ เช่น ดิน น้ำ ป่า สัตว์บกและสัตว์น้ำ รวมทั้งแร่ธาตุต่างๆ ที่มีค่า และความสำคัญในการดำรงชีวิตมนุษย์ชุมชนสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และสามารถรักษาทรัพยากร ธรรมชาติให้ดำรงอยู่ไม่ให้เกิดเสื่อมเสียไปจนหมด ไม่ทำให้ธรรมชาติเสียความสมดุล เป็นการดำรงชีวิตที่อยู่บนพื้นฐานความคิดของการอยู่ร่วมกัน มองเห็นธรรมชาติเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตการใช้ประโยชน์จากธรรมชาติที่เกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีความพอดีรวมถึงการยึดมั่นในประเพณีที่เอื้อต่อการอนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อมให้ดำรงอยู่อย่างยั่งยืน

4. การพึ่งตนเองทางด้านจิตใจ (mental self - reliance: M) หมายถึง ในชุมชนนั้นมีบุคคลที่มีจิตใจเข้มแข็ง และมั่นใจว่าจะช่วยตนเองพึ่งพาตนเองได้ และยังรู้จักพอ ไม่โลภมากเกินไป หรืออยากได้อยากมีจนเกินความสามารถของตน สามารถที่จะต่อสู้กับปัญหาอุปสรรคต่างๆ ในการหาเลี้ยงชีพ หรือพัฒนาชีวิตให้มีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น การที่บุคคลพึ่งตนเองได้ในทางจิตใจยังจะเป็นรากฐานของการพึ่งตนเองด้านอื่น เช่น สังคม เศรษฐกิจและเทคโนโลยีอีกด้วย หรืออาจกล่าวได้ว่า การพึ่งตนเองทางด้านจิตใจเป็นแนวทางพึ่งพาธรรมชาติเป็นหลัก ซึ่งสนับสนุนให้คนมีคุณธรรม หรือใฝ่คุณธรรม อันจะก่อให้เกิดความเมตตา กรุณา เอื้ออาทรต่อกันให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันเกิดความร่วมมือร่วมใจในการแก้ไขปัญหาบนพื้นฐานของคุณธรรม

5. การพึ่งตนเองทางด้านสังคม วัฒนธรรม (social-culture self-reliance: S) หมายถึง การให้ความสำคัญของประเพณีภายในท้องถิ่นเป็นหลักการรักษาสืบทอดประเพณีของท้องถิ่นจะมีผลต่อการสร้างจิตสำนึกให้เกิดความรักท้องถิ่น โดยมีประเพณีเป็นสิ่งเชื่อมโยงความเป็นปึกแผ่นของสังคมในภาคชนบทที่มีผลถึงความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว

นอกจากนี้ อภิชาติ ทองอยู่ และคณะ (2537) ได้แบ่งขอบเขตของการพึ่งตนเองว่าเป็นลักษณะที่เกี่ยวข้องกัน คือ

1. การพึ่งพาตนเองทางกายภาพ เป็นการพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจและการปกครองตลอดจนการจัดความสัมพันธ์ทางสังคมตามแบบแผนของตัวเอง ซึ่งเป็นการผลิตเพื่อบริโภคเป็นหลัก

2. การพึ่งพาตนเองทางวัฒนธรรม เป็นความเชื่อ สติปัญญา และอำนาจการตัดสินใจซึ่งมีผลต่อกันและกันทั้งสองด้าน เป็นการสร้างสังคมที่มีแบบแผนทางวัฒนธรรมและการผลิตของตัวเอง มีการผลิตเพื่อบริโภคเป็นหลัก มีศักยภาพที่ดำเนินไปตามรากฐานแห่งวัฒนธรรมของตัวเองสูง และขณะเดียวกันก็มีการช่วยเหลือเกื้อกูลระหว่างกันและกัน เสริมไปด้วยทั้งภายในหมู่บ้านและกับภายนอกหมู่บ้าน ในความเป็นตัวของตัวเองที่สืบทอดวิถีแห่งการพึ่งพาตนเองได้ทั้งสองด้าน

ประเวศ วะสี (2530 : 33-34, อ้างถึงใน กระทรวงมหาดไทย กรมการพัฒนาชุมชน 2548 : 26) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ หรือเบญจขันธ์ของชุมชนในการพัฒนาชุมชน และสังคมที่พึงประสงค์ได้ดังนี้

1. จิตใจที่เป็นธรรม หมายถึงจิตใจที่มีธรรมะ มีความขยันหมั่นเพียร ไม่กลัวลำบาก ไม่โลภมาก มีสันโดษธรรม ไม่ใช่จ่ายปุ๋ยเพื่อยุ่ กำหนดแบบแผนการผลิตและทำให้เกิด ความสมดุลทางเศรษฐกิจ

2. แบบแผนการผลิต หมายถึง กำหนดแบบแผนการผลิตให้เป็นแบบแผนการผลิตเพื่อกินเอง ใช้เอง ทำเอง ทำให้ต้องทำหลายอย่าง เป็นเกษตรแบบผสมผสาน ซึ่งทำให้มีกินมีใช้ครบ และธรรมชาติแวดล้อมมีความสมดุล

3. ความสมดุลของธรรมชาติแวดล้อม หมายถึง ความสมดุลที่เกิดขึ้นเพราะแบบแผนที่คำนึงถึงความสมดุลของธรรมชาติแวดล้อม และขึ้นกับจิตใจมนุษย์ที่ไม่โลภมากและการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจได้

4. การพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจ หมายถึง เป็นระบบการผลิตแบบใช้เอง กินเอง ความสมดุลธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมกับพฤติกรรมที่ไม่ฟุ่มเฟือย ทำให้เศรษฐกิจได้สมดุล พอกินพอใช้ ไม่ขาดทุน ไม่เป็นหนี้สิน มีเวลา และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

5. ชีวิตชุมชนและวัฒนธรรม หมายถึง ระบบชีวิตที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว มีอาหารการกินที่เหลือเฟือ มีเวลาที่จะช่วยเหลือกันสร้างสรรค์กัน และเกิดผลผลิตทางวัฒนธรรมของชุมชนขึ้น คือ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีการช่วยเหลือกัน มีสถาบันทางครอบครัวที่มั่นคง มีการนับถือลำดับอาวุโส และผู้เฒ่าผู้แก่ มีวัดเป็นสถาบันของชุมชนที่ช่วยพัฒนาจิตใจ เป็นศูนย์กลางทางการศึกษา ทางศาสนาทางสุข ทางศิลปะและวัฒนธรรม เป็นสถานสังคมสงเคราะห์ และเป็นเครื่องช่วยให้เกิดความสมดุลทางเศรษฐกิจ

สรุปได้ว่า องค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ในการพึ่งตนเอง ได้แก่ การพึ่งตนเองทางด้านจิตใจ การพึ่งตนเองทางด้านสังคม การพึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจ การพึ่งตนเองทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ และการพึ่งตนเองทางด้านเทคโนโลยี

1.3 เงื่อนไขที่จะนำไปสู่การพึ่งตนเองของชุมชน

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา (2529 : 95-101, อ้างถึงใน วิภาค โปธิ์โส 2546 : 16-17) กล่าวถึง เงื่อนไขที่จะนำไปสู่การพึ่งตนเองของชุมชนไว้ 6 ประการ คือ

1. การพัฒนาจะต้องเป็นกลุ่ม อยู่ร่วมกัน มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สมาชิกเข้าร่วมในกิจกรรมชุมชน

2. ต้องมีจิตสำนึกในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

3. จิตสำนึกจะต้องผลิตซ้ำ คือ ต้องสร้างจิตสำนึกขึ้นมาใหม่ให้แจ่มชัดและสืบเนื่องจากผู้สูงอายุผู้คนรุ่นหนุ่มรุ่นสาว

4. การพึ่งตนเองได้นั้นต้องมีการรวมตัวกันในรูปแบบสหพันธ์ ต้องพัฒนาให้มีศูนย์กลาง โรงเรียน ศูนย์วัฒนธรรมเพื่อก่อให้เกิดเครือข่าย มีการติดต่อกับภายนอก

5. การประสานวัฒนธรรม มีการประสานวัฒนธรรมหรือกิจกรรมกับกลุ่มอื่นๆ ระหว่างคนที่หลากหลายในชุมชน

6. ชุมชนมีความสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมธรรมชาติ อนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้ ชาติชาย ณ เชียงใหม่ (2530 : 28) กล่าวถึงแนวทางการพึ่งตนเองในการพัฒนาชนบทว่า การพึ่งตนเองของประชาชนเป็นเรื่องที่จำเป็น ก่อนที่จะพึ่งตนเองได้นั้นทั้งรัฐและชุมชนต้องร่วมกันดำเนินการให้ประชาชนซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนยากจนมีความเชื่อมั่นว่าตนเองจะช่วยเหลือตัวเองได้ก่อน การที่จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่าตนเองทำได้นั้น มีกระบวนการที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ความรู้สึกการรวมตัวกันในกลุ่มของคนที่มีความสนใจร่วมกัน และรวมกันอย่างครบถ้วน

2. ค่านิยมประชาธิปไตย ปลูกฝังคนในชุมชนให้มีการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และให้มติของที่ประชุมตัดสิน

3. นำใจในการทำงานร่วมกัน คือ จะต้องมีการร่วมกันตกลงเกี่ยวกับกิจกรรมร่วมและการกระทำร่วมกันโดยมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบและร่วมช่วยเหลือกัน

4. นำใจในการร่วมกลุ่ม โดยสร้างให้เห็นความสำคัญต่อความสนใจรวมของกลุ่มว่าเป็นเรื่องที่สำคัญและมีความพยายามร่วมกันในอันที่จะดำเนินการให้บรรลุผลของความสนใจนั้น

5. นำใจในการสร้างสรรค์ คือการปลูกฝังให้มีความคิดริเริ่ม มีการแสวงหาทรัพยากรใหม่ๆ ที่เหมาะสม การบริหารและการจัดรูปองค์กรใหม่ๆ มีประสิทธิภาพใหม่ๆ และใช้สิ่งเหล่านี้ในการแก้ปัญหาของชุมชน ไม่ใช่หนีปัญหาหรือละเลยปัญหาที่เกิดขึ้น

6. น้ำใจของการร่วมสร้างความเชื่อถือว่า ช่วยตนเองได้โดยมีการรวบรวมทรัพยากรของกลุ่มหรือชุมชนทั้งทางกายภาพหรือทางวัตถุกับทางจิตใจ กระทำการให้บังเกิดผลมากที่สุดและมองทรัพยากรจากภายนอกชุมชน มีความสำคัญเป็นเพียงอันดับรองหรือตัวประกอบเท่านั้น

1.4 ยุทธศาสตร์ในการเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนเพื่อการพึ่งตนเอง

ยุทธศาสตร์ในการเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนเพื่อการพึ่งตนเอง ได้มีผู้เสนอยุทธศาสตร์ไว้ดังนี้ คือ

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2534 : 60) กล่าวถึง การพึ่งตนเองของประเทศไทยว่า พอถึงระดับชุมชนคนไทยก็ถือว่าเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องดำเนินการพัฒนาชุมชน จนกระทั่งรัฐบาลตั้งกรมพัฒนาชุมชนในกระทรวงมหาดไทยเมื่อปี พ.ศ. 2505 โดยกำหนดหน้าที่ของกรมพัฒนาชุมชนให้พัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชนในชนบท โดยยึดหลักการพึ่งตนเองของประชาชน การดำเนินงานยุทธศาสตร์เชิงรุกของการพึ่งตนเองของชุมชนเพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้จะต้องดำเนินการใน 2 ปัจจัย คือ

1. การสร้างเสริมขีดความสามารถของชุมชนเอง (ปัจจัยภายใน) ประกอบด้วย

1.1 ส่งเสริมให้ชาวบ้านรวมตัวกันเป็นองค์กรที่เข้มแข็ง ทั้งองค์การบริหารและการผลิต สำหรับเป็นแกนกลางของชุมชน เป็นศูนย์กลางในการติดต่อสัมพันธ์กับภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชนอย่างมีศักดิ์ศรีบนพื้นฐานของความสัมพันธ์ที่เท่าเทียมกัน รวมทั้งเป็นศูนย์กลางในการปลูกฝังจิตสำนึกในการพึ่งตนเองของชุมชน

1.2 สร้างเสริมปัจจัยพื้นฐานให้มีขึ้นอย่างพอเพียง และสมาชิกในชุมชนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ ปัจจัยพื้นฐานที่ควรจัดหาเพิ่มเติมนอกเหนือจากถนน แหล่งน้ำแล้วก็คือศูนย์รวมความรู้ ข้อมูลข่าวสาร ศูนย์เทคโนโลยีชาวบ้านและกองทุนหมู่บ้าน

1.3 การรณรงค์ปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนยืน เชื้อมั่นในตนเอง ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และไม่หมกมุ่นในอบายมุข รวมทั้งมีจิตสำนึกในการพึ่งตนเองโดยไม่รอความช่วยเหลือจากภายนอกหรือรอคอยโชคชะตา

2. การสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน โดยจะต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง โดยภาครัฐจะต้องยึดหลังดังนี้

2.1 เข้าไปเกื้อหนุน ไม่หยาบคายให้

2.2 ให้อิสระในการดำเนินงานของชาวบ้าน

ในการเสริมสร้างศักยภาพการพึ่งตนเองของชุมชนให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างจริงจัง ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2534 : 61-65) ได้เสนอขั้นตอนการดำเนินงานไว้ 7 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การเสริมสร้างแนวคิดในการพึ่งตนเอง ผู้กำหนดนโยบายและผู้วางแผนจะต้องทำความเข้าใจในความหมายของการพึ่งตนเองให้ตรงกันว่า การพึ่งตนเองไม่ใช่การต้องไปพึ่งหาผู้อื่น แต่หมายถึงการที่สมาชิกของชุมชนหรือชาวบ้านสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ และมีขีดความสามารถการแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการของชุมชนได้มากขึ้น สามารถปรับตัวเข้ากับ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคม ได้อย่างเหมาะสม

2. การกำหนดพื้นที่เป้าหมายและระดับการพึ่งตนเองในแต่ละพื้นที่ โดยการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจของหมู่บ้าน ควรแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

2.1 การพึ่งตนเองได้พอดี หมายถึง การที่ชุมชนพึ่งตนเองได้ในระดับพออยู่พอกิน ควรดำเนินการในพื้นที่เป้าหมายในหมู่บ้านที่มีฐานะปานกลาง

2.2 การพึ่งตนเองได้ดี หมายถึง การให้ชุมชนพึ่งตนเองในระดับอยู่ดีกินดี ควรดำเนินการในพื้นที่เป้าหมายในหมู่บ้านที่มีฐานะปานกลาง

2.3 การพึ่งตนเองได้ดีมาก หมายถึง การที่ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้ในระดับมั่งมีศรีสุข ควรดำเนินการในพื้นที่เป้าหมายหมู่บ้านก้าวหน้า

3. การกำหนดเครื่องชี้วัดและวิธีการติดตามประเมินผล เมื่อได้กำหนดพื้นที่เป้าหมายแล้ว สิ่งที่ผู้กำหนดนโยบายและนักวางแผนจะต้องปฏิบัติให้ได้ในลำดับต่อมาคือ การกำหนดเครื่องชี้วัดสำหรับที่จะทำให้ทราบว่าการทำงานในพื้นที่ใดได้ผลระดับใด ปัจจุบันเรามีการเก็บข้อมูลระดับหมู่บ้านในรูปของข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน และข้อมูลคุณภาพชีวิตซึ่งสามารถปรับใช้เป็นเครื่องชี้วัดระดับการพึ่งพาตนเองของชุมชนได้อย่างดียิ่ง

4. การจัดตั้งองค์กรประชาชน องค์กรประชาชนที่เข้มแข็ง ทั้งที่เป็นองค์กรบริหาร และองค์กรการผลิตในชุมชนจะเป็นกลไกสำคัญที่จะผลักดันให้ชุมชนมีขีดความสามารถในการพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น การจะทำให้องค์กรประชาชนเข้มแข็งมีเงื่อนไขที่เป็นองค์ประกอบสำคัญหลายประการ คือ

4.1 ต้องสนับสนุนให้สมาชิกองค์กรมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการตัดสินใจ และการจะให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมก็ต้องสนับสนุนให้เขาเข้าใจได้เรียนรู้ ได้รับการฝึกอบรมหรือให้ข่าวสารที่ต่อเนื่องสม่ำเสมอ รวมทั้งการให้สมาชิกได้มองเห็นประโยชน์และการอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้สมาชิก

4.2 มีการสรรหา และสร้างผู้นำที่ดีให้แก่องค์กร

4.3 องค์กรมีกิจกรรมต่อเนื่องตลอดเวลา

4.4 องค์กรมีเงินทุนหรือมีแหล่งเงินทุนให้การสนับสนุน

4.5 องค์กรมีอิสระในการดำเนินงานและตัดสินใจ

5. การเสริมสร้างปัจจัยพื้นฐานต่างๆ ในชุมชน ปัจจัยพื้นฐานอันได้แก่ แหล่งน้ำ ถนน ไฟฟ้า การสื่อสาร ทรัพยากรธรรมชาติ จะเป็นพื้นฐานที่จะช่วยให้ชาวบ้านพึ่งตนเองได้อย่าง มั่งคั่ง อย่างไรก็ตามสิ่งที่จะต้องเสริมสร้างเพิ่มเติม คือ

5.1 ศูนย์ข้อมูลของชุมชน เนื่องจากโลกปัจจุบันเป็นโลกของการสื่อสาร ผู้ใด มีข่าวสารข้อมูลมาก หรือรู้ได้เร็วกว่าย่อมได้เปรียบ ข้อมูลเหล่านี้ควรเป็นข้อมูลทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ เช่น การผลิต การตลาด ราคา ฯลฯ ข้อมูลทางสังคมและการเมือง

5.2 ศูนย์เทคโนโลยีชาวบ้าน ที่ชาวบ้านสามารถจัดการประกอบการได้

5.3 กองทุนหมู่บ้านที่เข้มแข็ง เพื่อสนับสนุนด้านการผลิต

5.4 ร้านค้าในหมู่บ้าน ซึ่งเป็นของชาวบ้านโดยชาวบ้านเอง

6. การสร้างจิตสำนึกแก่ประชาชน นอกเหนือจากการสร้างองค์กรประชาชนให้ เข้มแข็ง การเสริมสร้างปัจจัยพื้นฐานให้แก่ชุมชนแล้ว พื้นฐานสำคัญที่จะช่วยให้ชุมชนพึ่งพาตนเอง ได้คือ การมีจิตสำนึกในทางที่ดีของประชาชนซึ่งจะต้องอาศัยการณรงค์ อบรมสั่งสอน และปฏิบัติ กันอย่างแท้จริงให้ชาวบ้านสามารถลด ละเลิกอบายมุขทั้งปวง โดยเฉพาะการพนัน และสิ่งเสพติด ของมีเนมา ไนรอกอยโซลวาสนา มีจิตตั้งมั่นอยู่บนพื้นฐานของการทำงาน และการวางแผนชีวิตที่ดี

7. การสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน การสนับสนุนจาก หน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องย่อมช่วยให้ชุมชนบพพึ่งตนเอง ได้เร็วขึ้น แต่ต้องไม่มีลักษณะหยิ่งยโสให้

1.5 ประโยชน์ของการพึ่งตนเอง

โถมสมร เหลือโกศล (2531 : 34) กล่าวว่าประโยชน์ของการนำเทคนิคการ พึ่งตนเองจะช่วยให้เกิดการพัฒนาดังในระดับบุคคลและระดับมหภาค คือ

1. ช่วยให้เห็นคุณค่าในคุณค่า ความสามารถ และพลังศักยภาพของตนเอง
2. ช่วยให้คนสามารถคิดและตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้อง พึ่งพาจากภายนอกหรือบุคคลอื่น แต่มิได้หมายถึงการแยกออกจากผู้อื่น การพึ่งพาผู้อื่นเป็นอย่าง รู้เท่าทัน และไม่แข่งขัน หรือมุ่งครอบงำเหนือกว่า ทั้งไม่ยินยอมให้ผู้อื่นมาทำกับตนด้วย
3. ประชาชนสามารถแก้ไขปัญหา วิเคราะห์ปัญหาด้วยตนเอง รู้ข้อดี ข้อเสีย ข้อจำกัด และข้อบกพร่องของตนเอง สามารถใช้ทรัพยากรหรือสิ่งที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ได้
4. การพึ่งตนเองทำให้เกิดการเป็นตัวของตัวเองในความคิด เป็นตัวของตัวเองใน ทักษะการมองปัญหาต่างๆ

5. ช่วยให้ชุมชนและประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขโดยไม่ต้องยึดหรือมุ่งพึ่งพาระบบภายนอก ถ้ามีกิจกรรมทางเศรษฐกิจก็ทำให้ลักษณะพอเลี้ยงตัวได้ เป็นระบบที่ลดระดับการพึ่งพาจากภายนอกทำให้พออยู่ได้ และประชาชนส่วนใหญ่ได้ประโยชน์

6. การพึ่งพาตนเองจะทำให้ประชาชนตื่นตัวในสิทธิและเสรีภาพของเขาเองสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนของตนเองอย่างแท้จริงเพื่อประโยชน์สุขของสังคมส่วนรวม

จากแนวคิดการพึ่งตนเอง สามารถสรุปได้ว่า การพึ่งตนเอง หมายถึง การดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข อิสระ และมั่นคง สามารถตอบสนองความต้องการด้วยความพยายามของตนเอง มีจิตใจที่เข้มแข็ง ไม่ทอดย้อต่ออุปสรรค ต่อความยากลำบาก สามารถร่วมมือกับสมาชิกในชุมชนหรือองค์กรต่างๆ ในลักษณะช่วยเหลือเกื้อกูลให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ซึ่งการพึ่งตนเองนั้นมีทั้งในระดับบุคคล และระดับชุมชน สามารถผันเปลี่ยนไปตามกาลเวลา สภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เพื่อนำไปสู่การพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน ซึ่งการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนและสมบูรณ์นั้นจะประกอบด้วย การพึ่งตนเองทางด้านจิตใจ การพึ่งตนเองทางด้านสังคม การพึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจ การพึ่งตนเองทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ และการพึ่งตนเองทางด้านเทคโนโลยี

2. แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมา โดยตลอด โดยเป็นแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่ชี้ให้เห็นถึงแนวทางในการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง เพื่อความมั่นคง ยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ดังพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานในโอกาสที่คณะบุคคลต่างๆ เข้าเฝ้าถวายพระพรชัยมงคล ในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษา 4 ธันวาคม 2541

...คำว่า พอเพียง มีความหมายว่า พอมีกิน เศรษฐกิจแบบพอเพียง หมายความว่าผลิตอะไรมีพอที่จะใช้ ไม่ต้องขอยืมคนอื่น อยู่ได้ด้วยตนเอง แปลงจากภาษาฝรั่งได้ว่าให้ยืนบนขาตัวเอง หมายความว่า สองขาของเรายืนบนพื้นให้อยู่ได้ ไม่หกล้ม ไม่ต้องไปขอยืมของคนอื่นเพื่อที่จะยืนอยู่ คำว่า พอ คนเราถ้าพอใจความต้องการมันก็มีความโลภน้อย เมื่อมีความโลภน้อยก็เบียดเบียนคนอื่นน้อยพอเพียง อาจมีมาก อาจมีของ

หุรหาก็ได้ แต่ว่าต้องไม่ไปเบียดเบียนคนอื่น... (สำนักงานเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม
2549 : 14)

2.1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจและการกระทำ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ 5 ส่วน (กระทรวงมหาดไทย 2550 : 5 - 7) ดังนี้

1. กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย และวิกฤตเพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

2. คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3. คำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ พร้อมๆ กัน ดังนี้

3.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

3.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น ต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยจะพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

3.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับกับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

4. เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

4.1 เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบ การวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

4.2 เจื่อนใจคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

5. แนวทางปฏิบัติ จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี

ภาพที่ 1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา : กระทรวงมหาดไทย, การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กระทรวงมหาดไทย (ม.ป.ท., 2550), 10.

มุมมองของเศรษฐกิจพอเพียงมองได้สองด้าน คือ มองอย่างวัตถุนิยม คือ มีกิน มีใช้ มีปัจจัยต่างๆ ที่พอเพียง สมควรตามอัตภาพ ฟังตนเองได้ และมองอย่างจิตวิสัย คือ รู้สึกพอเพียง และการควบคุมความโลภได้อย่างดี

เศรษฐกิจพอเพียงหมายถึง พอเพียง 7 ประการ คือ

1. พอเพียงสำหรับทุกคน ทุกครอบครัว
2. จิตใจพอเพียงรักเอื้ออาทรคนอื่นด้วย
3. ตั้งแวงล้อมพอเพียง
4. ชุมชนพอเพียง
5. ปัญญาพอเพียง มีการเรียนรู้ร่วมกัน ปรับตัวได้
6. อยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมพอเพียง
7. มีความมั่นคงพอเพียง ปลอดภัย ไม่กังวลระวาง (ระวางได้แต่อย่าระวาง)

สำนักคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (2553) กล่าวถึงนัยสำคัญของแนวคิดเศรษฐกิจแบบพอเพียงว่า

1. เป็นระบบเศรษฐกิจที่ยึดถือหลักการที่ว่า “คนเป็นที่พึ่งแห่งตน” โดยมุ่งเน้นการผลิตพืชผลให้เพียงพอกับความต้องการบริโภคในครัวเรือนเป็นอันดับแรก และเมื่อเหลือพอจากการบริโภคแล้ว จึงคำนึงถึงการผลิตเพื่อการค้าเป็นอันดับรอง ผลผลิตส่วนเกินที่ออกสู่ตลาดก็จะเป็นกำไรของเกษตรกร ในสภาพการเช่นนี้เกษตรกรจะกลายเป็นผู้กำหนดหรือเป็นผู้กระทำต่อตลาดแทนที่ตลาดจะเป็นตัวกระทำหรือเป็นตัวกำหนดเกษตรกรดังเช่นที่เป็นอยู่ และหลักใหญ่สำคัญยิ่งคือ การลดค่าใช้จ่าย โดยการสร้างสิ่งอุปโภคบริโภคในที่ดินของตนเอง เช่น ข้าว น้ำ ปลา ไข่ ไม้ผล พืชผัก ฯลฯ

2. เศรษฐกิจแบบพอเพียงให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่มของชาวบ้าน ทั้งนี้กลุ่มชาวบ้านหรือองค์กรชาวบ้านจะทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่หลากหลายครอบคลุมทั้งการเกษตรแบบผสมผสาน หัตถกรรมแปรรูปอาหาร การทำธุรกิจค้าขาย และการท่องเที่ยวระดับชุมชน ฯลฯ เมื่อองค์กรชาวบ้านเหล่านี้ได้รับการพัฒนาให้เข้มแข็งและมีเครือข่ายกว้างมากขึ้นแล้ว เกษตรกรทั้งหมดในชุมชนก็จะได้รับการดูแลให้มีรายได้เพิ่มขึ้น รวมทั้งได้รับการแก้ไขปัญหาในทุกๆ ด้าน เมื่อเป็นเช่นนี้ เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ ก็จะสามารถเติบโตไปได้ อย่างมีเสถียรภาพ ซึ่งหมายความว่าเศรษฐกิจสามารถขยายตัวไปพร้อมๆ กับสถานการณ์ด้านการกระจายรายได้ที่ดีขึ้น

3. เศรษฐกิจแบบพอเพียงตั้งอยู่บนพื้นฐานของการมีความเมตตา ความเอื้ออาทร และความสามัคคีของสมาชิกในชุมชนในการร่วมแรงร่วมใจประกอบอาชีพต่างๆ ให้บรรลุผลสำเร็จ ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจึงมิได้หมายถึงรายได้แต่เพียงมิติเดียว หากแต่ยังรวมถึงประโยชน์ในมิติอื่นๆ ด้วย ได้แก่ การสร้างความมั่นคงให้กับสถาบันครอบครัว สถาบันชุมชน ความสามารถในการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของชุมชนบนพื้นฐาน

ของภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งการรักษาไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามของไทยให้คงอยู่ตลอดไป

ศาสตราจารย์นายแพทย์เกษม วัฒนชัย (2549 : 2) กล่าวว่า ความพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์ สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

2.2 เศรษฐกิจพอเพียงกับทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ

เศรษฐกิจพอเพียงกับแนวปฏิบัติของทฤษฎีใหม่เป็นแนวทางการพัฒนาที่นำไปสู่ความสามารถในการพึ่งตนเองในระดับต่างๆ อย่างเป็นขั้นตอน โดยลดความเสี่ยงเกี่ยวกับความผันแปรของธรรมชาติ หรือการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยต่างๆ โดยอาศัยความพอประมาณและความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี มีความรู้ ความเพียรและความอดทน สติและปัญญา การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และความสามัคคี

เศรษฐกิจพอเพียงมีความหมายกว้างกว่าทฤษฎีใหม่ โดยเศรษฐกิจพอเพียงเป็นกรอบแนวคิดที่ชี้บอกลักษณะและแนวทางปฏิบัติของทฤษฎีใหม่ ในขณะที่แนวพระราชดำริเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ หรือเกษตรทฤษฎีใหม่เป็นแนวทางการพัฒนาภาคเกษตรอย่างเป็นขั้นตอน เป็นตัวอย่างการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในทางปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมเฉพาะในพื้นที่ที่เหมาะสม

ทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ อาจเปรียบเทียบกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีอยู่ 2 แบบ คือ แบบพื้นฐานกับแบบก้าวหน้า สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ (2553) กล่าวว่าคือ

ความพอเพียงในระดับบุคคลและครอบครัว โดยเฉพาะเกษตรกร เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบพื้นฐาน เทียบได้กับทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 ที่มุ่งแก้ปัญหาของเกษตรกรที่อยู่ห่างไกลแหล่งน้ำ ต้องพึ่งน้ำฝนและประสบความเสี่ยงจากการที่น้ำไม่พอเพียงแม้กระทั่งสำหรับปลูกข้าวเพื่อบริโภค และมีข้อสมมติว่า มีที่ดินพอเพียงในการขุดบ่อเพื่อแก้ปัญหาในเรื่องดังกล่าวจากการแก้ปัญหาความเสี่ยงเรื่องน้ำ จะทำให้เกษตรกรสามารถมีข้าวเพื่อการบริโภคยังชีพในระดับหนึ่งได้ และใช้ที่ดินส่วนอื่นๆ สนองความต้องการพื้นฐานของครอบครัว รวมทั้งขายในส่วนที่เหลือเพื่อมี

รายได้ที่จะใช้เป็นค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่ไม่สามารถผลิตเองได้ ทั้งหมดนี้เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวให้เกิดขึ้นในระดับครอบครัว

อย่างไรก็ตาม แม้กระทั่งในทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 ก็จำเป็นที่เกษตรกรจะต้องได้รับความช่วยเหลือจากชุมชนราชการ มูลนิธิ และภาคเอกชน ตามความเหมาะสม

ส่วนความพอเพียงในระดับชุมชน และระดับองค์กร เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ซึ่งครอบคลุมทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 2 เป็นเรื่องการสนับสนุนให้เกษตรกรรวมพลังกันในรูปกลุ่มหรือสหกรณ์ หรือการที่ธุรกิจต่างๆ รวมตัวกันในลักษณะเครือข่ายวิสาหกิจ กล่าวคือ เมื่อสมาชิกในแต่ละครอบครัวหรือองค์กรต่างๆ มีความพอเพียงขั้นพื้นฐานเป็นเบื้องต้นแล้ว ก็จะรวมกลุ่มกันเพื่อร่วมมือกันสร้างประโยชน์ให้แก่กลุ่มและส่วนรวมบนพื้นฐานของการไม่เบียดเบียนกัน การแบ่งปัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามกำลังและความสามารถของตน ซึ่งจะสามารถทำให้ชุมชนโดยรวม หรือเครือข่ายวิสาหกิจนั้นๆ เกิดความพอเพียงในวิถีปฏิบัติอย่างแท้จริง

ความพอเพียงในระดับประเทศ เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ซึ่งครอบคลุมทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 3 ซึ่งส่งเสริมให้ชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจสร้างความร่วมมือกับองค์กรอื่นๆ ในประเทศ เช่น บริษัทขนาดใหญ่ ธนาคาร สถาบันวิจัย เป็นต้น

โดยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในลักษณะเช่นนี้จะเป็นประโยชน์ในการสืบทอดภูมิปัญญา แลกเปลี่ยนความรู้ เทคโนโลยี และบทเรียนจากการพัฒนา หรือร่วมมือกันพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ประเทศอันเป็นสังคมใหญ่อันประกอบด้วยชุมชน องค์กร และธุรกิจต่างๆ ที่ดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงกลายเป็นเครือข่ายชุมชนพอเพียงที่เชื่อมโยงกันด้วยหลัก ไม่เบียดเบียน แบ่งปัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้โดยที่สุด

ดังพระราชดำรัสใน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 23 ธันวาคม 2542 (สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ 2553) ที่ว่า

ผลงานวิจัยนศึกษา ระดับปริญญาตรี

...ขอให้ทุกคนมีความปรารถนาที่จะให้เมืองไทยพออยู่พอกิน มีความสงบ และทำงานตั้งอธิษฐานตั้งปณิธานในทางนี้ ที่จะให้เมืองไทยอยู่แบบพอกิน ไม่ใช่จะรุ่งเรืองอย่างยอด แต่มีความความพออยู่พอกิน มีความสงบเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ถ้าเรารักษาความพออยู่พอกินนี้ได้ เราก็จะยอดยิ่งยวดได้... ฉะนั้นถ้าทุกท่านซึ่งถือว่าเป็นผู้มีความคิดและมีอิทธิพล มีพลังที่จะทำให้ผู้อื่นซึ่งมีความคิดเหมือนกัน ช่วยกันรักษาส่วนรวมให้อยู่ดีกินดีพอสมควร ขออย่าพอควรพออยู่พอกิน มีความสงบ

ไม่ให้คนอื่นมาแย่งคุณสมบัตินี้จากเราไปได้ก็จะเป็นของขวัญวันเกิดที่ถาวรที่จะมีคุณค่าอยู่ตลอดกาล...

2.3 การสร้างขบวนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) กล่าวเสนอให้ริเริ่มการสร้างขบวนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสานต่อความคิดและเชื่อมโยงการขยายผลที่เกิดจากการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้อย่างหลากหลาย รวมทั้งเพื่อจูงประกายให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ซึ่งจะนำไปสู่การยอมรับ และการนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติในทุกภาคส่วนของสังคมอย่างจริงจัง ดังพระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 19 กรกฎาคม 2517 (สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ 2553)

...ในการพัฒนาประเทศนั้นจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น เริ่มด้วยการสร้างพื้นฐานคือ ความมีกินมีใช้ของประชาชนก่อนด้วยวิธีการที่ประหยัดระมัดระวัง แต่ถูกต้องตามหลักวิชา เพื่อพื้นฐานเกิดขึ้นมั่นคงพอควรแล้ว จึงค่อยสร้างเสริมความเจริญขั้นสูงขึ้นไปตามลำดับต่อไป การถือหลักที่จะส่งเสริมความเจริญ ให้ค่อยเป็นไปตามลำดับ ด้วยความรอบคอบระมัดระวังและประหยัดนั้น ก็เพื่อป้องกันความผิดพลาดล้มเหลว และเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จได้แน่นอนบริบูรณ์...

จากพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสนับตั้งแต่ปี 2517 เป็นต้นมา จะพบว่าพระองค์ท่านทรงเน้นย้ำแนวทางการพัฒนาที่อยู่บนพื้นฐานของการพึ่งตนเอง ความพอมีพอกิน พอมีพอใช้ การรู้จักความพอประมาณ การคำนึงถึงความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว และทรงเตือนสติประชาชนคนไทยไม่ให้ประมาท ตระหนักถึงการพัฒนาตามลำดับขั้นตอนที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ตลอดจนมีคุณธรรมเป็นกรอบในการดำรงชีวิตซึ่งทั้งหมดนี้เป็นที่รู้กันภายใต้ชื่อว่าเศรษฐกิจพอเพียง

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงมีเป้าหมายหลักเพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ ให้มีการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เป็นกรอบความคิด เป็นแนวทางในการปฏิบัติ ตลอดจนเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของคนไทยในทุกภาคส่วน วัตถุประสงค์ของการขับเคลื่อนนี้เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงให้ประชาชนทุกคนสามารถนำหลักปรัชญา ๔ ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม และปลูกฝังปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการดำรงชีวิตให้อยู่บน

พื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนนำไปสู่การปรับแนวทางการพัฒนาให้อยู่บนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียง

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการเสริมพลังให้ประเทศสามารถพัฒนาไปได้ อย่างมั่นคงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ โดยให้ความสำคัญกับการสร้างฐานรากทางเศรษฐกิจและสังคมให้เข้มแข็งรักษาสมดุลของทุนและทรัพยากรในมิติต่างๆ ตลอดจนสามารถปรับตัวพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้อย่างเท่าทัน และนำไปสู่ความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชนชาวไทย

2.4 แนวทางการประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง

จากปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงชี้แนะแนวทางในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติตนในทางสายกลางของประชาชน สามารถนำหลักคิด ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ทั้งระดับบุคคล ระดับชุมชนและระดับประเทศ ดังนี้ (สำนักคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 2553)

1. ระดับบุคคล
 - 1.1 รู้จัก “พอ” ไม่เบียดเบียนผู้อื่น
 - 1.2 พยายามพัฒนาทักษะ ความรู้ ความเข้มแข็งของตนเอง
 - 1.3 ยึดทางสายกลาง พอ ใจกับชีวิตที่พอเพียง
2. ระดับชุมชน
 - 2.1 รวมกลุ่ม ใช้ภูมิปัญญาของชุมชน
 - 2.2 เอื้อเฟื้อกันและกัน
 - 2.3 พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ
3. ระดับประเทศ
 - 3.1 ชุมชนร่วมมือกัน
 - 3.2 วางระบบเศรษฐกิจแบบพึ่งตนเอง
 - 3.3 พัฒนาเศรษฐกิจแบบค่อยเป็นค่อยไป
 - 3.4 เติบโตจากข้างใน

2.5 การปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

หลักการสำคัญในการปฏิบัติตนเพื่อให้สามารถเข้าถึงความพอเพียงได้ (สำนักคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 2553)

1. ยึดความประหยัด ตัดทอนรายจ่ายทุกด้าน ลดละความฟุ้งเฟ้อในการดำรงชีพอย่างจริงจัง

2. ยึดถือการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้อง สุจริต แม้อยู่ในภาวะขาดแคลนในการดำรงชีพ
3. ละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์และแข่งขันกันในทางการค้าขาย ประกอบอาชีพแบบต่อสู้กันอย่างรุนแรง
4. ไม่หยุดนิ่งที่จะหาทางให้ชีวิตหลุดพ้นจากความทุกข์ยากโดยต้องขวนขวายใฝ่หาความรู้ให้เกิดมีรายได้เพิ่มพูนขึ้นจนถึงขั้นพอเพียง
5. ปฏิบัติตนในแนวทางที่ดีลดละสิ่งชั่วให้หมดสิ้นไป

2.6 เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธศาสตร์

พระพรหมคุณาภรณ์ (ประสิทธิ์ ท่องอุ้น 2550 : 18) กล่าวถึง ความหมายของ เศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า

1. มองอย่างวัตถุนิยม ด้านภายนอก ต้องมีกินมีใช้ มีปัจจัยสี่เพียงพอ ตามอัตภาพ หมายถึง การพึ่งตนเอง
2. มองอย่างจิตนิยม ด้านภายในจิตใจ คนจะมีความรู้สึกเพียงพอไม่เท่ากัน บางคนมีเงินเป็นล้านๆ ก็ไม่เพียงพอ บางคนมีแค่เจ็ดร้อย ก็เป็นการเพียงพอทางจิต

แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ สอดคล้องกับ ชัมมิกังคัมของท่าน พุทธทาสภิกขุ ซึ่งเน้นในเรื่องของจิตใจมากกว่ารูปธรรมด้านเศรษฐกิจ และสอดคล้องกับหลัก เศรษฐศาสตร์ชาวพุทธของอ.เอฟ.ซูเมกเกอร์ ที่เน้นเรื่องความพอเพียงทางเทคโนโลยีในระบบการผลิต ที่ให้ความสำคัญของคนมากกว่าผลผลิต เป้าหมายที่สำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง ก็คือ ต้องการให้ประชาชน หรือชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้ สร้างรากฐานที่เข้มแข็งและมั่นคง ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขเพราะเศรษฐกิจพอเพียง ไม่แค่สร้างความมั่นคงทางวัตถุหรือทางกาย ให้คนพอมีพอกินเท่านั้น หากแต่ยังเป็นการสร้างความมั่นคงทางจิต ดังนั้นเศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นทางเลือกที่ควรนำไปเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตอย่างมีนัยที่สำคัญ (ประสิทธิ์ ท่องอุ้น 2550 : 18)

2.7 การพึ่งตนเองตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

สุเมธ ตันติเวชกุล (2542) กล่าวถึงหลักการพึ่งตนเองตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง อาจแยกแยะ โดยยึดหลักสำคัญ 5 ประการ คือ

1. การพึ่งตนเองทางจิตใจ คนที่สมบูรณ์พร้อมต้องมีจิตใจที่เข้มแข็ง มีจิตสำนึกว่าตนสามารถพึ่งตนเองได้ ดังนั้นจึงควรที่จะสร้างพลังผลักดันให้มีภาวะจิตใจอีกหมั่นต่อสู้ชีวิตด้วยความสุจริต แม้อาจจะไม่ประสบผลสำเร็จบางประการก็ไม่ควรท้อแท้ ให้อภัยยอมต่อไป
2. การพึ่งตนเองทางสังคม ควรเสริมสร้างให้แต่ละชุมชนในท้องถิ่นร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นำความรู้ที่ได้รับมาถ่ายทอดและเผยแพร่ให้ได้รับประโยชน์ซึ่งกันและกัน

3. การพึ่งตนเองได้ทางทรัพยากรธรรมชาติ คือ การส่งเสริมให้มีการศึกษาทดลอง ทดสอบเพื่อให้ได้มาซึ่งเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่สอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศและสังคมไทย และสามารถนำไปใช้อย่างเหมาะสม

4. การพึ่งตนเองได้ทางเทคโนโลยี วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับ ภูมิประเทศ และสังคมไทย

5. การพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจ หมายถึง ความสามารถอยู่ได้ด้วยตนเองในระดับเบื้องต้น กล่าวคือ แม้ไม่มีเงินก็ยังมีข้าวปลา ผัก ผลไม้ ในท้องถิ่นของตนเองเพื่อการยังชีพ และสามารถนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในระดับมหภาคต่อไป

จากแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง สามารถสรุปได้ว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาและแนวทางในการดำรงชีวิตอย่างพอประมาณไม่ประมาทในกระแสโลกาภิวัตน์ โดยประพฤติตนตามหลักคุณธรรมที่พึงงาม ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ มีเหตุผลในการตัดสินใจ มีภูมิคุ้มกันที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลง และพึ่งตนเองได้เป็นหลักสำคัญ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคม ทั้งในปัจจุบันและในอนาคตเพื่อรากฐานที่มั่นคงของประเทศ

3. แนวคิดเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นศูนย์กลางแหล่งเงินทุน สวัสดิภาพ สวัสดิการ และหนึ่งในการแก้ปัญหาของหมู่บ้าน ช่วยกระจายความเจริญสู่ชนบท และลดช่องว่างของรายได้เพื่อนำไปสู่การเสริมสร้างระบบเศรษฐกิจอย่างมีภูมิคุ้มกันและพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3.1 ความเป็นมาของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

นับจาก พ.ศ. 2504 ประเทศไทยได้กำหนดให้มีแผนเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อเป็นแนวในการพัฒนาประเทศ การพัฒนาทางเศรษฐกิจ และ สังคมในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1-7 ที่ผ่านมามีเกิดจกการนำทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ และความได้เปรียบด้านแรงงานที่มีราคาถูกและมีอยู่อย่างเหลือเฟือ ของประเทศมาใช้สนับสนุนการพัฒนาและขยายฐานการผลิต ทำให้ระบบเศรษฐกิจมีการขยายตัวในอัตราที่สูง แต่การเติบโตดังกล่าวนอกจากจะต้องแลกเปลี่ยนด้วยทรัพยากร ธรรมชาติที่ร่อยหลอ และเสื่อมโทรมลงเป็นอย่างมากและต้องมีการลงทุน เทคโนโลยี และการตลาดจากต่างประเทศ ในขณะที่ข้อจำกัดที่เป็นอยู่ของประเทศทั้งทางด้านการพัฒนาศักยภาพของคน การบริหารจัดการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการเสริมสร้างฐานทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จึงส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพและประสิทธิภาพโดยรวมในการพัฒนาประเทศอันจะนำไปสู่ขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ส่วนปัญหาที่เกิด

ตามมา คือ ความขัดแย้งในสังคมจากการ เลื่อมล้ำของรายได้และการแข่งขันทรัพยากรธรรมชาติที่ เหลืออยู่เพียงเล็กน้อยนั้นมากขึ้น รวมถึงการพัฒนาจะกระจุกอยู่เฉพาะพื้นที่ในเขตเมือง และชุมชน ด้านอุตสาหกรรม ไม่เกิดการกระจายการพัฒนาสู่ชนบท ซึ่งเป็นพื้นที่ของคนส่วนใหญ่ของประเทศ เกิดการอพยพปัจจัยการผลิตของชุมชน โดยเฉพาะแรงงาน ซึ่งส่งผลถึงการแยกคนออกจากชุมชน ทำให้สรุปได้ว่าแม้การพัฒนาเศรษฐกิจจะบรรลุผลตามความมุ่งหมาย แต่ความสำเร็จดังกล่าวได้นำไปสู่ผลการพัฒนา ที่ไม่พึงปรารถนาทางด้านสังคม และการพัฒนานั้นอาจจะไม่ยั่งยืน เพราะคน ในสังคมส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับผลประโยชน์จากระบบการพัฒนาที่ต่อเนื่องกันมายาวนาน

จากกระบวนการทบทวนใหม่ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 และ ความต่อเนื่องของ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 รัฐบาลจึงมีนโยบายจัดตั้ง กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองขึ้นมาใช้ในการ พัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยปรัชญาของนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นนโยบายในการ เสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคต และจัดการหมู่บ้าน และชุมชนด้วยคุณค่าและภูมิปัญญาตนเอง และถือคุณประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและ ชุมชน เสริมสร้างการเชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และ ประชาสังคม รวมถึงการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและเป็นการพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน และ วัตถุประสงค์การจัดตั้งกองทุน ๑ ล้านบาท เป็นแหล่ง เงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การ บรรเทาเหตุฉุกเฉินและจำเป็นเร่งด่วนและสำหรับการนำไปสู่การสร้างกองทุน สวัสดิการที่ดีแก่ ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถ ในการจัดระบบการบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง เสริมสร้างกระบวนการ การพึ่งพาตนเองของ หมู่บ้านและชุมชนเมือง ในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อการแก้ไขปัญหา และเสริมสร้างศักยภาพและส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง กระตุ้นเศรษฐกิจ ในระดับฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศใน อนาคต และเสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนใน หมู่บ้านและชุมชนเมือง

นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ถือเป็นนโยบายที่สำคัญในการต่อสู้กับ ปัญหาความยากจนของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศที่กำลังเผชิญอยู่ เพื่อเป็นการเสริมสร้าง กระบวนการพึ่งพาตนเอง สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ เนื่องจากความยากจนของประชาชนในชนบทที่ไม่มีเงินทุนและขาดโอกาสในการเข้าถึงแหล่ง เงินทุน เพื่อนำมาพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ลดรายจ่าย ตลอดจนบรรเทาเหตุฉุกเฉินและ ความจำเป็นเร่งด่วน รัฐบาลโดยการนำของพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร จึงมีนโยบายจัดตั้งกองทุน

หมู่บ้านและชุมชนเมืองขึ้นมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการลงทุนสร้างอาชีพและสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในชุมชนและวิสาหกิจขนาดเล็กในครัวเรือน และให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนด้วยภูมิปัญญาของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจของประชาชนอย่างยั่งยืน อันเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต โดยรัฐบาลจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกองทุนละ 1 ล้านบาท พร้อมเสริมสร้างและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ 2544 : 103)

3.2 ความสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ศุภโชค ชุนอิว (2545 : 80; อ่างถึงใน พัชรินทร์ ไชยวรินทร์กุล 2551 : 45) กล่าวถึงความสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองไว้ดังนี้

1. เป็นสิ่งที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อกลุ่มและต่อชุมชน
2. เป็นการฝึกให้มีวินัยทางการเงิน คือ การรู้จักการวางแผนใช้จ่ายใช้สอย นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างคนให้มีความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน เป็นการสร้างความไว้วางใจระหว่างกันในสมาชิก ซึ่งทำให้สังคมมีความสุข
3. ทำให้บุคคลนั้นๆ หรือกลุ่ม มีเงินทุนในการหมุนเวียนประกอบอาชีพ การออม ทำให้กลุ่มมีเงินทุน กองทุนนั้นจะมีการเติบโตขึ้น หากกลุ่มมีความเข้มแข็งและคงอยู่ตลอดไป จำนวนเงินทุนก็จะโตขึ้น กลุ่มก็จะมีเงินทุนหมุนเวียนเป็นของตนเองโดยไม่ต้องมีการพึ่งพาที่อื่น

3.3 นโยบายการให้เงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

รัฐบาลได้กำหนดนโยบายจัดตั้ง กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ 2544 : 1-2) มีหลักการสำคัญดังนี้

1. รัฐบาลจะจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่หมู่บ้านหรือชุมชนเมืองแห่งละ 1 ล้านบาท เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการลงทุน สร้างงาน สร้างอาชีพ เสริมรายได้ให้แก่ประชาชนในชุมชนและวิสาหกิจขนาดเล็กในครัวเรือน
2. เงินที่รัฐบาลจัดสรรให้แก่กองทุนหมู่บ้านไม่ได้เป็นเงินที่ให้เปล่า แต่เป็นเงินที่ให้แก่หมู่บ้านและชุมชนในลักษณะของเงินทุนหมุนเวียน
3. กองทุนหมู่บ้านมีลักษณะเป็นเงินทุนของหมู่บ้าน เมื่อสมาชิกผู้กู้เงินไปเพื่อสร้างงาน สร้างอาชีพ แล้วจะต้องคืนเงินกู้ไปให้แก่กองทุน

4. แนวทางและหลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้าน คือ ให้ชาวบ้านคิดเอง ทำเอง โดยภาครัฐจะให้มีหน้าที่เป็นเพียงผู้วางกรอบ นโยบาย หลักเกณฑ์สำคัญ รวมทั้งให้คำปรึกษา และคำแนะนำทางวิชาการเท่านั้น

5. กองทุนหมู่บ้านตั้งขึ้นโดยพิจารณาจากกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และการผลิตในชุมชน

3.4 วัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ 2544 : 2)

1. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับการลงทุนเพื่อเป็นอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ลดรายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน และสำหรับการนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิการที่คิดแก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง
2. ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบการบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง
3. เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อแก้ไขปัญหา เสริมสร้างศักยภาพ และส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง
4. กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศรวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต
5. เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็ง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

ศุภโชค ชุนอิว (2545 : 98, อ้างถึงใน พัชรินทร์ ไชยวรินทร์กุล 2551 : 47) ได้สรุปถึง วัตถุประสงค์ของผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง คือ

1. พัฒนาอาชีพ คือ กู้เงินกองทุนหมู่บ้าน ไปส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันและมีความสามารถในการดำเนินการผลิตและการทำกิจกรรมกลุ่มที่ดำเนินกิจกรรมการพัฒนาอาชีพพร้อมกันอย่างต่อเนื่อง
2. สร้างงาน คือ การกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน ไปใช้ในการฝึกอบรมตามหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่ง เพื่อการดำเนินงานทางธุรกิจเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นอาชีพเสริมสามารถพึ่งพาตนเอง ครอบครัวและชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

3. สร้างรายได้ คือ การกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านไปสนับสนุนและส่งเสริมในการหาอุปกรณ์ เครื่องมือในการประกอบอาชีพ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเหมาะสม กู้มา และประหยัด เพื่อทำมาหากินให้ชีวิตดำรงอยู่ได้และเลี้ยงชีพหรือดำเนินงานพอให้กิจการดำรงอยู่ได้

4. ลดรายจ่าย คือ การกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านเพื่อนำไปใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล ตามความจำเป็นและมีประโยชน์ในการดำเนินชีวิต การรู้จักใช้จ่ายพอดี พอควรกับรายรับ สอดคล้องกับสภาพชีวิตของแต่ละบุคคล

5. อุตสาหกรรมและ/หรือวิสาหกิจขนาดเล็กในครัวเรือน คือการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านไปใช้ในการสนับสนุนสำหรับการจัดหาวัตถุดิบ เครื่องมืออุปกรณ์ในการผลิต การว่าจ้างแรงงานในการผลิตและการแปรรูปผลิตภัณฑ์ การรับซื้อผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้และการกู้ยืมเงินสำหรับการประกอบอาชีพอุตสาหกรรมหรือวิสาหกิจขนาดเล็กในครัวเรือน

6. เพื่อการฉุกเฉิน คือการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านไปใช้เพื่อบรรเทาเหตุฉุกเฉินที่จำเป็นเร่งด่วน เช่น การเกิด การเจ็บป่วย การตาย การศึกษา เป็นต้น

การกำหนดวัตถุประสงค์ของการให้กู้ยืมดังกล่าว ก็เพื่อให้ผู้กู้จะได้มีรายได้มาชำระหนี้คืนกองทุน การขอกู้ยืมเงินที่ไม่ใช่เพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน และสร้างรายได้ แต่เป็นการกู้ยืมไปเพื่ออุปโภคบริโภค หรือใช้เงินอย่างฟิดประเศท ทำให้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ที่จะนำมาชำระหนี้คืนกองทุน ดังนั้นผู้กู้ต้องจัดทำคำขอกู้ โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมอย่างชัดเจนต่อคณะกรรมการกองทุนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนดเป็นสำคัญ นอกจากนี้การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านยังเกิดผลทางด้านสังคม ได้แก่ ก่อให้เกิดความรู้รักเป็นเจ้าของ (เงินกองทุน) ร่วมกัน ก่อให้เกิดการตรวจสอบและติดตามหนี้ หรือการชำระคืนเงินกู้หรือเงินยืม สร้างทักษะและโอกาสในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านในท้องถิ่น ส่วนผลทางด้านเศรษฐกิจ พบว่าได้เกิดอุปประโยชน์ต่อผู้กู้ด้วยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชนเมือง แก้ปัญหาการขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาวะการเกษตร

ผลงานวิจัยนวกศึกษา ระดับปริญญาตรี

3.5 การรักษาวินัยทางการเงิน

การรักษาวินัยทางการเงินเป็นสิ่งที่สำคัญ เนื่องจากการไม่มีวินัยทางการเงินอาจมีผลกระทบต่อธุรกิจหรือตนเองได้ ฉะนั้นผู้กู้ต้องรักษาวินัยทางการเงินอย่างเคร่งครัด โดยการรักษาวินัยทางการเงิน หมายถึง การทำตนเองให้มีความซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้เกิดขึ้นแก่บุคคลอื่น อันจะเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในอนาคต การมีวินัยทางการเงินของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กล่าวคือ (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ 2544 : 39)

1. ในกรณีที่ผู้กู้มิได้เริ่มดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ยืมเงิน หรือนำเงินไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์โดยปราศจากเหตุผลอันสมควรคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง มีอำนาจยกเลิกสัญญาและเรียกคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยคืนเต็มจำนวนได้ทันที และให้พ้นจากสมาชิกภาพในระยะเวลา 30 วัน หลังจากวันยกเลิกสัญญา รวมทั้งห้ามมิให้สมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนเป็น ระยะเวลา 2 ปี

กรณีนี้มุ่งประสงค์ให้ผู้กู้ต้องมีวินัยทางการเงิน การใช้เงินผิดประเภท ไม่นำเงินที่ขอกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ เป็นเหตุให้เกิดปัญหาไม่สามารถชำระหนี้ได้ เช่น ขอกู้เงินเพื่อไปค้าขาย ซึ่งถ้าทำไปตามนั้น ก็จะมีรายได้กลับมาชำระหนี้ได้ แต่กลับนำไปใช้จ่ายในสิ่งของฟุ่มเฟือย ทำให้ไม่มีรายได้มาผ่อนชำระหนี้ จึงต้องถูกลงโทษโดยการเรียกหนี้คืนทันที และให้พ้นสมาชิกภาพ และห้ามสมัครเป็นสมาชิกกองทุนเป็นระยะเวลา 2 ปี จะมีผลทำให้ไม่มีโอกาสที่จะกู้เงินกองทุนในระยะเวลา 2 ปี

2. เมื่อเงินไปแล้ว ผู้กู้จะต้องมีความรับผิดชอบผ่อนชำระหนี้ตามข้อตกลง จะต้องรักษาคำพูด

3. เงินของกองทุนหมู่บ้านเป็นเงินทุนหมุนเวียนของชุมชนหรือท้องถิ่นนั้นๆ จึงเป็นหน้าที่ที่จะต้องช่วยกันรักษาให้กองทุนนี้อยู่ไปจนถึงชั่วลูกชั่วหลาน และทำให้เจริญงอกงามยิ่งขึ้นต่อไป

3.6 หลักการจัดสรรเงิน

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีหลักในการจัดสรรเงินให้แก่กองทุนหมู่บ้าน ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ 2544 : 5)

1. ความพร้อม ความสนใจ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

2. ความพร้อมของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ที่เน้นความพร้อมของบุคคล ทั้งในด้านความรู้ และประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุน

3. ความพร้อมของระบบการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนโดยสมาชิก

4. ความพร้อมของการบริหารจัดการ ที่สอดคล้องและเกื้อกูลกัน ระหว่างกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองกับกองทุนอื่นๆ ที่หน่วยงานราชการจัดตั้งขึ้นในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

3.7 การเตรียมความพร้อม

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีการบริหารจัดการโดยประชาชน จึงต้องมีหลักการเตรียมความพร้อม ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ 2544 : 5-6)

1. สร้างจิตสำนึก และกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน

1.1 สร้างจิตสำนึกร่วมกันของประชาชน ในการเป็นเจ้าของกองทุนที่ต้องร่วมกันบริหารจัดการ โดยประชาชนเพื่อประชาชนของหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

1.2 สร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อให้ทราบนโยบาย กลไก และแนวทางการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน

1.3 สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการ และบริหารจัดการกองทุน เริ่มจากร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมติดตามตรวจสอบ ร่วมรับผลประโยชน์ ตลอดจนร่วมสร้างกองทุนหมู่บ้านไปสู่ความยั่งยืนต่อไป

2. เลือกสรรคนดีเป็นกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง จัดเวทีชาวบ้าน เพื่อเลือกสรรคณะกรรมการกองทุนจำนวน 15 คน ตามระเบียบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ดังนี้

2.1 องค์ประชุมของเวทีชาวบ้าน คือ จำนวนสามในสี่ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดของหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

2.2 ร่วมกันกำหนดวิธีการและดำเนินการเลือกกันเอง

2.3 เลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ในช่วงระยะเวลาที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนด

2.4 เลือกคนดีมีความรู้ ประสบการณ์ อีกทั้งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด

3.8 การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

มีหลักการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ 2544 : 3-4)

1. การให้กู้ยืม

1.1 ผู้จัดทำคำขอกู้ โดยระบุวัตถุประสงค์ประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน ต่อคณะกรรมการกองทุนตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กองทุนกำหนด

1.2 กำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสมของสัญญาเงินกู้แต่ละราย แต่ต้องไม่เกิน 1 ปี นับแต่วันทำสัญญา

1.3 แนวทางการพิจารณาให้กู้ยืม ที่สำคัญมี 5 ประการ คือ

1.3.1 ประวัติและอุปนิสัย เป็นคนซื่อสัตย์ รักษาคำพูดขยันหมั่นเพียร ตั้งใจทำมาหากิน อดทน ไม่เคยโกงเงินคนอื่น ไม่เสเพล ไม่เล่นการพนัน ไม่เคยมีประวัติเสียหาย ทางด้านการเงิน มีความรู้ และมีประสบการณ์ในธุรกิจที่ทำ

1.3.2 หลักประกัน บุคคลที่จะค้ำประกันควรมีฐานะทางการเงินดีพอที่สามารถชำระหนี้แทนได้หรือต้องเป็นคนที่มีความรับผิดชอบ น่าเชื่อถือ หรือถ้าเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันก็ต้องมีสภาพคล่องสูง คือ สามารถขายได้ง่ายและรวดเร็ว และควรกำหนดว่าจะให้กู้ได้กี่เปอร์เซ็นต์ของราคาประเมินหลักทรัพย์

1.3.3 ความสามารถในการชำระหนี้ ความสามารถในการชำระหนี้พิจารณาจากรายได้ การกู้เงินไป ลงทุนควรมีประมาณการรายได้/รายจ่าย แต่ละเดือนจะเหลือเท่าใด และพอเพียงที่จะชำระหนี้ได้ไหม หากไม่พอก็อาจจะต้องลดจำนวนเงินให้กู้ลง

1.3.4 ภาวะตลาดสำหรับการค้าที่จะทำต้องพิจารณาว่า สินค้าหรือธุรกิจที่จะทำนั้นมีตลาดรองรับหรือไม่ คือ สามารถขายได้ไหมและผู้ซื้อจะขายอย่างไรหรือราคาขายเมื่อเปรียบเทียบกับคนอื่นแล้วเป็นอย่างไร รวมถึงการมีปัญหาในการหาวัตถุดิบมาผลิตหรือไม่

1.3.5 ทำเลที่ตั้งของกิจการเป็นอย่างไร มีปัญหาเรื่องสภาพแวดล้อมหรืออยู่ใกล้แหล่งวัตถุดิบ หรือใกล้แหล่งสินค้าที่จะขาย หรือสะดวกต่อผู้ซื้อหรือไม่

1.4 เงินทุนของผู้ขอกู้ ผู้ขอกู้ควรมีเงินลงทุนของตนเองจำนวนหนึ่ง ที่เตรียมสะสมไว้สำหรับประกอบธุรกิจ ในสัดส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนเงินลงทุนทั้งหมดที่ต้องใช้ในการทำธุรกิจ เพราะหากใช้เงินทุนของตนเองน้อยแต่ขอกู้มากผู้ขอกู้ต้องมีภาระในการผ่อนชำระหนี้สูง ทำให้เกิดหนี้มีปัญหาขึ้นได้ภายหลัง นอกจากนี้การที่ผู้ขอกู้ใช้เงินลงทุนของตนเองมากย่อมเป็นการแสดงความมั่นใจในธุรกิจของตนเองอย่างหนึ่ง และมีความตั้งใจจริงที่จะประกอบธุรกิจของคนให้ประสบความสำเร็จ

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

1.5 เหตุการณ์ที่ไม่อาจควบคุมได้ ความเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ในปัจจุบันนั้นมีปัจจัยหลายอย่างที่ผู้ประกอบการไม่อาจควบคุมได้ เช่น ปัญหาวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตมีราคาสูงขึ้นเพราะขาดแคลน ปัญหาภาวะเศรษฐกิจตกต่ำที่ทำให้กำลังซื้อลดลง ปัญหาสินค้าล้นตลาด เพราะมีผู้ผลิตมากเกินไป ปัญหาสภาพดินฟ้าอากาศที่มีผลกระทบต่อผลผลิตของเกษตรกร ในกรณี que เห็นว่าอาจมีบางปัจจัยก่อให้เกิดผลกระทบต่อธุรกิจหรือการค้าของผู้ขอกู้ และอาจส่งผลต่อการชำระหนี้ก็ต้องพิจารณาว่าจะให้กู้หรือไม่

3.9 คุณสมบัติคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีหน้าที่บริหารกองทุนของประชาชน เป็นผู้ที่ประชาชนจะร่วมกันคัดเลือกจากผู้ที่มิคุณสมบัติดังต่อไปนี้ (สำนักงานเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม 2549 : 11)

1. เป็นผู้ที่อยู่อาศัยในหมู่บ้านหรือชุมชนมาไม่น้อยกว่า 2 ปี
2. เป็นผู้มีอายุ 20 ปีบริบูรณ์
3. เป็นผู้ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบเสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ไม่ติดการพนัน ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ไม่มีประวัติเสียด้านการเงินและยึดมั่นระบอบประชาธิปไตย
4. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย หรือไร้ความสามารถ
5. ไม่เคยรับโทษจำคุก เว้นแต่โทษที่กระทำโดยประมาท
6. ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือไม่เคยกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน เว้นแต่ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์สินและความผิดฐานบุกรุก
7. ไม่เคยถูกไล่ออก หรือให้ออกจากราชการหรือรัฐวิสาหกิจ
8. ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง
9. ไม่เคยถูกให้ออกจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ด้วยมติของคณะกรรมการหรือมติของสมาชิก

3.10 ที่มาของเงินกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง

เงินทุนหมุนเวียนในกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินโดยมีที่มาดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ 2544 : 3)

1. เงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ
2. เงินหรือทรัพย์สินที่ผู้บริจาคให้โดยปราศจากภาระผูกพัน
3. เงินกู้ยืม
4. ดอกผลหรือผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากกองทุน
5. เงินฝากสัจจะและเงินรับฝาก
6. เงินค่าหุ้น
7. เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์กรสมาชิก เงินหรือทรัพย์สินอื่นๆ ตามระเบียบที่กองทุนกำหนด

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาตรี

3.11 หลักเกณฑ์ทั่วไปในการพิจารณาเงินกู้

หลักเกณฑ์ทั่วไปในการพิจารณาเงินกู้ มีหลักในการพิจารณาอย่างน้อย 3 ด้าน คือ (สำนักงานเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม 2549 : 13-14)

1. ด้านโครงการ พิจารณาองค์ประกอบดังนี้

1.1 ประเภทของโครงการหรือวัตถุประสงค์ของโครงการที่จะนำเงินไปลงทุน
1.2 ความเป็นไปได้ของโครงการที่ขอกู้ผู้กู้จะมีวิธีการอย่างไรเกี่ยวกับโครงการทำกับใคร เมื่อไร ทำที่ไหน ความยากง่ายในการดำเนินการ มีโอกาสเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด

- 1.3 วงจรธุรกิจของโครงการ
- 1.4 วงเงินที่ขอกู้ยืม
- 1.5 สถานะการตลาด
- 1.6 ความเสี่ยงของโครงการที่ขอกู้
- 1.7 ความคุ้มทุนของโครงการ
- 1.8 แหล่งวัตถุดิบเพียงพอหรือไม่
- 1.9 ทำเลที่ตั้งของโครงการ

2. ด้านตัวบุคคล พิจารณาจากตัวสมาชิกที่รอกู้ ดังนี้

- 2.1 ประสบการณ์ในการดำเนินโครงการ
- 2.1 ประวัติของผู้กู้ ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป
- 2.1 ความมั่นคงของผู้กู้
- 2.1 ความสามารถในการชำระหนี้

3. หลักค้ำประกันเงินกู้ มีหลักควรพิจารณา คือ

3.1 ถ้าใช้บุคคลค้ำประกัน ควรพิจารณาว่าบุคคลที่ค้ำประกันให้คนอื่นเงิน
สองคน

3.2 ถ้าใช้ทรัพย์สินค้ำประกัน ให้พิจารณาจากมูลค่าของทรัพย์สินนั้นๆ ไม่ควรอนุมัติวงเงินกู้เกินมูลค่าของทรัพย์สินที่ใช้ค้ำประกัน

3.12 จัดทำระเบียบข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง

คณะกรรมการกองทุนและประชาชนร่วมกันจัดทำระเบียบข้อบังคับ หลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการบริหารกองทุน (กตึกา) กองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองด้วยตนเอง โดยมีแนวทางดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ 2544 : 8)

1. ประเด็นที่ต้องเป็นไปตามระเบียบ ที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด คือ

1.1 วงเงินกู้ยืมรายหนึ่งไม่เกินสองหมื่นบาท หากเกินต้องให้สมาชิกพิจารณา วินิจฉัยชี้ขาด แต่รายหนึ่งต้องไม่เกินห้าหมื่นบาท

1.2 ระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ยืมไม่เกินหนึ่งปี

1.3 ประเด็นอื่นๆ คณะกรรมการกองทุน โดยความเห็นชอบของสมาชิกเป็นผู้ กำหนด

3.13 การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

เมื่อได้จัดทำระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านแล้ว คณะกรรมการกองทุน (กตทก) และสมาชิกจะต้องร่วมกันดำเนินการตามกติกาที่วางไว้ เช่น (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ 2544 : 9)

1. การรับสมาชิก
2. การระดมทุน
3. การจัดทำระบบบัญชี
4. การจัดระบบตรวจสอบ
5. การมอบหมายภารกิจ ความรับผิดชอบกรรมการ
6. อื่นๆ

3.14 การขอรับการจัดสรรเงินจากรัฐบาล

เมื่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้ดำเนินการจัดตั้งกองทุนเรียบร้อยแล้ว สามารถขอรับการจัดสรรเงินจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ โดยมี ขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ 2544 : 10)

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

1. การขอขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

1.1 จัดทำแบบขอขึ้นทะเบียนตามแบบ กทบ. 2 ซึ่งขอรับแบบ กทบ. 2 จาก คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ

1.2 ยื่นแบบคำขอขึ้นทะเบียนกับธนาคารออมสิน หรือธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร ที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด พร้อม เอกสารที่เกี่ยวข้อง คือ ระเบียบ ข้อบังคับของกองทุน

1.3 เปิดบัญชีกับธนาคาร

2. การประเมินความพร้อมกองทุน

- 2.1 การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุน
- 2.2 คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุน
- 2.3 ความรู้ ประสบการณ์ และความมั่นใจการบริหารกองทุนของ
คณะกรรมการกองทุน

- 2.4 ระเบียบ ข้อบังคับในการดำเนินการกองทุน
- 2.5 การมีส่วนร่วมของชาวบ้าน หรือสมาชิกในการจัดการกองทุน
- 2.6 การปฏิบัติของสมาชิกตามระเบียบ และข้อบังคับของกองทุน
- 2.7 การเปิดบัญชีเงินฝากของกองทุน

3. รับเงินจัดสรร

เมื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติอนุมัติเงินจัดสรรตามผลการประเมินความพร้อมแล้ว จะแจ้งให้กองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองทราบ เมื่อกองทุนได้รับแล้วให้ติดต่อธนาคารเพื่อทำหลักฐานการรับเงินจัดสรร โดยมีเอกสารดังต่อไปนี้

- 3.1 สมุดบัญชีเงินฝากของกองทุน
- 3.2 มติที่ประชุม ซึ่งเห็นชอบและมอบหมายให้คณะกรรมการกองทุน เป็นผู้
อำนาจในการทำนิติกรรมสัญญาเกี่ยวกับธนาคารไปแสดงต่อธนาคารฯ และมติดังกล่าวต้องให้ประธาน
กรรมการของกองทุนลงนามกำกับ และรับรองสำเนาครบทุกหน้า
- 3.3 บัตรประจำตัวประชาชนของคณะกรรมการกองทุน

3.15 ความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านและกองทุนชุมชนเมือง

กองทุนหมู่บ้านและกองทุนชุมชนเมือง จะประสบผลสำเร็จได้หากมีสิ่งเหล่านี้อยู่ในหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ 2544 : 15)

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

1. ชาวบ้านมีจิตสำนึกร่วมกันในการเป็นเจ้าของกองทุน
2. ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการกำหนดกติกาด้วยคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง
รวมทั้งเคารพในกติกาที่กำหนดร่วมกัน
3. มีคณะกรรมการกองทุนที่เป็นคนดี มีความรู้ ประสบการณ์ เสียสละ และ
รับผิดชอบ
4. มีการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมทั้งการเรียนรู้ร่วมกัน คิดร่วมกัน ทำร่วมกัน
ติดตามตรวจสอบร่วมกัน และรับผลประโยชน์ร่วมกัน อย่างเป็นธรรม
5. มีความสามัคคี ความเอื้ออาทร เกื้อกูลผู้ด้อยโอกาส

6. มีการประสานความร่วมมือทั้งในด้านการเรียนรู้และกิจกรรมร่วมกัน ในลักษณะเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

3.16 ประโยชน์จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

สิ่งที่ชุมชนและประเทศจะได้รับจากการที่มีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ดี (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ 2544 : 15-16)

1. กองทุนหมู่บ้านเป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม
2. ก่อให้เกิดรายได้ เป็นการกระจายรายได้ อันเกิดจากการจัดสรรทรัพยากรที่เหมาะสม
3. ก่อให้เกิดการพัฒนาอาชีพ
4. ก่อให้เกิดเศรษฐกิจพอเพียง
5. ก่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของชุมชน
6. ก่อให้เกิดการสร้างและพัฒนาความคิดประชาธิปไตยในชุมชน
7. ก่อให้เกิดการฟื้นตัวของเศรษฐกิจของประเทศ
8. ช่วยให้ผู้ตั้งถิ่นฐานหมู่บ้านดีขึ้น ลดปัญหาเสียดิน ยกระดับคุณภาพชีวิต
9. ช่วยให้คนในสังคมชุมชนมีโอกาสได้รับการศึกษาสูงขึ้น สร้างโอกาสในการพัฒนาคุณภาพชีวิต

จากแนวความคิดเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สามารถสรุปได้ว่า กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นเครื่องมือหนึ่งของภาครัฐ ในการสร้างรากฐานทางเศรษฐกิจของประเทศให้เข้มแข็ง มีการบริหารจัดการกันเองของคนในชุมชน เสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม และรับผลประโยชน์ร่วมกันอย่างเป็นธรรม โดยเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียน ของชุมชนสำหรับพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ลดรายจ่าย บรรเทาเหตุฉุกเฉิน และพัฒนาไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิการที่ดีแก่ประชาชนในชุมชน เพื่อการพึ่งตนเองได้ในอนาคต

ผลงานวิจัยนกระดับปริญญาตรี

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพึ่งตนเอง โดยรวบรวมงานวิจัยที่ศึกษาการพึ่งพาตนเองจำแนกตามตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล และการเป็นสมาชิกของชุมชน ดังมีรายละเอียดดังนี้

วิรากรณ์ ชัดสี (2552) การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการพึ่งตนเองของคนพิการ ตำบลป่าแดด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการพึ่งตนเองของคนพิการ และ 2) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านบทบาทหน้าที่ของครอบครัว ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม ที่มีต่อความสามารถในการพึ่งตนเองของคนพิการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ คน

พิการที่สามารถตัดสินใจและประเมินสภาพต่างๆ ด้วยตนเอง ตามการรับรู้ที่ไม่มีปัญหาในการสื่อสารที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเชียงใหม่ มีอายุระหว่าง 15 - 65 ปี และมีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ตำบลป่าแดด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 101 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ 1) คนพิการส่วนมากมีการพึ่งตนเองทั้งด้านจิตใจ ด้านการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอยู่ในระดับมาก ด้านสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับน้อย และ 2) สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการพึ่งตนเองของคนพิการ พบว่า ปัจจัยด้านบทบาทหน้าที่ของครอบครัวมีความสัมพันธ์ต่อการพึ่งตนเองของคนพิการในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งได้แก่ ปัจจัยด้านอายุ รายได้ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่มีความพิการ และระดับความพิการ และปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคมไม่มีความสัมพันธ์ต่อการพึ่งตนเองของคนพิการ

กษมา พานแก้ว (2551) ทำวิจัย เรื่อง การพึ่งตนเองของสมาชิกสถาบันเกษตรกรตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลวังทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก โดยมีผู้ศึกษาระดับในการพึ่งตนเองตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เปรียบเทียบระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการพึ่งตนเอง และศึกษาความสัมพันธ์ของการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการพึ่งตนเองตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสถาบันเกษตรกร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ สมาชิกสถาบันเกษตรกร จำนวน 376 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที่ สถิติทดสอบเอฟ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว การทดสอบรายคู่ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกสถาบันการเกษตรมีการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก รวมถึงการปฏิบัติตามเศรษฐกิจพอเพียงด้านอื่นๆ ได้แก่ ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ด้านการมีความรู้ และด้านการมีคุณธรรมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ส่วนด้านความพอประมาณ และด้านความมีเหตุผลมีการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง โดยสมาชิกสถาบันการเกษตรมีการพึ่งตนเองตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก รวมถึงการพึ่งตนเองตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านอื่นๆ ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านจิตใจและด้านสังคมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ส่วนด้านเทคโนโลยี และด้านทรัพยากรมีการพึ่งตนเองตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังพบว่า การปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์กับการพึ่งตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ด้านการมีความรู้ และด้านการมีคุณธรรม มีความสัมพันธ์กับการพึ่งตนเองตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน ดังนั้นถือได้ว่าการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมี

ความสัมพันธ์กับการพึ่งตนเองตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพราะหากมีการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมากแล้ว จะมีผลต่อการพึ่งตนเองอยู่ในระดับมากเช่นกัน

สุทธธีรภักดิ์ ศรีสุเลิศ (2551) ทำวิจัย เรื่อง การพัฒนาศักยภาพการพึ่งตนเองในชุมชนชนบทตำบลอ่อนนาลับ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับศักยภาพการพึ่งตนเองของประชาชนในชุมชนชนบท 2) ระบุปัญหาการพึ่งตนเองของประชาชนในชุมชนชนบท 3) พัฒนาแนวทางการส่งเสริมศักยภาพการพึ่งตนเองของประชาชนในชุมชนชนบท และ 4) ประเมินผลการส่งเสริมศักยภาพการพึ่งตนเองของประชาชนในชุมชนชนบท ตำบลอ่อนนาลับ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี วิธีดำเนินการวิจัย จัดแบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจศักยภาพการพึ่งตนเองของประชาชนในชุมชนชนบท กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 89 คน ซึ่งได้จากวิธีสุ่มเป็นชั้นภูมิเป็นสัดส่วน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถาม ค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระยะที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ พัฒนาแนวทางการส่งเสริมศักยภาพการพึ่งตนเองของประชาชนในชุมชนชนบท โดยใช้การจัดการสนทนากลุ่ม กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้นำชุมชน ผู้แทนกลุ่มองค์กรชุมชน และประชาชนในหมู่บ้าน จำนวน 24 คน ซึ่งได้จากการคัดเลือกแบบเจาะจง ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในเชิงการวิเคราะห์ อภิปราย และสรุปเป็นแนวทางการส่งเสริมศักยภาพการพึ่งตนเองของประชาชนในชุมชนชนบทที่เหมาะสม และระยะที่ 3 เป็นการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแนวทฤษฎศาสตร์ที่สร้างในระยะที่ 2 โดยใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และส่งเสริมแนวทางตามยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 96 คน ใช้การจัดทำและติดตามประเมินผลยุทธศาสตร์การส่งเสริมศักยภาพการพึ่งตนเองของประชาชนในชุมชนชนบท ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับศักยภาพการพึ่งตนเองของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ศักยภาพการพึ่งตนเองของประชาชนในชุมชนชนบทส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ศักยภาพการพึ่งตนเองด้านจิตใจ ศักยภาพการพึ่งตนเองด้านสังคมวัฒนธรรม ศักยภาพการพึ่งตนเองด้านทรัพยากรธรรมชาติ ศักยภาพการพึ่งตนเองด้านเศรษฐกิจ และศักยภาพการพึ่งตนเองด้านเทคโนโลยี ส่วนปัญหาการพึ่งตนเองของประชาชนในชุมชนชนบททั้ง 5 ปัจจัยต่างก็มีปัญหาอยู่ในระดับมาก 2) การพัฒนาศักยภาพการพึ่งตนเองของประชาชนให้เกิดผลสัมฤทธิ์และยั่งยืนนั้นจะต้องนำเอาปัจจัยด้านสังคมวัฒนธรรมของชุมชนเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนาศักยภาพการพึ่งตนเองด้านจิตใจ ด้านเทคโนโลยี ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และด้านเศรษฐกิจตามลำดับ โดยปลูกจิตสำนึก ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และรวมกลุ่มกิจกรรม รวมทั้งสร้างและดำเนินกิจกรรมเครือข่าย จึงจะทำให้เกิดกระบวนการขับเคลื่อนแนวทาง ยุทธศาสตร์การพัฒนาการพึ่งตนเองสู่การปฏิบัติได้จริง และยั่งยืนตลอดไป 3) การพัฒนาศักยภาพการพึ่งตนเองด้านสังคมวัฒนธรรม ด้าน

จิตใจ ด้านทรัพยากร ธรรมชาติ ด้านเศรษฐกิจ และด้านเทคโนโลยีมีความสำคัญต่อการพัฒนา ศักยภาพการพึ่งตนเองของประชาชนในชุมชนชนบท

อภิญา โชนัก (2550) ศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพึ่งตนเองของคน ยากจนในจังหวัดอุดรธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษาระดับการพึ่งตนเองของคน ยากจนในจังหวัดอุดรธานีทางด้านเทคโนโลยี ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านสาธารณสุข ด้าน ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านจิตใจ และด้านเศรษฐกิจ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วน บุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรมกับระดับการพึ่งตนเองของคนยากจนใน จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นประชากรที่ได้ทำการจดทะเบียนเพื่อแก้ปัญหาสังคมและ ความยากจนเชิงบูรณาการหรือยื่นทะเบียนความยากจนไว้ในเขตอุดรธานี จำนวน 400 คน โดยใช้ วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามวัดระดับการพึ่งตนเองเป็นแบบมาตร ส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ท แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น 0.94 ผลการศึกษา พบว่า 1) คนยากจนในจังหวัดอุดรธานี มีระดับความสามารถพึ่งตนเองได้ อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ ด้านจิตใจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านสังคมและ วัฒนธรรม ด้านสาธารณสุข ด้านเศรษฐกิจ และด้านเทคโนโลยี 2) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอายุ ระดับการศึกษา การได้รับการสนับสนุนจากภายนอก กวาระหนี้สิน การได้รับข่าวสารจากภาครัฐ ตำแหน่งทางสังคม ประสบการณ์ในการฝึกอบรม มีความสัมพันธ์กับระดับการพึ่งตนเองของคน ยากจน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ส่วนจำนวนสมาชิกในครอบครัว มีความสัมพันธ์ที่ระดับ นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

เอกพันธ์ ภัทรสุพงศ์ (2550) ศึกษา เรื่อง การพัฒนาขีดความสามารถในการพึ่งพาตนเอง ของชุมชน ในอำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิผลการ ดำเนินงาน และศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในอำเภอ หนองเรือ จังหวัดขอนแก่น โดยใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์ครัวเรือนตัวอย่าง วิธีการศึกษาแบ่ง ออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครัวเรือน และส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ ข้อมูลเชิงปริมาณเกี่ยวกับความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้าน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามชนิดผสมระหว่างปลายปิดและปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย การทดสอบไค-สแควร์ และการทดสอบที ซึ่งผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงาน ของกองทุนหมู่บ้านมีประสิทธิผลต่อหัวหน้าครัวเรือนที่เป็นสมาชิกของกองทุนหมู่บ้าน เพื่อเป็น แหล่งเงินหมุนเวียนในหมู่บ้านสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ การลด รายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่อ รายได้หัวหน้าครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ปัจจัยทางเศรษฐกิจ คือ จำนวนครั้งของการ

กู้ยืมเงินจากกองทุนหมู่บ้าน และการสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้น ปัจจัยทางสังคม ซึ่งได้แก่ ความสามัคคี ความซื่อสัตย์ การช่วยเหลือกัน การยกย่องคนทำความดี โอกาสในการหาความรู้เพิ่มเติม จำนวนครอบครัวที่มีอาชีพเลี้ยงตัวเองได้ ครอบครัวอบอุ่นรักใคร่ปรองดองกัน การรวมกลุ่ม การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส มีผู้นำที่มีคุณธรรมและยุติธรรม การจัดทำแผนงานแก้ไขปัญหาชุมชน และการมีส่วนร่วมกิจกรรมกองทุนหมู่บ้าน เช่น การจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้าน การจัดเวทีประชาคม การแสดงออกความคิดเห็น การเข้าร่วมประชุม การร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อแก้ไขปัญหา การพึ่งพาซึ่งกันและกัน และมีการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา

ปิยะพร สุริโยตระกูล (2548) ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาระดับการพึ่งตนเองของเกษตรกร โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ในจังหวัดมุกดาหาร โดยมุ่งศึกษาระดับการพึ่งตนเองด้านต่างๆ ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ในจังหวัดมุกดาหาร กลุ่มตัวอย่าง คือ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ในจังหวัดมุกดาหาร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินการจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน 219 ราย และทำการสุ่มสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 142 ราย ใน 7 อำเภอ โดยวิธีเลือกแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า 1) เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 51 ปี ระดับการศึกษาส่วนใหญ่มีการศึกษาจบภาคบังคับ สมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 5 โดยมีจำนวนแรงงานในการทำเกษตรเฉลี่ย 3 คน สภาพพื้นที่การทำเกษตรเป็นที่ลุ่มสลับดอน ลักษณะเป็นดินร่วนปนทราย พื้นที่ถือครองโดยเฉลี่ย 23 ไร่ รายได้ของครอบครัวส่วนใหญ่มีรายได้จากการทำการเกษตร สถานภาพการเป็นสมาชิก การเป็นเครือข่ายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พบว่า เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรมากที่สุด รองลงมาเป็น เกษตรกรผู้นำ หมอดินอาสา ประมงอาสา ปศุสัตว์อาสา และครูบัญชีอาสา 2) เกษตรกรที่ทำเกษตรทฤษฎีใหม่มีระดับการพึ่งตนเองโดยรวม และรายด้าน 3 ด้าน คือ ด้านเทคโนโลยี ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ อยู่ในระดับปานกลาง และมีการพึ่งตนเอง 2 ด้าน อยู่ในระดับมาก คือ ด้านจิตใจ และด้านทรัพยากรธรรมชาติ โดยมีรายชื่อที่มีการพึ่งตนเองอยู่ในระดับมาก ดังนี้ การใช้ประโยชน์จากสระน้ำ การใช้ประโยชน์จากดิน การอบรมลูกหลานให้เห็นคุณค่าทรัพยากร ธรรมชาติ การทำให้สภาพดินดีขึ้น การดูแลทรัพยากรธรรมชาติ พัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นเพิ่มขึ้น มีความเชื่อมั่นในการทำเกษตร มีความตั้งใจเพิ่มมูลค่าผลผลิตในฟาร์ม มีสุขภาพกายสุขภาพจิตดีขึ้น ครอบครัวมีความอบอุ่น มีการวางแผนการผลิต มีการรักษาหรือในครอบครัว 3) โดยสรุปเกษตรกรที่ทำเกษตรทฤษฎีใหม่มีการพึ่งตนเองโดยรวมของเกษตรกรและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านเทคโนโลยี และด้านจิตใจ อยู่ในระดับมากถึงปานกลาง ซึ่งข้อสรุปที่

ได้จะใช้เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการทำเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยเกษตรกรสามารถพึ่งตนเองได้มากขึ้น

ชั้นทอง มีโพธิ์ (2548) ทำการวิจัย เรื่อง ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาความยากจนโดยการพึ่งตนเองของประชาชนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. ตำบลหนองพิกุล อำเภอดากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์ โดยมียัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาของประชาชนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. และสร้างยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาความยากจนโดยการพึ่งตนเองของประชาชนตำบลหนองพิกุล อำเภอดากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์ วิธีดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 ศึกษาปัญหาความยากจน ตำบลหนองพิกุล อำเภอดากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. จำนวน 82 คน เครื่องที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ช่วงที่ 2 สร้างยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาความยากจนโดยการพึ่งตนเอง ตำบลหนองพิกุล อำเภอดากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์ โดยใช้กระบวนการ A-I-C (Appreciation-Influence-Control) ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัญหาความยากจนโดยภาพรวมมีปัญหอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีปัญหา มาก คือ รายได้ทางเดียว รongลงมาคือ ด้านการขาดที่ดินทำกิน ปัญหาด้านคุณธรรมในการประกอบอาชีพ เช่นความขยันหมั่นเพียร เอาใจใส่ ตั้งใจจริง และความซื่อตรงมีปัญหาน้อยที่สุด 2) การสร้างยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาความยากจนโดยการพึ่งตนเอง ตำบลหนองพิกุล อำเภอดากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์ ได้แก่ การเพิ่มรายได้ คือ การให้ประชาชนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. มีอาชีพที่มั่นคง และมีอาชีพรองเป็นอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว และสามารถพึ่งตนเองได้ ส่วนการลดรายจ่าย คือ การให้ประชาชนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. ลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น โดยการทำบัญชีรายรับ - รายจ่ายในครัวเรือนเพื่อจะได้มีเงินเหลือเก็บ อีกทั้งในด้านการเกษตรเป็นการลดต้นทุนการผลิตในการประกอบอาชีพ โดยยึดหลักเศรษฐกิจเพียงพอ สำหรับการจ้ดสวัสดิการสังคม คือ ประชาชนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. และไม่สามารถที่จะส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ได้เข้าแจ้งการบริการของภาครัฐด้านการจัดสวัสดิการสังคมเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น

ศิริวรรณ กราปัญญา (2547) ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อระดับศักยภาพกองทุนหมู่บ้าน ในอำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง โดยมุ่งศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนเศรษฐกิจการผลิตของสมาชิกผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้าน การมีส่วนร่วม ทศนคติของสมาชิกผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้าน ต่อมิติต่างๆ ของกองทุนหมู่บ้าน ปัจจัยที่อิทธิพลต่อระดับศักยภาพกองทุนหมู่บ้าน รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในอำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง โดยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลทุติยภูมิที่รวบรวมจากเอกสาร รายงานวิจัยจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลปฐมภูมิ ซึ่งรวบรวมโดยใช้แบบสอบถามเชิงโครงสร้าง จาก

สมาชิกผู้ถือหุ้นกองทุนหมู่บ้านในอำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง จำนวน 120 ราย จาก 6 กองทุนหมู่บ้าน กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ สมาชิกผู้ถือหุ้นกองทุนหมู่บ้านระดับศักยภาพ AAA จำนวน 60 คน และสมาชิกผู้ถือหุ้นกองทุนหมู่บ้านระดับศักยภาพ AA จำนวน 60 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ การแจกแจงความถี่ เป็นต้น และวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยใช้สถิติไค-สแควร์ ผลการศึกษพบว่า สมาชิกผู้ถือหุ้นของกองทุนหมู่บ้านทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ยใกล้เคียงกัน คือ 45 ปี นับถือศาสนาพุทธ และแต่งงานแล้ว โดยมากจบการศึกษาระดับประถมศึกษา และมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 5 คน มีสมาชิกในครัวเรือนที่ทำงานแล้วเฉลี่ย 3 คน ทำนา และทำสวนยางพารา เป็นอาชีพหลัก รับจ้างทั่วไปเป็นอาชีพรอง มีขนาดพื้นที่ถือครองไม่เกิน 5 ไร่ ต่อครัวเรือน และมีวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเพื่อนำไปลงทุนทางภาคการเกษตร สำหรับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน สมาชิกผู้ถือหุ้น กองทุนหมู่บ้านทั้ง 2 กลุ่ม มีส่วนร่วมในการประชุมทุกครั้ง ในส่วนของการแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม และการเข้าร่วมเสนอประเด็นแก้ปัญหาของกองทุน สมาชิกผู้ถือหุ้นกองทุนหมู่บ้านมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากสมาชิกของกองทุนขาดความกล้าและความมั่นใจในการแสดงความคิดเห็น ในส่วนของทัศนคติของสมาชิกผู้ถือหุ้นกองทุนหมู่บ้านต่อมิติต่างๆ ของกองทุนหมู่บ้าน คือ ด้านประธานกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน ด้านประสิทธิภาพในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ด้านเงินกู้ยืม และด้านการติดตามประเมินผลและอื่นๆ นั้นสมาชิกผู้ถือหุ้นกองทุนหมู่บ้านทั้ง 2 กลุ่ม มีทัศนคติที่ดีในทุกด้าน ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อระดับศักยภาพกองทุนหมู่บ้าน พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อระดับศักยภาพ ประกอบด้วย จำนวนบุตร จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ทำงานแล้วของสมาชิกผู้ถือหุ้นกองทุนหมู่บ้าน อาชีพหลักและอาชีพรอง จำนวนเงินออม จำนวนเงินกู้ยืมจากกองทุนหมู่บ้าน แหล่งเงินกู้ที่ กู้จากสหกรณ์ และกลุ่มออมทรัพย์ในชุมชน การเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม การมีส่วนร่วมเสนอประเด็นการแก้ปัญหา และทัศนคติของสมาชิกผู้ถือหุ้นกองทุนหมู่บ้านด้านประธานและกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และด้านเงินกู้ยืม สุดท้ายปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน คือ ไม่มีที่ทำกำเป็นของตนเอง ขาดแคลนบุคลากรที่รับช่วงต่องานของกองทุนฯ การติดตามประเมินผลไม่มีความจริงจัง รูปแบบการทำบัญชีของกองทุนมีความหลากหลาย และปัญหาการกู้เงินนอกระบบทำให้มีหนี้สินหมุนเวียน

วรรณิ แกมเกตุ (2546) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้ความสามารถในการพึ่งตนเองของครอบครัวและชุมชนชนบท โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ตรวจสอบความตรงหรือความสอดคล้องของโมเดลตัวบ่งชี้ความสามารถในการพึ่งตนเองของครอบครัวที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และพัฒนาตัวบ่งชี้ความสามารถในการพึ่งตนเอง ของครอบครัวและชุมชนชนบท 2) ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อตัวบ่งชี้ความสามารถในการพึ่งตนเองของครอบครัวและ

ชุมชนชนบท และ 3) ศึกษารูปแบบและกระบวนการในการพึ่งตนเองของครอบครัวและชุมชนชนบทที่สามารถพึ่งตนเองได้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครอบครัวและชุมชนชนบทใน 4 ภูมิภาคของประเทศไทย 808 ครอบครัว จาก 32 ชุมชน โดยมีกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล คือ หัวหน้าครอบครัว จำนวน 808 คน และผู้นำชุมชน 87 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลหัวหน้าครอบครัว ได้แก่ แบบสอบถาม 3 ฉบับ แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง 2 ฉบับ ประเด็นการสนทนากลุ่ม แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เครื่องบันทึกเสียง และกล้องบันทึกภาพ และแบบสัมภาษณ์หัวหน้าครอบครัวและผู้นำชุมชน การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัย ประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ คือ สถิติเชิงบรรยายและสถิติวิเคราะห์ประเภทต่างๆ โดยใช้โปรแกรม SPSS for windows และโปรแกรม LISREL การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าพิสัยระหว่างวอไทล์ มีช้อยฐาน จานนิยม ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่ง การวิเคราะห์ประมาณค่าตัวแปรที่ขาดหาย โดยใช้วิธีการประมาณค่าเฉลี่ยของตัวแปรนั้นๆ จากกลุ่มผู้ตอบ การวิเคราะห์รวมค่าข้อมูลในบางตัวแปร โดยการหาค่าเฉลี่ยของตัวแปรจากข้อมูลในระดับครอบครัวให้ได้เป็นค่าเฉลี่ยของตัวแปรในระดับชุมชน และการวิเคราะห์เพื่อสร้างตัวแปรใหม่ในรูปของตัวแปรประกอบ โดยใช้หลักการวิเคราะห์ส่วนประกอบที่สำคัญสำหรับสถิติวิเคราะห์เพื่อตอบปัญหาการวิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย โดยใช้สถิติทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง การวิเคราะห์จำแนก และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยที่สำคัญสรุปได้ดังนี้ 1) โมเดลตัวบ่งชี้ความสามารถในการพึ่งตนเองที่พัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิด ของการวิจัยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยองค์ประกอบที่มีน้ำหนักสำคัญในการบ่งชี้ความสามารถในการพึ่งตนเองของครอบครัว เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ องค์ประกอบความสามารถในการพึ่งตนเองด้านสังคมวัฒนธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านเทคโนโลยี ด้านจิตใจ ด้านสาธารณสุข และด้านทรัพยากรธรรมชาติ ตามลำดับ ตัวแปรที่มีน้ำหนักสำคัญในการบ่งชี้ถึงความสามารถในการพึ่งตนเองของครอบครัวในองค์ประกอบแต่ละด้านดังกล่าวมีจำนวน 8, 9, 10, 9, 12 และ 7 ตัวแปร ตามลำดับ รวมทั้งหมด 55 ตัวแปร 2) ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้ความสามารถในการพึ่งตนเองของครอบครัวและชุมชน พบว่า ครอบครัวส่วนใหญ่มีความสามารถในการพึ่งตนเองโดยรวม และความสามารถในการพึ่งตนเองด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านจิตใจ และด้านสังคมวัฒนธรรม อยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยยกเว้นด้านสาธารณสุขเพียงด้านเดียวเท่านั้นที่ส่วนใหญ่มีความสามารถในการพึ่งตนเองอยู่ในระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ย และพบว่าชุมชนส่วนใหญ่มีความสามารถในการพึ่งตนเองโดยรวมและ

ความสามารถในการพึ่งตนเองด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ ด้านสาธารณสุข และด้านจิตใจ อยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ยกเว้นด้านทรัพยากรธรรมชาติและด้านสังคมวัฒนธรรม เท่านั้นที่ชุมชนส่วนใหญ่มีความสามารถในการพึ่งตนเองอยู่ในระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ย 3) ปัจจัยเกี่ยวกับภูมิหลังหัวหน้าครอบครัวและบริบทครอบครัวที่สามารถจำแนกกลุ่มตามระดับความสามารถในการพึ่งตนเองของครอบครัวโดยรวม มี 6 ตัวแปร เรียงตามลำดับค่าสัมประสิทธิ์ฟังก์ชันการจำแนกจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ร้อยละของสมาชิกในครอบครัวที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวนผู้พึ่งพิงในครอบครัว ขนาดครอบครัว รายได้ต่อปีของหัวหน้าครอบครัว ขนาดที่ดินทำกินของครอบครัว และการได้รับความรู้ฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีของสมาชิกในครอบครัว ตามลำดับ โดยตัวแปรส่วนใหญ่มีผลทางบวก ยกเว้น ตัวแปรร้อยละของสมาชิกในครอบครัวที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า และจำนวนผู้พึ่งพิงในครอบครัวที่มีผลทางลบ ฟังก์ชันการจำแนกที่ได้สามารถพยากรณ์ครอบครัวได้ ถูกต้องตรงตามสภาพที่เป็นจริง คิดเป็นร้อยละ 68.1 สำหรับปัจจัยเกี่ยวกับภูมิหลังของผู้นำชุมชนและบริบทของชุมชนที่สามารถจำแนกกลุ่มตามระดับความสามารถในการพึ่งตนเองของชุมชนโดยรวม คือ ร้อยละของผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา หรือต่ำกว่าเฉลี่ยต่อครอบครัว รองลงมาคือจำนวนผู้พึ่งพิงเฉลี่ยต่อครอบครัว ตามลำดับ ฟังก์ชันการจำแนกที่ได้สามารถพยากรณ์ชุมชนได้ถูกต้องตรงตามสภาพที่เป็นจริง คิดเป็นร้อยละ 63.2 4) ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพึ่งตนเองของครอบครัวและชุมชน พบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับภูมิหลังของหัวหน้าครอบครัวและบริบทของครอบครัวที่มีผลต่อความสามารถในการพึ่งตนเองของครอบครัวโดยรวม มี 6 ตัวแปร ซึ่งเรียงตามลำดับค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ขนาดที่ดินทำกินของครอบครัว ร้อยละของสมาชิกในครอบครัวที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวนผู้พึ่งพิงในครอบครัว ขนาดครอบครัว ร้อยละของสมาชิกในครอบครัวที่ประกอบอาชีพรับราชการหรือค้าขาย และภูมิฐานะเดิมของหัวหน้าครอบครัว ตามลำดับ โดยตัวแปรที่มีผลในทางบวก ได้แก่ ขนาดที่ดินทำกินของครอบครัว ขนาดครอบครัว และร้อยละของสมาชิกในครอบครัวที่ประกอบอาชีพรับราชการหรือค้าขาย ตัวแปรที่เหลือมีผลในทางลบ ตัวแปรดังกล่าวสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวบ่งชี้ความสามารถในการพึ่งตนเองของครอบครัวโดยรวมได้ประมาณร้อยละ 10.6 สำหรับปัจจัยเกี่ยวกับภูมิหลังของผู้นำชุมชนและบริบทของชุมชนที่มีผลต่อความสามารถในการพึ่งตนเองของชุมชนโดยรวมมี 5 ตัวแปร เรียงตามลำดับค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ร้อยละของผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่าเฉลี่ยต่อครอบครัว จำนวนผู้พึ่งพิงเฉลี่ยต่อครอบครัว จำนวนกลุ่มกิจกรรม/องค์กรที่ดำเนิน การอย่างต่อเนื่องอยู่ในปัจจุบัน จำนวนผู้ที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน และสัดส่วนของหัวหน้าครอบครัวที่ประกอบอาชีพรับราชการหรือค้าขาย ตามลำดับ โดยจำนวนกลุ่มกิจกรรม/องค์กรที่ดำเนินการอย่าง

ต่อเนื่องอยู่ในปัจจุบัน และสัดส่วนของหัวหน้าครอบครัวที่ประกอบอาชีพ รับราชการหรือค้าขาย มีผลในทางบวก ส่วนตัวแปรที่เหลือมีผลในทางลบ ตัวแปรดังกล่าวสามารถรวมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวบ่งชี้ความสามารถในการพึ่งตนเองของชุมชนโดยรวมได้ประมาณร้อยละ 52.5 และ 5) ผลการศึกษารูปแบบและกระบวนการพึ่งตนเองของครอบครัวและชุมชนที่สามารถพึ่งตนเองได้ โดยใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม พบว่า ครอบครัวที่สามารถพึ่งตนเองมีรูปแบบกิจกรรมหลักที่ใช้ในการพัฒนาสู่การพึ่งตนเองของครอบครัว 5 ประการ ประกอบด้วย การศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์ของตนเอง การสร้างรายได้เพิ่มให้แก่ครอบครัว การลดรายจ่ายของครอบครัว การรวมกลุ่มทำกิจกรรมการออมและกิจกรรมด้านอาชีพเสริมและมีกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง สำหรับชุมชนที่สามารถพึ่งตนเองได้นั้น มีรูปแบบกิจกรรมหลักที่ใช้ในการพัฒนาสู่การพึ่งตนเองได้ของชุมชน 9 ประการ ประกอบด้วย การวิเคราะห์ปัญหาและการเรียนรู้ด้วยตนเอง การสร้างวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ในการพัฒนาการแสวงหาแหล่งทุนเพื่อการพัฒนา การสร้างกลุ่มเพื่อใช้กระบวนการกลุ่มสร้างคน การจัดตั้งกลุ่มอาชีพและหาแนวทางการพัฒนาชุมชนอาชีพ มีกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน การจัดระบบการบริหารหมู่บ้าน การสร้างจิตสำนึกในการพึ่งตนเอง และการขอรับการสนับสนุนจากภายนอก ทั้งนี้ครอบครัวและชุมชนมีกระบวนการต่างๆ ในการดำเนินการในแต่ละกิจกรรมหลักที่แตกต่างกันไป ภายใต้เป้าหมายเดียวกันคือ การพึ่งตนเองได้ของครอบครัวและชุมชน

วิภาค โพธิ์ใส (2546) ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาความสามารถในการพึ่งตนเองของสมาชิกผู้เข้าร่วมโครงการธนาคารประชาชน: กรณีศึกษาผู้ใช้บริการธนาคารออมสิน สาขาอำเภอนางรอง โดยมีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาความสามารถในการพึ่งตนเองของสมาชิกผู้เข้าร่วมโครงการธนาคารประชาชน และ 2) เปรียบเทียบความสามารถในการพึ่งตนเองของสมาชิกผู้เข้าร่วมโครงการธนาคารประชาชน โดยจำแนกตามประเภทของกิจการ หาบเร่ แผงลอย ร้านค้าและบริการ ในกรอบ 3 ด้าน คือ การพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจ การพึ่งตนเองทางด้านสังคม การพึ่งตนเองทางด้านจิตใจ กลุ่มตัวอย่าง คือสมาชิกผู้เข้าร่วมโครงการธนาคารประชาชน จำนวน 257 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์มี 3 ลักษณะคือ แบบเลือกตอบ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ และแบบปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ไค-สแควร์ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และเปรียบเทียบรายคู่ใช้วิธีของเซฟเฟ่ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการวิเคราะห์การพึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เช่น กรรมสิทธิ์ในสถานประกอบการ การกำหนดราคาของสินค้า รายได้จากการประกอบกิจการ รายจ่ายในการลงทุน การกู้เงินจากแหล่งเงินกู้อื่น ความสามารถในการออม โดยภาพรวม พบว่า แผงลอย มีการพึ่งตนเอง

ทางด้านเศรษฐกิจได้ดีกว่าประเภทกิจการอื่น 2) ผลการวิเคราะห์รายละเอียดการพึ่งตนเองทางด้านสังคม โดยภาพรวมทั้งก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการฯ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามประเภทของกิจการ พบว่า ร้านค้ามีการพึ่งตนเองทางด้านสังคมได้ดีกว่าประเภทกิจการอื่น 3) ผลการวิเคราะห์รายละเอียดการพึ่งตนเองทางด้านจิตใจ โดยภาพรวมก่อนเข้าร่วมโครงการฯ อยู่ในระดับปานกลาง หลังเข้าร่วมโครงการฯ อยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามประเภทของกิจการ พบว่า ร้านค้า มีการพึ่งตนเองทางด้านจิตใจได้ดีกว่าประเภทกิจการอื่น 4) ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมส่วนใหญ่เสนอแนะให้ขยายวงกู้เงินลดดอกเบี้ย ขยายเวลาชำระออกไปอีกและให้เพิ่มการบริการต่างๆ ตามลำดับ

สมศรี จินะวงษ์ (2544) ทำวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้กิจกรรมทางเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้ในชุมชนที่ใช้แนวทางการพัฒนาแบบเศรษฐกิจพอเพียง โดยมุ่งศึกษา แนวคิดการพัฒนาแบบเศรษฐกิจพอเพียงในอดีตและปัจจุบัน วิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้กิจกรรมทางเศรษฐกิจในชุมชนที่ใช้แนวทางการพัฒนาแบบเศรษฐกิจพอเพียง และวิเคราะห์การกระจายรายได้ในชุมชนที่ใช้แนวทางการพัฒนาแบบเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้วิธีการวิจัยเอกสาร และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (การสัมภาษณ์เชิงลึก การสัมภาษณ์กลุ่ม การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม) และการวิจัยเชิงปริมาณ (วิธี decomposability โดยใช้ Gini coefficient กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 123 ครัวเรือน ในชุมชนบ้านสุขใจ จังหวัดกาฬสินธุ์ และจำนวน 49 ครัวเรือน ในชุมชนพอเพียง จังหวัดมหาสารคาม) ผลการวิจัยพบว่า 1) แนวคิดการพัฒนาแบบเศรษฐกิจพอเพียงในอดีตและในปัจจุบัน มีทั้งสิ่งที่เป็นจุดร่วมและจุดต่าง สำหรับจุดร่วมคือการเน้นในเรื่องพออยู่ พอกิน การพึ่งตนเอง การพึ่งพาซึ่งกันและกัน การมีความสุขตามอัตภาพโดยไม่เบียดเบียนตนเอง ผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม จุดต่าง คือ ในสภาพปัจจุบันการผลิตเป็นไปเพื่อสนองความต้องการในการบริโภคของครัวเรือน และเพื่อการค้า การบริโภคเป็นไปทั้งเพื่อสนองความต้องการในการดำรงชีวิต และเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต การแลกเปลี่ยนเป็นไปทั้งในระดับชุมชน ระดับประเทศ และระดับโลก การจัดสรรหรือการแบ่งปันเป็นไปทั้งในระดับชุมชนและระดับรัฐ 2) กระบวนการเรียนรู้กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกิด อาศัยปัจจัยการเรียนรู้ทั้งปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก และปัจจัยสภาพแวดล้อม โดยมีลักษณะการเรียนรู้ทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและการรวมกลุ่ม จากแหล่งเรียนรู้ทั้งจากภายในชุมชนและภายนอกชุมชน โดยชุมชนบ้านสุขใจ จังหวัดกาฬสินธุ์ ใช้ศรัทธาที่มีต่อบุคคล และชุมชนพอเพียง จังหวัดมหาสารคาม ใช้ความศรัทธาในตนและกระบวนการมีส่วนร่วมเป็นเครื่องหนุนนำการเรียนรู้ และ 3) เมื่อพิจารณาจากแหล่งที่มาของรายได้ทั้งรายได้หลักและรายได้เสริม พบว่า หลังจากที่ใช้แนวทางการพัฒนาแบบเศรษฐกิจพอเพียง การกระจายรายได้ของคนในชุมชนดีขึ้น

สุชาติ เกตยา (2542) ทำการวิจัยเรื่อง การพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจของชุมชน : ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนในเขตอำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาถึงคุณลักษณะที่สำคัญของชุมชนที่พึ่งตนเองทางเศรษฐกิจได้ ในเขตอำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร 2) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการ พึ่งตนเองทางเศรษฐกิจของชุมชนในเขตอำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร 3) เพื่อศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะสำหรับสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนสามารถพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจได้ โดยเก็บกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่เป็นประชาชนในอำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร จำนวน 195 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวม คือ แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล จำนวนที่ดินทำกิน การเป็นสมาชิกองค์กรชุมชน และการได้รับการฝึกอบรม จะใช้วิธีแจกแจงความถี่ ร้อยละ การวิเคราะห์ปัจจัยด้านการรับข่าวสาร ค่านิยมจากศาสนาธรรม ภูมิปัญญาชาวบ้าน การปฏิสัมพันธ์ และการติดต่อสื่อสาร บทบาทราชการ และการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจของชุมชนด้านต่างๆ ใช้หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการทดสอบสมมติฐาน ใช้สถิติ t-test, one-way analysis of variance และ scheffe กำหนดนัยสำคัญที่ระดับ .05 ผลการศึกษพบว่า 1) การมีจำนวนที่ดินทำกินแตกต่างกันการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจไม่แตกต่างกัน 2) การเป็นสมาชิกองค์กรชุมชนที่แตกต่างกันมีการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน 3) การได้รับการฝึกอบรมที่แตกต่างกันมีการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน 4) การรับข่าวสารที่แตกต่างกันมีการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจไม่แตกต่างกัน 5) ค่านิยมจากศาสนาธรรมที่แตกต่างกันมีการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจไม่แตกต่างกัน 6) การมีภูมิปัญญาชาวบ้านที่แตกต่างกันมีการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน 7) การมีปฏิสัมพันธ์และการสื่อสารที่แตกต่างกันมีการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน และ 8) การให้ความสำคัญกับบทบาทราชการแตกต่างกันมีการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน โดยสิ่งที่ทำให้พึ่งตนเองทางเศรษฐกิจได้ คือ การทำการเกษตรผสมผสานให้มีความยั่งยืนประหยัด และมีที่ดินทำกิน มีน้ำเพื่อการเกษตร ปัญหาอุปสรรคของการทำมาหากินและการครองชีพ คือ ต้นทุนการผลิตสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ ศัตรูพืช ภัยธรรมชาติ และสินค้าราคาแพง แนวทางแก้ไขปัญหาคือ ให้ทางราชการช่วยเหลือ โดยประกันราคาพืชผล การเกษตร สร้างงาน ส่งเสริมการประกอบอาชีพ และหาแหล่งเงินทุนให้ ถ้าจะแก้ปัญหาโดยการร่วมมือกับเพื่อนบ้าน จะแก้ปัญหาโดยรวมตัวกันเป็นองค์กรชุมชน ประชุมระดมความคิดเห็น และรู้จักสามัคคีร่วมแรง ร่วมใจกัน

อรัญญา ตัญญาเกตู (2541) ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการพึ่งพาตนเองของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน โครงการป่าวังโป่ง-ชนแดน-วังท่าแพ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับการพึ่งตนเอง และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระดับการพึ่งตนเองด้านต่างๆ กลุ่มตัวอย่าง คือ เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งได้จากสุ่มแบบหลายขั้นตอน ในตำบลวังหินและ

ตำบลชัยเปิบ อำเภอวังโป่ง จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 192 ครัวเรือน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน โครงการป่าวังโป่ง-ชนแดน-วังกำแพง จังหวัดเพชรบูรณ์ มีการพึ่งตนเองทางด้านเทคโนโลยี ทางด้านเศรษฐกิจและทางด้านทรัพยากรธรรมชาติอยู่ในระดับปานกลาง มีการพึ่งตนเองได้ทางด้านสังคมและทางด้านจิตใจอยู่ในระดับสูง สำหรับผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยอาชีพในครัวเรือน ภาวะผู้นำของหัวหน้าครัวเรือน รายได้ประเภีสุทธิในครัวเรือน และขนาดการถือครองที่ดินในครัวเรือน มีผลต่อระดับการพึ่งตนเองของเกษตรกรในทุกๆ ด้าน ปัจจัยการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน ลักษณะของชุมชนและลักษณะพื้นที่ มีผลต่อการพึ่งตนเองได้บางด้าน และปัจจัยอายุของหัวหน้าครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงานในครัวเรือน ไม่มีผลต่อระดับการพึ่งตนเองในทุกๆ ด้าน

สมศักดิ์ อุปพันธ์ (2535) ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสำเร็จขององค์กรเพื่อการพึ่งตนเองด้านเศรษฐกิจในชุมชนแออัด : กรณีศึกษาของสหกรณ์เครดิตยูเนียนชุมชนฟ้าใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการเผยแพร่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งสหกรณ์เครดิตยูเนียน ชุมชนฟ้าใหม่ของสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์เครดิตยูเนียน ภาคเหนือ (สคน.) ร่วมกับชมรมสหกรณ์เครดิตยูเนียนเชียงใหม่ ลำพูน แม่ฮ่องสอน (ชคม.) 2) ศึกษาความสำเร็จของการจัดตั้งและการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนชุมชนฟ้าใหม่ และ 3) เพื่อศึกษาผลกระทบที่สหกรณ์เครดิตยูเนียนชุมชนฟ้าใหม่มีต่อชาวชุมชนในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การรับรู้ข่าวสาร ฯลฯ โดยใช้วิธีการสอบถาม สัมภาษณ์ และร่วมสังเกตการณ์ขององค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาพบว่า เครื่องชี้วัดความสำเร็จการพึ่งตนเองของสหกรณ์เครดิตยูเนียนชุมชนฟ้าใหม่ได้ 6 ด้าน ประกอบด้วย ฐานะทางเศรษฐกิจของกลุ่ม ระยะเวลาการดำเนินงาน การเข้ามีส่วนร่วมในองค์กรของคนในชุมชน ความเป็นอิสระของกลุ่ม ความสามารถในการตอบสนองความต้องการสมาชิก และแนวโน้มการคงอยู่ของกลุ่ม

ผลงานวิทยานิพนธ์ศึกษา ระดับปริญญาตรี

5. สภาพทั่วไปของเทศบาลเมืองกระทุ่มลี้ม อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม

เทศบาลเมืองกระทุ่มลี้มหรือที่มีชื่อเดิมว่าหมู่บ้านทุ่งกระทุ่ม เป็นทุ่งใหญ่ทุ่งหนึ่งขึ้นกับมณฑล นครชัยศรี ตลาดใหม่ มีลำราง หนองน้ำ ทุ่งนา และป่าไม้บ้าง ไม่มีลำคลอง ราษฎรต้องใช้เกวียนเขี่ยน้ำ และเป็นตำบลที่ก้นดรามากตำบลหนึ่ง สาเหตุที่เรียกว่าตำบลกระทุ่มลี้ม เพราะเดิมสถานที่แห่งนี้มีต้นกระทุ่มขึ้นอยู่มากตามลำราง ซึ่งในหนองน้ำมีสัตว์มาหากินและเกาะจนต้นไม้เหี่ยวเฉาตาย โคนลี้ม ผุงนกที่มากเกาะต้นไม้บินมาจากตอนใต้ คือ เขต อ.กระทุ่มแบน จ. สมุทรสาคร และชาวบ้านจึงเรียกดตำบลนี้ว่ากระทุ่มลี้มมาจนถึงปัจจุบันนี้

ตำบลกระทู้มีฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลกระทู้เมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2538 ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ต่อมาได้รับการจัดตั้งขึ้นเป็นเทศบาลเมืองกระทู้ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2551 (สำนักงานเทศบาลเมืองกระทู้ 2554)

5.1 ลักษณะของหมู่บ้านกระทู้

5.1.1 ที่ตั้ง

เทศบาลเมืองกระทู้ตั้งอยู่ริมถนนรังสิตพัฒนาชุมชนสายหนองเสา-คลองฉาง (อยู่ระหว่างถนนพุทธมณฑล สาย 4 กับถนนพุทธมณฑล สาย 5) หมู่ที่ 1 ตำบลกระทู้ ห่างจากที่ว่าการอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมประมาณ 18 กิโลเมตร

5.1.2 ขนาดพื้นที่

มีพื้นที่ทั้งหมด 6,812 ไร่ แยกเป็น

1. พื้นที่ทำการเกษตร 1,913 ไร่ แบ่งเป็น พื้นที่นา 1,344 ไร่ พื้นที่สวน 342 ไร่ พื้นที่เลี้ยงสัตว์ 150 ไร่ และพื้นที่ประมงเพาะเลี้ยง 77 ไร่
2. พื้นที่อยู่อาศัย 3,539 ไร่
3. พื้นที่อื่นๆ 1,360 ไร่

5.1.3 อาณาเขตตำบล

ทิศเหนือ ติดเขตเทศบาลตำบลบางกระพี้ อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม
 ทิศใต้ ติดเขตเทศบาลเมืองอ้อมน้อย อำเภอกะทู้แบน จังหวัดสมุทรสาคร
 ทิศตะวันออก ติดเขตทวีวัฒนาและเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร
 ทิศตะวันตก ติดเขตเทศบาลเมืองไร่จิงและเทศบาลตำบลบางกระพี้ อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม

5.1.4 จำนวนประชากรของตำบล

ผลงานวชิรชนกคกกท. ระดับปริญญาดรี

มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 17,552 คน เป็นชาย 8,234 คน เป็นหญิง 9,318 คน

จำนวนครัวเรือนทั้งหมด 11,894 ครัวเรือน

5.1.5 อาชีพของตำบล

อาชีพหลัก ได้แก่ ทำนา ทำสวนผลไม้ ปศุสัตว์ แปรรูป ค้าขาย รับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม

5.2 ความเป็นมากองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุมลั้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

หมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุมลั้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม มีจำนวนทั้งหมด 9 หมู่บ้าน หมู่ที่ 1 บ้านหนองงูเหลือม, หมู่ที่ 2 บ้านแคราย, หมู่ที่ 3 บ้านหนองถั่วฝึ, หมู่ที่ 4 บ้านหนองตาน้อย, หมู่ที่ 5 บ้านบางพระ, หมู่ที่ 6 บ้านหนองตาข้าง, หมู่ที่ 7 บ้านหนองตามล, หมู่ที่ 8 บ้านหนองจลาจล และหมู่ที่ 9 บ้านหนองเสา จากบัญชีรายชื่อสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ปี พ.ศ. 2552 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 2,574 คน (สำนักงานเทศบาลเมืองกระทุมลั้ม 2552 : 2-3)

5.3 การกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านตำบลกระทุมลั้ม

สมาชิกกองทุนหมู่บ้านกระทุมลั้มที่ประสงค์กู้ยืมเงินจากกองทุน ต้องจัดทำคำขอกู้ โดยระบุถึงวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมอย่างชัดเจน โดยให้อื่นคำขอกู้ดังกล่าวให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาเงินกู้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด (สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสามพราน 2549 : 4-8)

คณะกรรมการมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งไม่เกิน 20,000 บาทในกรณีที่คณะกรรมการมีมติเห็นควรอนุมัติเงินกู้รายใดเกินกว่าจำนวนเงินที่กำหนดไว้ ให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิก เพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งต้องไม่เกิน 50,000 บาท

การอนุมัติเงินกู้ทุกเงินให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสมและจำเป็น

ในกรณีที่คณะกรรมการมีมติอนุมัติเงินกู้ยืมตามคำขอทั้งหมดหรือบางส่วนให้บันทึกความเห็นในแบบคำขอกู้ยืมเงิน พร้อมทั้งส่งสำเนาแบบคำขอกู้ยืมเงินและรายละเอียดในการอนุมัติเงินกู้แจ้งให้ผู้ขอกู้และธนาคารรับทราบโดยเร็ว

ให้คณะกรรมการกองทุนแต่งตั้งผู้แทนกรรมการกองทุนอย่างน้อย 2 คน แทนผู้เป็นคณะกรรมการกองทุนในการทำสัญญากู้ยืมเงิน กับผู้ขอกู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้

ให้ผู้ขอกู้ได้รับอนุมัติเงินกู้ เปิดบัญชีออมทรัพย์กับธนาคาร และแจ้งหมายเลขบัญชีออมทรัพย์ให้คณะกรรมการกองทุนรับทราบโดยเร็ว

การโอนเงินเข้าบัญชีผู้กู้ ธนาคารจะเป็นผู้ทำหน้าที่โอนเงินเข้าในบัญชีผู้กู้ที่ผ่านการพิจารณาอนุมัติจากคณะกรรมการกองทุน ตามคำสั่งและเงื่อนไขของคณะกรรมการกองทุน

คณะกรรมการกองทุนอาจเรียกหลักประกันเงินกู้ไม่ว่าจะเป็นบุคคล หรือทรัพย์สินตามแต่หลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

ให้คณะกรรมการกองทุนกำหนดอัตราดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนเงินฝากและกู้ยืมอัตราที่แน่นอนตามความเห็นชอบ จากที่ประชุมสมาชิก โดยคำนึงจรรยาบรรณ และสภาพเศรษฐกิจและสังคมในหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นหลัก และปิดประกาศอัตราดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนดังกล่าวอย่างเปิดเผย

การกำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสมแห่งสัญญาเงินกู้แต่ละราย การชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย หรือค่าตอบแทนให้ผู้กู้ชำระให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี นับตั้งแต่วันที่ทำสัญญา

การชำระคืนเงินกู้หรือเงินลงทุนทุกประเภท ผู้กู้หรือผู้นำเงินไปลงทุนจะต้องนำเงินไปส่งคืน ณ ธนาคาร และนำหลักฐานการส่งชำระคืนเงินกู้หรือเงินลงทุนไปมอบให้คณะกรรมการกองทุน เพื่อเป็นหลักฐานในการจัดทำบัญชีหรือดำเนินการ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญาไม่ชำระคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญาผู้ยืมให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับตามจำนวนที่ระเบียบหรือข้อบังคับที่กองทุนกำหนดไว้ อย่างแน่นอนสำหรับจำนวนที่ขาดหรือค้างชำระ เว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนชำระหนี้

คณะกรรมการกองทุนอาจพิจารณายกเลิกหรือปรับลดดอกเบี้ยให้แก่ผู้กู้รายหนึ่งรายใดก็ได้ เมื่อมีเหตุผลอันสมควร และด้วยความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิกด้วยเสียงเกินกึ่งหนึ่งหรือดำเนินการอื่นๆ ตามระเบียบที่กองทุนกำหนด

ในกรณีที่ผู้กู้มิได้เริ่มดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ยืมเงิน หรือมีหลักฐานอันสมควรเชื่อได้ว่าผู้กู้ นำเงินไปใช้ในกรอบวัตถุประสงค์ โดยปราศจากเหตุผลอันสมควร ให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจยกเลิกสัญญาและเรียกคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนที่ค้างชำระคืนเต็มจำนวนได้โดยทันที

ให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิกเพื่อลงมติให้ผู้กู้เงิน ซึ่งนำเงินกู้ไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในคำขอกู้ยืมเงิน พ้นจากสภาพในระยะเวลา 30 วัน หลักจากรายชื่อกู้ยืมสมาชิกซึ่งที่ประชุมสมาชิกมีมติให้พ้นจากสมาชิกภาพ ห้ามมิให้สมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนเป็นระยะเวลา 2 ปี

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพึ่งตนเอง แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง และแนวคิดเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ผู้วิจัยทำการสรุปแนวคิดของสัญญาสัญญาวิวัฒน์ (2551) ประเวศ วะสี (2530, อ้างถึงใน กระทรวงมหาดไทย กรมการพัฒนาชุมชน 2548) สุเมธ ตันติเวชกุล (2542) สถาบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2538, อ้างถึงใน สำนักงานพัฒนาชุมชน 2549) และอภิชาติ ทองอยู่ และคณะ (2537) มาเป็นแนวคิดในการวิจัย

การพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ดังนี้

1. การพึ่งตนเอง หมายถึง ความสามารถในการดำรงชีพในสังคมอย่างมีความสุขของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยการช่วยเหลือตนเอง ร่วมกับคนในชุมชนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีขีดความสามารถที่จะแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการของตนเองและชุมชน รวมทั้งสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองได้อย่างเหมาะสม การพึ่งตนเองจำแนกออกเป็น 5 ด้านประกอบด้วย

1.1 การพึ่งตนเองทางด้านจิตใจ หมายถึง ความสามารถในการดำรงชีพของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน โดยการมีสภาพจิตใจเข้มแข็งที่จะสู้กับปัญหาและอุปสรรคต่างๆ มีความมั่นใจว่าตนเองสามารถแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการได้โดยความสุจริต มีจิตใจใฝ่รู้ใฝ่พัฒนา มีความขยันหมั่นเพียร ไม่ท้อถอย และไม่ย่อท้อใฝ่อยากมีงานเกินความสามารถของตน

1.2 การพึ่งตนเองทางด้านสังคม หมายถึง ความสามารถในการดำรงชีพของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน โดยการมีองค์การทางสังคมที่มั่นคง มีผู้นำที่ดี มีกลุ่มสังคมที่รักใคร่กลมเกลียว เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือเกื้อกูล มีความพร้อมในการทำกิจกรรมร่วมกัน และมีการถ่ายทอดความรู้และสารสนเทศที่มีประโยชน์ให้แก่กันและกัน

1.3 การพึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจ หมายถึง ความสามารถในการดำรงชีพของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน โดยการมีอาชีพและรายได้พอเพียงที่จะสามารถซื้ออาหารหรือปัจจัย 4 ได้ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่เป็นหนี้สิน ทำให้เศรษฐกิจได้สมดุล มีความสามารถในการออมและ การลงทุน และมีการวางแผนสำหรับอนาคต

1.4 การพึ่งตนเองทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง ความสามารถในการดำรงชีพของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน โดยการมีความสามารถในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในครอบครัวและชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด และมีความสามารถรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้ดำรงอยู่หรือไม่เสียสมดุลธรรมชาติ

1.5 การพึ่งตนเองทางด้านเทคโนโลยี หมายถึง ความสามารถในการดำรงชีพของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน โดยการมีเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาพการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ รวมถึงมีความสามารถทางเทคโนโลยี ซึ่งได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยี รู้จักใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการซ่อมแซม มีความสามารถในการดัดแปลงให้เหมาะสมกับสภาพงานอื่นๆ มีความสามารถในการพัฒนาคุณภาพ และมีความสามารถในการคิดค้นริเริ่ม

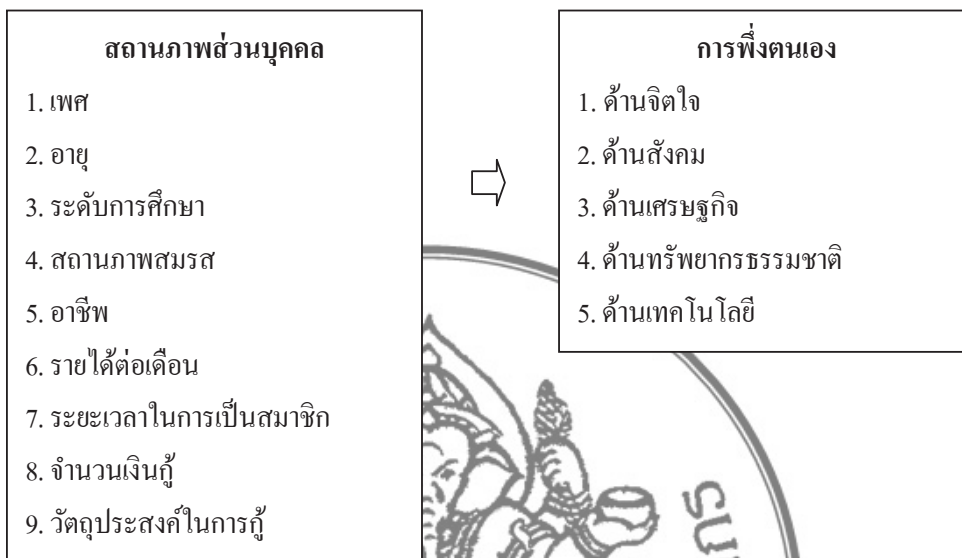
ทั้งนี้จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ยังพบว่า การพึ่งตนเองมีความแตกต่างกันเมื่อพิจารณาจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล รวมทั้งมีความสัมพันธ์ทั้งในทางบวกและทางลบกับสถานภาพส่วนบุคคลต่างๆ อันได้แก่ เพศ (กุสุมา พลแก้ว 2544 ; อภิญญา โชคนัก 2550) อายุ (อภิญญา โชคนัก 2550 ; วิรากรณ์ ชัดสี 2552) ระดับการศึกษา (อรัญญา ตัญญาเกตุ 2541 ; วรณี แกมเกตุ 2546 ; อภิญญา โชคนัก 2550 ; กษมา พานแก้ว 2551) สถานภาพสมรสหรือลักษณะครอบครัว (กุสุมา พลแก้ว 2544 ; วิรากรณ์ ชัดสี 2552) อาชีพ (อรัญญา ตัญญาเกตุ 2541 ; วรณี แกมเกตุ 2546 ; วิภาค โพธิ์ใส 2546 ; อภิญญา โชคนัก 2550) รายได้ต่อเดือน (อรัญญา ตัญญาเกตุ 2541 ; วรณี แกมเกตุ 2546 ; อภิญญา โชคนัก 2550 ; กษมา พานแก้ว 2551 ; วิรากรณ์ ชัดสี 2552) การเป็นสมาชิก (สมศักดิ์ อุปพันธ์ 2535 ; สุชาติ เกตยา 2542 ; อภิญญา โชคนัก 2550 ; เอกพันธ์ ภัทรสุพงศ์ 2550) ภาวะหนี้สิน การกู้ยืมจากกองทุนหมู่บ้าน (อภิญญา โชคนัก 2550 ; เอกพันธ์ ภัทรสุพงศ์ 2550)

6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดนครปฐม โดยนำแนวคิดการพึ่งตนเองของ สัตัญญา สัตัญญาวิวัฒน์ (2551) ประเวศ วะสี (2530) อ้างถึงใน กระทรวงมหาดไทย กรมการพัฒนาชุมชน 2548) สุเมธ ตันติเวชกุล (2542) สถาบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2538, อ้างถึงใน สำนักงานพัฒนาชุมชน 2549) และอภิชาติ ทองอยู่ และคณะ (2537) ซึ่งได้แก่ การพึ่งตนเองทางด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และด้านเทคโนโลยี มาเป็นตัวแปรในการศึกษา และจะพิจารณาจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ที่มีความสัมพันธ์กับการพึ่งตนเอง อันประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก จำนวนเงินกู้ และวัตถุประสงค์ในการกู้ โดยจากการศึกษาแนวคิด และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสามารถนำมาสรุปเป็นตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ดังต่อไปนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

7. สมมติฐานของการวิจัย

สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองระห่มดม อำเภอสว่างพรวน จังหวัดนครปฐม ที่มีสถานภาพส่วนบุคคลต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน ดังนี้

1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีเพศต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน
2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีอายุต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน
3. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน
4. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน
5. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีอาชีพต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน
6. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน
7. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีระยะเวลาในการเป็นสมาชิกต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน
8. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีจำนวนเงินกู้ต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน
9. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีวัตถุประสงค์ในการกู้ต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทู้มล้ม อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม เป็นการวิจัยเชิงอธิบาย (explanatory research) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการพึ่งตนเอง และเปรียบเทียบการพึ่งตนเองจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล รวมทั้งสำรวจปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทู้มล้ม อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และมีสมาชิกกองทุนหมู่บ้านเป็นหน่วยวิเคราะห์ในการศึกษา ผู้วิจัยค้นคว้าจากเอกสาร โดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎีของนักวิชาการ รวมทั้งผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีการดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเกณฑ์การให้คะแนน
3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (population)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทู้มล้ม อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ซึ่งมี 9 กองทุนหมู่บ้าน ที่มีชื่อในบัญชีรายชื่อสมาชิก ปี พ.ศ. 2552 จำนวนสมาชิกทั้งสิ้น 2,574 คน (สำนักงานเทศบาลเมืองกระทู้มล้ม 2552 : 5)

2. กลุ่มตัวอย่าง (sampling)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทู้มล้ม ที่มีชื่อในบัญชีรายชื่อสมาชิก ปี พ.ศ. 2552 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีเปิดตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan quoted in Cohen) (Manion and Morrison 2000 : 94) ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 และยอมรับค่าความคลาดเคลื่อน ร้อยละ ± 5 ควรเลือก

ขนาดกลุ่มตัวอย่างไม่ต่ำกว่า 335 หน่วยตัวอย่าง ผู้วิจัยจึงทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (proportional stratified random sampling) กองทุนหมู่บ้านแต่ละกองทุน ซึ่งกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม มี 9 กองทุนหมู่บ้าน จึงได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 335 คน ปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกองทุนหมู่บ้าน

กองทุนหมู่บ้าน	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1. กองทุนหมู่บ้านหนองงูเห่าล้อม	125	16
2. กองทุนหมู่บ้านแคราย	250	33
3. กองทุนหมู่บ้านหนองแก้วดี	240	31
4. กองทุนหมู่บ้านหนองตาน้อย	355	46
5. กองทุนหมู่บ้านบางพระ	315	41
6. กองทุนหมู่บ้านหนองตาช้าง	274	36
7. กองทุนหมู่บ้านหนองตามล	381	50
8. กองทุนหมู่บ้านหนองจลาจล	324	42
9. กองทุนหมู่บ้านหนองเสา	310	40
รวม	2,574	335

โดยการวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลา เริ่มจากเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2553 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2554 รวมระยะเวลาทั้งสิ้นประมาณ 9 เดือน

ผลงานวิทยนัศึกษาระดับปริญญาตรี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเกณฑ์การให้คะแนน

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างจากการกรอบแนวคิดของ สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2551) ประเวศ วะสี (2530) อ้างถึงใน กระทรวงมหาดไทย กรมการพัฒนาชุมชน 2548) สุเมธ ตันติเวชกุล (2542) สถาบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2538) อ้างถึงใน สำนักงานพัฒนาชุมชน 2549) และอภิชาติทองอยู่ และคณะ (2537) เพื่อนำไปดำเนินการตามกรอบสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยผู้วิจัยแบ่งแบบสอบถาม ออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคล เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งก็คือ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองตำบลกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยมีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (checklist) ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก จำนวนเงินกู้ และวัตถุประสงค์ในการกู้ จำนวน 9 ข้อ โดยใช้ระดับการวัดข้อมูล ดังนี้

1. เพศ ใช้ระดับการวัดข้อมูลนามบัญญัติ (nominal scale)
 - 1.1 เพศชาย
 - 1.2 เพศหญิง
2. อายุ ใช้ระดับการวัดข้อมูลเรียงลำดับ (ordinal scale) แบ่งเป็น 4 ช่วงอายุ ได้แก่
 - 2.1 ไม่เกิน 30 ปี
 - 2.2 31 - 40 ปี
 - 2.3 41 - 50 ปี
 - 2.4 มากกว่า 50 ปี
3. ระดับการศึกษา ใช้ระดับการวัดข้อมูลเรียงลำดับ (ordinal scale) แบ่งเป็น 4 กลุ่ม
 - 3.1 ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า
 - 3.2 มัธยมศึกษา หรือ ปวช.
 - 3.3 อนุปริญญา หรือ ปวส.
 - 3.4 ปริญญาตรีหรือสูงกว่า
4. สถานภาพสมรส ใช้ระดับการวัดข้อมูลนามบัญญัติ (nominal scale) แบ่งเป็น 3 กลุ่ม

ได้แก่

ได้แก่

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

- 4.1 โสด
 - 4.2 สมรส
 - 4.3 หม้าย /หย่า/แยกกันอยู่
5. อาชีพ ใช้ระดับการวัดข้อมูลนามบัญญัติ (nominal scale) แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่
 - 5.1 เกษตรกรรม คือ ผู้ที่ประกอบอาชีพในการทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์
 - 5.2 นอกเกษตรกรรม คือ ผู้ที่ประกอบอาชีพค้าขาย รับราชการ รับจ้าง อื่นๆ
 6. รายได้ต่อเดือน ใช้ระดับการวัดข้อมูลเรียงลำดับ (ordinal scale) แบ่งเป็น 3 ช่วง

ได้แก่

- 6.1 ไม่เกิน 10,000 บาท
- 6.2 10,001 - 20,000 บาท
- 6.3 มากกว่า 20,000 บาท
7. ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก ใช้ระดับการวัดข้อมูลเรียงลำดับ (ordinal scale) แบ่งเป็น 3 ลำดับ ได้แก่

- 7.1 น้อยกว่า 3 ปี
- 7.2 3 - 6 ปี
- 7.3 มากกว่า 6 ปี
8. จำนวนเงินกู้ ใช้ระดับการวัดข้อมูลเรียงลำดับ (ordinal scale) แบ่งเป็น 2 ช่วง ได้แก่

- 8.1 ไม่เกิน 10,000 บาท
- 8.2 10,001 - 20,000 บาท
- 8.3 20,001 - 50,000 บาท
9. วัตถุประสงค์ในการขอสินเชื่อ ใช้ระดับการวัดข้อมูลนามบัญญัติ (nominal scale) โดยแบ่งวัตถุประสงค์การกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนตามแนวคิดของสุภโชค ชุนอ้าว (2545 : 98, อ้างถึงใน พัชรินทร์ ไชยวรินทร์กุล 2551 : 47) ดังนี้

- 9.1 พัฒนาอาชีพ คือ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และมีความสามารถในการดำเนินการผลิต รวมทั้งการทำกิจกรรมเพื่อการพัฒนาอาชีพ
- 9.2 สร้างงาน คือ เพื่อดำเนินงานทางธุรกิจที่จะนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต หรือเป็นอาชีพเสริม
- 9.3 สร้างรายได้ คือ เพื่อจัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำมาหากินให้ชีวิตดำรงอยู่ได้ และเลี้ยงชีพ หรือดำเนินงานพอให้กิจการดำรงอยู่ได้
- 9.4 ลดรายจ่าย คือ เพื่อนำไปชดเชยค่าใช้จ่ายที่จำเป็น และมีประโยชน์ในการดำเนินชีวิต

- 9.5 อุตสาหกรรม/วิสาหกิจขนาดเล็กในครัวเรือน คือ เพื่อจัดหาวัตถุดิบ อุปกรณ์ในการผลิต การว่าจ้างแรงงานในการประกอบอาชีพอุตสาหกรรมหรือวิสาหกิจขนาดเล็กในครัวเรือน

- 9.6 การฉุกเฉิน คือ เพื่อบรรเทาเหตุฉุกเฉินที่จำเป็น เช่น การเกิด การเจ็บป่วย การตาย การศึกษา เป็นต้น

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการพึ่งตนเอง เป็นการให้น้ำหนักคะแนนเกี่ยวกับความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทู้มล้ม อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม เกี่ยวกับการพึ่งตนเองใน 5 ด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ

ด้านทรัพยากร และด้านเทคโนโลยี โดยข้อคำถามเป็นข้อความเชิงบวก จำนวน 37 ข้อ มีลักษณะแบบมาตรส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ กำหนดค่าน้ำหนักคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นการพึ่งตนเองมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นการพึ่งตนเองมาก
- 3 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นการพึ่งตนเองปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นการพึ่งตนเองน้อย
- 1 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นการพึ่งตนเองน้อยที่สุด

เมื่อทำการรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้ว ผู้วิจัยจะพิจารณาความถี่ของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มประชากร เพื่อนำไปใช้ในการอภิปรายผล สามารถคำนวณได้ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

สามารถแปลความหมายของระดับคะแนนได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.20 - 5.00	หมายถึง	มีการพึ่งตนเองอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.40 - 4.19	หมายถึง	มีการพึ่งตนเองอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.60 - 3.39	หมายถึง	มีการพึ่งตนเองอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.80 - 2.59	หมายถึง	มีการพึ่งตนเองอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.79	หมายถึง	มีการพึ่งตนเองอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพึ่งตนเอง โดย

เป็นข้อคำถามปลายเปิด มีจำนวน 2 ข้อ เพื่อสำรวจปัญหาและอุปสรรค กับข้อเสนอแนะในการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองตำบลกระทุ่มล้ม อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อการวิจัย ไปทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น ดังนี้

1. ศึกษา ทฤษฎี แนวคิด หลักการจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพึ่งตนเอง เศรษฐกิจพอเพียง และกองทุนหมู่บ้าน

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามากำหนดกรอบเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยครอบคลุมเนื้อหา ซึ่งได้แก่

2.1 สถานภาพส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก จำนวนเงินกู้ และวัตถุประสงค์ในการกู้

2.2 การพึ่งตนเอง ซึ่งประกอบด้วย การพึ่งตนเองทางด้านจิตใจ การพึ่งตนเองทางด้านสังคม การพึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจ การพึ่งตนเองทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ และการพึ่งตนเองทางด้านเทคโนโลยี

2.3 ปัญหา กังวลอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาล เมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม

3. สร้างแบบสอบถาม เพื่อนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบ และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และพิจารณาความถูกต้องชัดเจนของภาษาที่ใช้ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (index of item objective congruence: IOC) และเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.50 พร้อมทั้งนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุง

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงจากผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้ (try-out) กับสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ในวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2553 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความเชื่อมั่น (reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) และพบว่า ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 ซึ่งแสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง

6. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) กับสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้วยแบบสอบถาม โดยมีการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่งถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมแบบสอบถามในพื้นที่

2. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และรับแบบสอบถามกลับในพื้นที่ โดยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ระหว่างวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2553 ถึงวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2554 ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ครบถ้วน จำนวน 335 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัส เพื่อประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ หลังจากนั้นจะนำมาวิเคราะห์ผลโดยใช้สถิติเพื่อหาผลสรุปในการวิจัย

ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติเพื่อหาผลสรุปในการวิจัย เป็นดังนี้

1. สถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก จำนวนเงินกู้ และวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม โดยสถิติที่ใช้เพื่อหาผลสรุปในการวิจัย เป็นดังนี้

1. สถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก จำนวนเงินกู้ และวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม โดยสถิติที่ใช้เพื่อหาผลสรุปในการวิจัย เป็นดังนี้

2. การพึ่งตนเองใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากร และด้านเทคโนโลยี ซึ่งเป็นข้อความเชิงบวก วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistic) เพื่ออธิบายลักษณะพื้นฐานของข้อมูล โดยสถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

2. การพึ่งตนเองใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากร และด้านเทคโนโลยี ซึ่งเป็นข้อความเชิงบวก วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistic) เพื่อหาระดับการพึ่งตนเองโดยเฉลี่ย โดยสถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

3. การเปรียบเทียบการพึ่งตนเอง จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ซึ่งได้แก่ เพศ และอาชีพ ใช้การทดสอบที (independent-samples T-test) เพื่ออธิบายการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองกลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนการเปรียบเทียบการพึ่งตนเอง จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ซึ่งได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก จำนวนเงินกู้ และวัตถุประสงค์ในการขอเงิน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one - way analysis of variance) เพื่ออธิบายการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่ม โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และหากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ้ (scheffé)

4. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองตำบลระตูมลิ้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปรผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำอธิบาย โดยเรียงลำดับการนำเสนอเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

โดยผู้วิจัยจะทำบททดสอบสมมติฐานงานวิจัยที่ตั้งไว้ว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ที่มีสถานภาพส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก จำนวนเงินกู้ และวัตถุประสงค์ในการกู้ต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน

ผลงานวิทยุนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวน 335 คน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก จำนวนเงินกู้ และวัตถุประสงค์ในการกู้ ผู้วิจัยนำเสนอในรูปแบบของค่าความถี่ และร้อยละ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก จำนวนเงินกู้ และ วัตถุประสงค์ในการกู้

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน (n=335)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	134	40.00
หญิง	201	60.00
2. อายุ		
ไม่เกิน 30 ปี	40	11.94
31 - 40 ปี	106	31.64
41 - 50 ปี	110	32.84
มากกว่า 50 ปี	79	23.58
3. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษาหรือน้อยกว่า	118	35.23
มัธยมศึกษา หรือ ปวช.	120	35.82
อนุปริญญา หรือ ปวส.	58	17.31
ปริญญาตรีหรือมากกว่า	39	11.64
4. สถานภาพสมรส		
โสด	78	23.28
สมรส	216	64.48
หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่	41	12.24
5. อาชีพ		
เกษตรกรกรม	164	48.96
นอกเกษตรกรกรม	171	51.04
6. รายได้ต่อเดือน		
ไม่เกิน 10,000 บาท	152	45.37
10,001 - 20,000 บาท	149	44.48
มากกว่า 20,000 บาท	34	10.15

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน (n=335)	ร้อยละ
7. ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก		
น้อยกว่า 3 ปี	136	40.60
3 - 6 ปี	110	32.83
มากกว่า 6 ปี	89	26.57
8. จำนวนเงินกู้		
ไม่เกิน 10,000 บาท	157	46.87
10,001 - 20,000 บาท	132	39.40
20,001 - 50,000 บาท	46	13.73
9. วัตถุประสงค์ในการกู้		
พัฒนาอาชีพ	53	15.82
สร้างงาน	63	18.81
สร้างรายได้	79	23.58
ลดรายจ่าย	68	20.30
อุตสาหกรรม/วิสาหกิจขนาดเล็ก	32	9.55
เพื่อการฉุกเฉิน	40	11.94

จากตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงเป็นค่าความถี่และร้อยละ สามารถสรุปผลโดยจำแนกเป็นรายข้อได้ ดังนี้

ผล ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 และเพศชาย จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 ตามลำดับ

อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี มากที่สุด โดยมีจำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 32.84 รองลงมา คือ อายุ 31 - 40 ปี จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 31.64 มีอายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 23.58 และมีอายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 11.94 ตามลำดับ

ระดับการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา หรือ ปวช. มากที่สุด โดยมีจำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 35.82 รองลงมา คือ ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวน 118 คน

คิดเป็นร้อยละ 35.23 อนุปรัชญา หรือ ปวส. จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 17.31 และปริญญาตรี หรือสูงกว่า จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 11.64 ตามลำดับ

สถานภาพสมรส ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 64.48 รองลงมา คือ โสด จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 23.28 และหม้าย/หย่า/แยกกันอยู่ จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 12.24 ตามลำดับ

อาชีพ ผู้ตอบแบบสอบถามประมาณครึ่งหนึ่งประกอบอาชีพนอกเกษตรกรรม จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 51.04 และที่เหลืออีกเกือบครึ่งหนึ่งประกอบอาชีพเกษตรกรรม จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 48.96 ตามลำดับ

รายได้ต่อเดือน ผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท มากที่สุด จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 45.37 รองลงมา คือ 10,001 - 20,000 บาท จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 44.48 และมากกว่า 20,000 บาท จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 10.15 ตามลำดับ

ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก ผู้ตอบแบบสอบถามมีสถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านน้อยกว่า 3 ปีมากที่สุด จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 40.60 รองลงมา คือ ระหว่าง 3 - 6 ปี จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 32.83 และมากกว่า 6 ปี จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 26.57 ตามลำดับ

จำนวนเงินกู้ ผู้ตอบแบบสอบถามกู้เงินไม่เกิน 10,000 บาท มากที่สุด จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 46.87 รองลงมา คือ 10,001 - 20,000 บาท จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 39.40 และ 20,001 - 50,000 บาท จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 13.73 ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ในการกู้ ผู้ตอบแบบสอบถามกู้เงินโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรายได้มากที่สุด จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 23.58 รองลงมา ได้แก่ ลดรายจ่าย จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 20.30 สร้างงาน จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 18.81 พัฒนาอาชีพ จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 15.82 เพื่อการฉุกเฉิน จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 14.94 และอุตสาหกรรม/วิสาหกิจขนาดเล็ก จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 9.55 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมือง กระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ผลการวิเคราะห์ระดับการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมือง กระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยนำเสนอในรูปแบบของค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมาย ดังตารางที่ 3 - 4

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน
ในเขตเทศบาลเมืองกระทู้มดัม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

(n=335)

การพึ่งตนเอง	\bar{x}	S.D.	ระดับ
ด้านจิตใจ	3.70	0.71	มาก
ด้านสังคม	3.05	0.83	ปานกลาง
ด้านเศรษฐกิจ	2.54	0.88	น้อย
ด้านทรัพยากรธรรมชาติ	3.25	0.71	ปานกลาง
ด้านเทคโนโลยี	2.80	0.76	ปานกลาง
รวม	3.05	0.60	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทู้มดัม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม มีการพึ่งตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.05$, S.D. = 0.60) และเมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้าน ก็พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีการพึ่งตนเองทางด้านจิตใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.70$, S.D. = 0.71) รองลงมา คือ มีการพึ่งตนเองทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านสังคม และด้านเทคโนโลยี อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.25$, S.D. = 0.71, $\bar{x} = 3.05$, S.D. = 0.83 และ $\bar{x} = 2.80$, S.D. = 0.76 ตามลำดับ) และมีการพึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.54$, S.D. = 0.88) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน
ในเขตเทศบาลเมืองกระทู้มดัม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกเป็นราย

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

(n=335)

การพึ่งตนเอง	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. ด้านจิตใจ	3.70	0.71	มาก
1.1 เมื่อมีปัญหาท่านพร้อมแก้ไขปัญหาคด้วยสติ	4.03	0.76	มาก
1.2 เมื่อมีปัญหาท่านมั่นใจว่าจะสามารถแก้ปัญหาได้	3.91	0.80	มาก
1.3 ท่านมั่นใจว่าจะสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยความสุจริต	4.10	0.87	มาก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

(n=335)

การพึ่งตนเอง	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1.4 ท่านหาความรู้จากการฟังผู้รู้ อ่านหนังสือ ดูโทรทัศน์ ฯลฯ	3.53	1.00	มาก
1.5 ท่านมุ่งมั่นในการประกอบอาชีพอย่างไม่ย่อท้อ	3.51	0.98	มาก
1.6 แม้ว่าบางครั้งท่านจะทำงานไม่สำเร็จบางประการ แต่ก็พยายามต่อไป	3.46	1.01	มาก
1.7 ท่านไม่รู้สึกลอยล้าได้ยามมีเงินเก็บฐานะและความสามารถของตนเอง	3.40	1.14	มาก
2. ด้านสังคม	3.05	0.83	ปานกลาง
2.1 ท่านเป็นสมาชิกในองค์กร หน่วยงาน หรือกองทุนที่มีความมั่นคงมาหลายปี	2.85	1.16	ปานกลาง
2.2 ท่านเป็นสมาชิกในองค์กร หน่วยงาน หรือกองทุนที่มีผู้นำที่ดี	3.33	1.02	ปานกลาง
2.3 ท่านมีความรักใคร่กลมเกลียวกันกับคนในครอบครัว	3.82	0.87	มาก
2.4 ท่านมีความสัมพันธ์อันดีกับคนในชุมชนและเพื่อนสมาชิกในองค์กร	3.25	0.99	ปานกลาง
2.5 ท่านอยู่ในกลุ่มสังคมที่มีน้ำใจแบ่งปันสิ่งของ/อาหารแก่กัน	2.93	1.09	ปานกลาง
2.6 ท่านอยู่ในกลุ่มสังคมที่ให้การช่วยเหลือเกื้อกูลทั้งในยามทุกข์และสุข	2.79	1.09	ปานกลาง
2.7 ท่านอยู่ในกลุ่มสังคมที่พร้อมจะร่วมกันทำกิจกรรมทางสังคมและประเพณีท้องถิ่น เช่น งานบวช งานแต่งงาน งานประเพณีสงกรานต์	2.68	1.15	ปานกลาง
2.8 ท่านอยู่ในกลุ่มสังคมที่ช่วยถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความรู้ ข่าวสารที่มีประโยชน์แก่กันและกัน	2.76	1.18	ปานกลาง

ตารางที่ 4 (ต่อ)

(n=335)

การพึ่งตนเอง	\bar{x}	S.D.	ระดับ
3. ด้านเศรษฐกิจ	2.54	0.88	น้อย
3.1 ท่านประกอบอาชีพที่มั่นคงและมีรายได้เพียงพอ	2.90	0.83	ปานกลาง
3.2 ท่านมีรายได้เป็นประจำสม่ำเสมอ	2.82	0.88	ปานกลาง
3.3 ท่านไม่มีปัญหาหนี้สินอันเนื่องมาจากการซื้อหาอาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม หรือยารักษาโรค	2.68	1.00	ปานกลาง
3.4 ท่านสามารถลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตได้	2.67	1.04	ปานกลาง
3.5 ท่านสามารถแบกรับภาระค่าใช้จ่ายของตนเองและครอบครัวได้	2.55	1.01	น้อย
3.6 ท่านทำบัญชีครัวเรือนเพื่อกontrolรายรับ-รายจ่ายทุกวัน	2.30	1.15	น้อย
3.7 ท่านสามารถแบ่งเงินรายได้ส่วนหนึ่งเพื่อออมหรือลงทุนอย่างสม่ำเสมอ	2.19	1.11	น้อย
3.8 ท่านมีการวางแผนรายรับ-รายจ่ายไว้ล่วงหน้าตลอดเวลา	2.21	1.14	น้อย
4. ด้านทรัพยากรธรรมชาติ	3.25	0.71	ปานกลาง
4.1 ท่านมีแหล่งน้ำในครอบครัวและชุมชนที่สามารถนำไปใช้ได้เพียงพอตลอดปี	3.70	0.76	มาก
4.2 ท่านมีพื้นที่และสภาพดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ในการเพาะปลูก	3.48	0.98	มาก
4.3 ท่านใช้ทรัพยากรธรรมชาติในการดำรงชีวิตอย่างประหยัดหรือสิ้นเปลืองน้อย	3.72	0.93	มาก
4.4 ท่านคิดแยกขยะมูลฝอยเพื่อนำกลับมาหมุนเวียนใช้ใหม่ได้	3.42	1.12	มาก
4.5 ท่านทำลายขยะที่เป็นเศษวัสดุจากธรรมชาติโดยการฝังกลบเพื่อให้เป็นปุ๋ยธรรมชาติ	2.98	1.02	ปานกลาง

ตารางที่ 4 (ต่อ)

(n=335)

การพึ่งตนเอง	\bar{x}	S.D.	ระดับ
4.6 ท่านร่วมรณรงค์เรื่องการดูแลรักษา ทรัพยากรธรรมชาติของหมู่บ้านและชุมชน	2.68	1.10	ปานกลาง
4.7 ท่านร่วมกับชุมชนในการปลูกต้นไม้ทดแทนและ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอยู่เสมอ	2.74	1.09	ปานกลาง
5. ด้านเทคโนโลยี	2.80	0.76	ปานกลาง
5.1 ท่านมีเครื่องมือที่ใช้ในการดำรงชีวิตและการ ประกอบอาชีพเพียงพอตามความจำเป็น	3.23	0.79	ปานกลาง
5.2 ท่านทราบวิธีการใช้และวิธีการบำรุงรักษา เครื่องมือที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และการ ประกอบอาชีพเป็นอย่างดี	3.22	0.85	ปานกลาง
5.3 ท่านสามารถใช้เครื่องมือที่มีอยู่ได้อย่างถูกต้อง และคุ้มค่า	3.29	0.94	ปานกลาง
5.4 ท่านสามารถซ่อมแซมและบำรุงรักษาเครื่องมือได้ ด้วยตนเอง	2.89	1.15	ปานกลาง
5.5 ท่านสามารถนำวัสดุอุปกรณ์ท้องถิ่นหรือวัสดุ เหลือใช้มาคิดแปลงเป็นเครื่องมือให้เหมาะสมกับ สภาพการใช้งานจริง	2.44	0.96	น้อย
5.6 ท่านสามารถพัฒนาเครื่องมือที่มีอยู่ให้มีคุณภาพดี ยิ่งขึ้น	2.33	0.96	น้อย
5.7 ท่านมีการคิดและประดิษฐ์เครื่องมือเพื่อใช้ในการ ดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพได้ด้วยตนเอง	2.24	1.00	น้อย
รวม	3.05	0.60	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการพึ่งตนเอง โดยการ
จำแนกเป็นรายประเด็นในแต่ละด้าน สามารถสรุปผลเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านจิตใจ พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีการพึ่งตนเองทางด้านจิตใจโดยภาพรวมอยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{x} = 3.70$, S.D. = 0.71) และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น ก็พบว่า สมาชิกกองทุน

หมู่บ้านมีการพึ่งตนเองทางด้านจิตใจอยู่ในระดับมากทุกประเด็นเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากมากลงไปหาน้อยได้ดังนี้ ท่านมั่นใจว่าสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยความสุจริต ($\bar{x} = 4.10$, S.D. = 0.87) เมื่อมีปัญหาท่านพร้อมแก้ไขปัญหาคด้วยสติ ($\bar{x} = 4.03$, S.D. = 0.76) เมื่อมีปัญหาท่านมั่นใจว่าสามารถแก้ปัญหาได้ ($\bar{x} = 3.91$, S.D. = 0.80) ท่านหาความรู้จากการฟังผู้รู้ อ่านหนังสือ ดูโทรทัศน์ ฯลฯ ($\bar{x} = 3.53$, S.D. = 1.00) ท่านมุ่งมั่นในการประกอบอาชีพอย่างไม่ย่อท้อ ($\bar{x} = 3.51$, S.D. = 0.98) แม้ว่าบางครั้งท่านจะทำงานไม่สำเร็จบางประการแต่ก็จะพยายามต่อไป ($\bar{x} = 3.46$, S.D. = 1.01) และท่านไม่รู้สึกลอยๆ ใต้ออกอยากได้ อยากมีเงินกินฐานะและความสามารถของตนเอง ($\bar{x} = 3.40$, S.D. = 1.14) ตามลำดับ

ด้านสังคม พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีการพึ่งตนเองทางด้านสังคมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.05$, S.D. = 0.83) และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีการพึ่งตนเองทางด้านสังคมอยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกประเด็น ยกเว้นในประเด็นท่านมีความรักใคร่กลมเกลียวกันกับคนในครอบครัว ที่อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.82$, S.D. = 0.87) โดยประเด็นที่อยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ท่านเป็นสมาชิกในองค์กร หน่วยงาน หรือกองทุนที่มีผู้นำที่ดี ($\bar{x} = 3.33$, S.D. = 1.02) ท่านมีความสัมพันธ์อันดีกับคนในชุมชนและเพื่อนสมาชิกในองค์กร ($\bar{x} = 3.25$, S.D. = 0.99) ท่านอยู่ในกลุ่มสังคมที่มีน้ำใจแบ่งปันสิ่งของ/อาหารแก่กัน ($\bar{x} = 2.93$, S.D. = 1.09) ท่านเป็นสมาชิกในองค์กร หน่วยงาน หรือกองทุนที่มีความมั่นคงมาหลายปี ($\bar{x} = 2.85$, S.D. = 1.16) ท่านอยู่ในกลุ่มสังคมที่ให้การช่วยเหลือเกื้อกูลทั้งในยามทุกข์และสุข ($\bar{x} = 2.79$, S.D. = 1.09) ท่านอยู่ในกลุ่มสังคมที่ช่วยถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความรู้ข่าวสารที่มีประโยชน์แก่กันและกัน ($\bar{x} = 2.76$, S.D. = 1.18) และท่านอยู่ในกลุ่มสังคมที่พร้อมจะร่วมกันทำกิจกรรมทางสังคมและประเพณีท้องถิ่น เช่น งานบวช งานแต่งงาน งานประเพณีสงกรานต์ ($\bar{x} = 2.68$, S.D. = 1.15) ตามลำดับ

ด้านเศรษฐกิจ พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีการพึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจโดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.54$, S.D. = 0.88) และเมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายประเด็น พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีการพึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง 4 ประเด็น และระดับน้อย 4 ประเด็น โดยประเด็นที่อยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับจากมากลงไปหาน้อยได้ดังนี้ ท่านประกอบอาชีพที่มั่นคงและมีรายได้เพียงพอ ($\bar{x} = 2.90$, S.D. = 0.83) ท่านมีรายได้เป็นประจำสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 2.82$, S.D. = 0.88) ท่านไม่มีปัญหาหนี้สินอันเนื่องมาจากการซื้ออาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม หรือยารักษาโรค ($\bar{x} = 2.68$, S.D. = 1.00) และท่านสามารถลดรายจ่ายที่ไม่

จำเป็นต่อการดำรงชีวิตได้ ($\bar{x} = 2.67$, S.D. = 1.04) ตามลำดับ ส่วนประเด็นที่อยู่ในระดับน้อย เรียงลำดับจากมากลงไปหาน้อยได้ดังนี้ ท่านสามารถแบกรับ ภาระค่าใช้จ่ายของตนเองและครอบครัวได้ ($\bar{x} = 2.55$, S.D. = 1.01) ท่านทำบัญชีครัวเรือนเพื่อควบคุมรายรับ-รายจ่ายทุกวัน ($\bar{x} = 2.30$, S.D. = 1.15) ท่านมีการวางแผนรายรับ-รายจ่ายไว้ล่วงหน้าตลอดเวลา ($\bar{x} = 2.21$, S.D. = 1.14) และท่านสามารถแบ่งเงินรายได้ส่วนหนึ่งเพื่อออมหรือลงทุนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 2.19$, S.D. = 1.11) ตามลำดับ

ด้านทรัพยากรธรรมชาติ พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีการพึ่งตนเองทางด้านทรัพยากรธรรมชาติโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.25$, S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายประเด็น พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีการพึ่งตนเองทางด้านทรัพยากรธรรมชาติอยู่ในระดับมาก 4 ประเด็น และระดับปานกลาง 3 ประเด็น โดยประเด็นที่อยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากมากลงไปหาน้อยได้ดังนี้ ท่านใช้ทรัพยากรธรรมชาติในการดำรงชีวิตอย่างประหยัดหรือสิ้นเปลืองน้อย ($\bar{x} = 3.72$, S.D. = 0.93) ท่านมีแหล่งน้ำในครอบครัวและชุมชนที่สามารถนำไปใช้อย่างเพียงพอตลอดปี ($\bar{x} = 3.70$, S.D. = 0.76) ท่านมีพื้นที่และสภาพดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ในการเพาะปลูก ($\bar{x} = 3.48$, S.D. = 0.98) ท่านคัดแยกขยะมูลฝอยเพื่อนำกลับมาหมุนเวียนใช้ใหม่ได้ ($\bar{x} = 3.42$, S.D. = 1.12) ตามลำดับ ส่วนประเด็นที่อยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับจากมากลงไปหาน้อยได้ดังนี้ ท่านทำลายขยะที่เป็นเศษวัสดุจากธรรมชาติโดยการฝังกลบเพื่อให้เป็นปุ๋ยธรรมชาติ ($\bar{x} = 2.98$, S.D. = 1.02) ท่านร่วมกับชุมชนในการปลูกต้นไม้ทดแทนและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอยู่เสมอ ($\bar{x} = 2.74$, S.D. = 1.09) และท่านร่วมรณรงค์เรื่องการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติของหมู่บ้านและชุมชน ($\bar{x} = 2.68$, S.D. = 1.10) ตามลำดับ

ด้านเทคโนโลยี พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีการพึ่งตนเองทางด้านเทคโนโลยีโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.80$, S.D. = 0.76) เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายประเด็น พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีการพึ่งตนเองทางด้านเทคโนโลยีอยู่ในระดับปานกลาง 4 ประเด็น และระดับน้อย 3 ประเด็น โดยประเด็นที่อยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับจากมากลงไปหาน้อยได้ดังนี้ ท่านสามารถใช้เครื่องมือที่มีอยู่ได้อย่างถูกต้องและคุ้มค่า ($\bar{x} = 3.29$, S.D. = 0.94) ท่านมีเครื่องมือที่ใช้ในการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพเพียงพอตามความจำเป็น ($\bar{x} = 3.23$, S.D. = 0.79) ท่านทราบวิธีการใช้และวิธีการบำรุงรักษาเครื่องมือที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพเป็นอย่างดี ($\bar{x} = 3.22$, S.D. = 0.85) ท่านสามารถซ่อมแซมและบำรุงรักษาเครื่องมือได้ด้วยตนเอง ($\bar{x} = 2.89$, S.D. = 1.15) ตามลำดับ ส่วนประเด็นที่อยู่ในระดับน้อยเรียงลำดับจากมากลงไปหาน้อยได้ดังนี้ ท่าน

สามารถนำวัสดุอุปกรณ์ท้องถิ่นหรือวัสดุเหลือใช้มาดัดแปลงเป็นเครื่องมือให้เหมาะสมกับสภาพ
การใช้งานจริง (\bar{x} = 2.44, S.D. = 0.96) ท่านสามารถพัฒนาเครื่องมือที่มีอยู่ให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น
(\bar{x} = 2.33, S.D. = 0.96) และท่านมีการคิดและประดิษฐ์เครื่องมือเพื่อใช้ในการดำรงชีวิตและการ
ประกอบอาชีพได้ด้วยตนเอง (\bar{x} = 2.24, S.D. = 1.00) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการ
ฟังตนเองใน 5 ด้าน โดยจำแนกเป็นรายชื่อ

(n=335)

การฟังตนเอง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ด้านจิตใจ		
1. เมื่อมีปัญหาท่านพร้อมแก้ไขปัญหาคด้วยสติ		
น้อย	11	3.28
ปานกลาง	59	17.61
มาก	175	52.24
มากที่สุด	90	26.87
2. เมื่อมีปัญหาท่านมั่นใจว่าจะสามารถแก้ปัญหาได้		
น้อยที่สุด	2	0.60
น้อย	9	2.69
ปานกลาง	86	25.67
มาก	159	47.46
มากที่สุด	79	23.58
3. ท่านมั่นใจว่าจะสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยความสุจริต		
น้อย	12	3.58
ปานกลาง	74	22.09
มาก	118	35.22
มากที่สุด	131	39.11
4. ท่านหาความรู้จากการฟังผู้รู้ อ่านหนังสือ ดู โทรทัศน์ ฯลฯ		
น้อยที่สุด	8	2.39
น้อย	42	12.53

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n=335)

การพึ่งตนเอง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปานกลาง	110	32.84
มาก	116	34.63
มากที่สุด	59	17.61
5. ท่านมุ่งมั่นในการประกอบอาชีพอย่างไม่ย่อท้อ		
น้อยที่สุด	5	1.49
น้อย	46	13.73
ปานกลาง	116	34.63
มาก	110	32.84
มากที่สุด	58	17.31
6. แม้ว่าบางครั้งท่านจะทำงานไม่สำเร็จบางประการ แต่ก็พยายามต่อไป		
น้อยที่สุด	8	2.39
น้อย	50	14.92
ปานกลาง	113	33.73
มาก	108	32.24
มากที่สุด	56	16.72
7. ท่านไม่รู้สึกลอยภาคใ้อายากมีเงินเกินฐานะและความสามารถของตนเอง		
น้อยที่สุด	25	7.46
น้อย	43	12.84
ปานกลาง	97	28.96
มาก	112	33.43
มากที่สุด	58	17.31
ด้านสังคม		
8. ท่านเป็นสมาชิกในองค์กร หน่วยงาน หรือ กองทุนที่มีความมั่นคงมาหลายปี		
น้อยที่สุด	53	15.82

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n=335)

การพึ่งตนเอง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อย	71	21.19
ปานกลาง	108	32.24
มาก	79	23.58
มากที่สุด	24	7.17
9. ท่านเป็นสมาชิกในองค์กร หน่วยงาน หรือ กองทุนที่มีผู้นำที่ดี		
น้อยที่สุด	13	3.88
น้อย	53	15.82
ปานกลาง	126	37.61
มาก	98	29.25
มากที่สุด	45	13.44
10. ท่านมีความรักใคร่กลมเกลียวกันกับคนในครอบครัว		
น้อย	24	7.16
ปานกลาง	89	26.57
มาก	146	43.58
มากที่สุด	76	22.69
11. ท่านมีความสัมพันธ์อันดีกับคนในชุมชนและเพื่อนสมาชิกในองค์กร		
น้อยที่สุด	13	3.88
น้อย	60	17.91
ปานกลาง	123	36.72
มาก	107	31.94
มากที่สุด	32	9.55
12. ท่านอยู่ในกลุ่มสังคมที่มีน้ำใจแบ่งปันสิ่งของ/อาหารแก่กัน		
น้อยที่สุด	40	11.93

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n=335)

การพึ่งตนเอง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อย	68	20.30
ปานกลาง	124	37.02
มาก	81	24.18
มากที่สุด	22	6.57
13. ท่านอยู่ในกลุ่มสังคมที่ให้การช่วยเหลือเกื้อกูลทั้ง ในยามทุกข์และสุข		
น้อยที่สุด	52	15.52
น้อย	73	21.79
ปานกลาง	118	35.22
มาก	78	23.29
มากที่สุด	14	4.18
14. ท่านอยู่ในกลุ่มสังคมที่พร้อมจะร่วมกันทำ กิจกรรมทางสังคมและประเพณีท้องถิ่น เช่น งานบวช งานแต่งงาน งานประเพณีสงกรานต์		
น้อยที่สุด	70	20.90
น้อย	67	20.00
ปานกลาง	114	34.03
มาก	69	20.60
มากที่สุด	15	4.47
15. ท่านอยู่ในกลุ่มสังคมที่ช่วยถ่ายทอดและ แลกเปลี่ยนความรู้ ข่าวสารที่มีประโยชน์แก่กัน และกัน		
น้อยที่สุด	68	20.30
น้อย	62	18.51
ปานกลาง	107	31.94
มาก	80	23.88
มากที่สุด	18	5.37

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n=335)

การฟังตนเอง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ด้านเศรษฐกิจ		
16. ท่านประกอบอาชีพที่มั่นคงและมีรายได้เพียงพอ		
น้อยที่สุด	12	3.58
น้อย	89	26.57
ปานกลาง	162	48.36
มาก	64	19.10
มากที่สุด	8	2.39
17. ท่านมีรายได้เป็นประจำสม่ำเสมอ		
น้อยที่สุด	25	7.46
น้อย	83	24.78
ปานกลาง	162	48.36
มาก	58	17.31
มากที่สุด	7	2.09
18. ท่านไม่มีปัญหาหนี้สินอันเนื่องมาจากการซื้อหาอาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม หรือยารักษาโรค		
น้อยที่สุด	46	13.73
น้อย	90	26.87
ปานกลาง	132	39.40
มาก	59	17.61
มากที่สุด	8	2.39
19. ท่านสามารถลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตได้		
น้อยที่สุด	55	16.42
น้อย	80	23.88
ปานกลาง	130	38.80
มาก	60	17.91
มากที่สุด	10	2.99

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n=335)

การพึ่งตนเอง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
20. ท่านสามารถแบกรับภาระค่าใช้จ่ายของตนเอง และครอบครัวได้		
น้อยที่สุด	60	17.91
น้อย	92	27.46
ปานกลาง	129	38.50
มาก	46	13.73
มากที่สุด	8	2.39
21. ท่านทำบัญชีครัวเรือนเพื่อควบคุมรายรับ- รายจ่ายทุกวัน		
น้อยที่สุด	109	32.54
น้อย	82	24.48
ปานกลาง	88	26.27
มาก	45	13.43
มากที่สุด	11	3.28
22. ท่านสามารถแบ่งเงินรายได้ส่วนหนึ่งเพื่อออม หรือลงทุนอย่างสม่ำเสมอ		
น้อยที่สุด	119	35.52
น้อย	83	24.78
ปานกลาง	90	26.87
มาก	35	10.44
มากที่สุด	8	2.39
23. ท่านมีการวางแผนรายรับ-รายจ่ายไว้ล่วงหน้า		
ตลอดเวลา		
น้อยที่สุด	120	35.82
น้อย	85	25.37
ปานกลาง	81	24.18
มาก	39	11.64

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n=335)

การพึ่งตนเอง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มากที่สุด	10	2.99
ด้านทรัพยากรธรรมชาติ		
24. ท่านมีแหล่งน้ำในครอบครัวและชุมชนที่สามารถนำไปใช้ได้เพียงพอตลอดปี		
น้อยที่สุด	2	0.60
น้อย	11	3.28
ปานกลาง	116	34.63
มาก	161	48.06
มากที่สุด	45	13.43
25. ท่านมีพื้นที่และสภาพดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ในการเพาะปลูก		
น้อยที่สุด	16	4.77
น้อย	29	8.66
ปานกลาง	111	33.13
มาก	136	40.60
มากที่สุด	43	12.84
26. ท่านใช้ทรัพยากรธรรมชาติในการดำรงชีวิตอย่างประหยัดหรือสิ้นเปลืองน้อย		
น้อยที่สุด	7	2.09
น้อย	22	6.57
ปานกลาง	98	29.25
มาก	140	41.79
มากที่สุด	68	20.30
27. ท่านคัดแยกขยะมูลฝอยเพื่อนำกลับมาหมุนเวียนใช้ใหม่ได้		
น้อยที่สุด	28	8.36
น้อย	31	9.25

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n=335)

การฟังตนเอง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปานกลาง	102	30.45
มาก	120	35.82
มากที่สุด	54	16.12
28. ท่านทำลายขยะที่เป็นเศษวัสดุจากธรรมชาติโดยการฝังกลบเพื่อเป็นปุ๋ยธรรมชาติ		
น้อยที่สุด	30	8.95
น้อย	70	20.90
ปานกลาง	128	38.21
มาก	90	26.87
มากที่สุด	17	5.07
29. ท่านร่วมรณรงค์เรื่องการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติของหมู่บ้านและชุมชน		
น้อยที่สุด	59	17.61
น้อย	82	24.48
ปานกลาง	112	33.43
มาก	70	20.90
มากที่สุด	12	3.58
30. ท่านร่วมกับชุมชนในการปลูกต้นไม้ทดแทนและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอยู่เสมอ		
น้อยที่สุด	54	16.12
น้อย	75	22.38
ปานกลาง	123	36.72
มาก	69	20.60
มากที่สุด	14	4.18

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n=335)

การพึ่งตนเอง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ด้านเทคโนโลยี		
31. ท่านมีเครื่องมือที่ใช้ในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพเพียงพอตามความจำเป็น		
น้อยที่สุด	3	0.90
น้อย	52	15.50
ปานกลาง	158	47.20
มาก	109	32.50
มากที่สุด	13	3.90
32. ท่านทราบวิธีการใช้และวิธีการบำรุงรักษาเครื่องมือที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพเป็นอย่างดี		
น้อยที่สุด	7	2.09
น้อย	52	15.52
ปานกลาง	155	46.27
มาก	103	30.75
มากที่สุด	18	5.37
33. ท่านสามารถใช้เครื่องมือที่มีอยู่ได้อย่างถูกต้องและคุ้มค่า		
น้อยที่สุด	6	1.79
น้อย	57	17.02
ปานกลาง	146	43.58
มาก	87	25.97
มากที่สุด	39	11.64
34. ท่านสามารถซ่อมแซมและบำรุงรักษาเครื่องมือได้ด้วยตนเอง		
น้อยที่สุด	46	13.73
น้อย	71	21.19

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n=335)

การพึ่งตนเอง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปานกลาง	124	37.02
มาก	63	18.81
มากที่สุด	31	9.25
35. ท่านสามารถนำวัสดุอุปกรณ์ท้องถิ่นหรือวัสดุเหลือใช้มาดัดแปลงเป็นเครื่องมือให้เหมาะสมกับสภาพการใช้งานจริง		
น้อยที่สุด	65	19.40
น้อย	102	30.45
ปานกลาง	127	37.91
มาก	38	11.34
มากที่สุด	3	0.90
36. ท่านสามารถพัฒนาเครื่องมือที่มีอยู่ให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น		
น้อยที่สุด	76	22.69
น้อย	107	31.94
ปานกลาง	120	35.82
มาก	28	8.36
มากที่สุด	4	1.19
37. ท่านมีการคิดและประดิษฐ์เครื่องมือเพื่อใช้ในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพได้ด้วยตนเอง		
น้อยที่สุด	96	28.65
น้อย	102	30.45
ปานกลาง	101	30.15
มาก	34	10.15
มากที่สุด	2	0.60

จากตารางที่ 5 แสดงผลการวิเคราะห์การพึ่งตนเองของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงเป็นค่าจำนวน และร้อยละ สามารถจำแนกเป็นรายชื่อได้ ดังนี้

ข้อที่ 1 เมื่อมีปัญหาท่านพร้อมแก้ไขปัญหาคด้วยสติ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า มาก จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 52.24 รองลงมาคือ มากที่สุด จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 26.87 ปานกลาง จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 17.61 และน้อย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.28 ตามลำดับ

ข้อที่ 2 เมื่อมีปัญหาท่านมั่นใจว่าจะสามารถแก้ปัญหาได้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า มาก จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 47.46 รองลงมาคือ ปานกลาง จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 25.67 มากที่สุด จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 23.58 น้อย จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.69 และน้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.60 ตามลำดับ

ข้อที่ 3 ท่านมั่นใจว่าสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยสติ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า มากที่สุด จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 39.11 รองลงมาคือ มาก จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 35.22 ปานกลาง จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 22.09 และน้อย จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.58 ตามลำดับ

ข้อที่ 4 ท่านหาความรู้จากการฟังผู้รู้ อ่านหนังสือ ดูโทรทัศน์ ฯลฯ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า มาก จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 34.63 รองลงมาคือ ปานกลาง จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 32.84 มากที่สุด จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 17.61 น้อย จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 12.53 และน้อยที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.39 ตามลำดับ

ข้อที่ 5 ท่านมุ่งมั่นในการประกอบอาชีพอย่างไม่ย่อท้อ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า ปานกลาง จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 34.63 รองลงมาคือ มาก จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 32.84 มากที่สุด จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 17.31 น้อย จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 13.73 และน้อยที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.49 ตามลำดับ

ข้อที่ 6 แม้ว่าบางครั้งท่านจะทำงานไม่สำเร็จบางประการแต่ก็จะพยายามต่อไป ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ตอบว่า ปานกลาง จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 33.73 รองลงมาคือ มาก จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 32.24 มากที่สุด จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 16.72 น้อย จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 14.92 และน้อยที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.39 ตามลำดับ

ข้อที่ 7 ท่านไม่รู้สึกลอยภาคใ้อยากมีเงินเกินฐานะและความสามารถของตนเอง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า มาก จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 33.43 รองลงมาคือ ปานกลาง จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 28.96 มากที่สุด จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 17.31 น้อย จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 12.84 และน้อยที่สุด จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 7.46 ตามลำดับ

ข้อที่ 8 ท่านเป็นสมาชิกในองค์การ หน่วยงาน หรือกองทุนที่มีความมั่นคงมาหลายปี ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า ปานกลาง จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 32.24 รองลงมาคือ มาก จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 23.58 น้อย จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 21.19 น้อยที่สุด จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 15.82 และ มากที่สุด จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 7.17 ตามลำดับ

ข้อที่ 9 ท่านเป็นสมาชิกในองค์การ หน่วยงาน หรือกองทุนที่มีผู้นำที่ดี ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า ปานกลาง จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 37.61 รองลงมาคือ มาก จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 29.25 น้อย จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 15.82 มากที่สุด จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 13.44 และน้อยที่สุด จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.88 ตามลำดับ

ข้อที่ 10 ท่านมีความรักใคร่กลมเกลียวกันกับคนในครอบครัว ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า มาก จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 43.58 รองลงมาคือ ปานกลาง จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 26.57 มากที่สุด จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 22.69 และน้อย จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 7.16 ตามลำดับ

ข้อที่ 11 ท่านมีความสัมพันธ์อันดีกับคนในชุมชนและเพื่อนสมาชิกในองค์การ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า ปานกลาง จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 36.72 รองลงมาคือ มาก จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 31.94 น้อย จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 17.91 มากที่สุด จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 9.55 และน้อยที่สุด จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.88 ตามลำดับ

ข้อที่ 12 ท่านอยู่ในกลุ่มสังคมที่สนใจแข่งขันสิ่งของ/อาหารแก่กัน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า ปานกลาง จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 37.02 รองลงมาคือ มาก จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 24.18 น้อย จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 20.30 น้อยที่สุด จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 11.93 และมากที่สุด จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 6.57 ตามลำดับ

ข้อที่ 13 ท่านอยู่ในกลุ่มสังคมที่ให้การช่วยเหลือเกื้อกูลทั้งในยามทุกข์และสุข ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า ปานกลาง จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 35.22 รองลงมาคือ มาก จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 23.29 น้อย จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 21.79 น้อยที่สุด จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 15.52 และมากที่สุด จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 4.18 ตามลำดับ

ข้อที่ 14 ท่านอยู่ในกลุ่มสังคมที่พร้อมจะร่วมกันทำกิจกรรมทางสังคมและประเพณีท้องถิ่น เช่น งานบวช งานแต่งงาน งานประเพณีสงกรานต์ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า ปานกลาง จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 34.03 รองลงมาคือ มาก จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 20.60 น้อยที่สุด จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 20.90 น้อย จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และมากที่สุด จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.47 ตามลำดับ

ข้อที่ 15 ท่านอยู่ในกลุ่มสังคมที่ช่วยถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความรู้ ชาวสารที่มีประโยชน์แก่กันและกัน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า ปานกลาง จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 31.94 รองลงมาคือ มาก จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 23.88 น้อยที่สุด จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 20.30 น้อย จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 18.51 และมากที่สุด จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 5.37 ตามลำดับ

ข้อที่ 16 ท่านประกอบอาชีพที่มั่นคงและมีรายได้เพียงพอ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า ปานกลาง จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 48.36 รองลงมาคือ น้อย จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 26.57 มาก จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 19.10 น้อยที่สุด จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.58 และมากที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.39ตามลำดับ

ข้อที่ 17 ท่านมีรายได้เป็นประจําสม่ำเสมอ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า ปานกลาง จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 48.36 รองลงมาคือ น้อย จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 24.78 มาก จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 17.31 น้อยที่สุด จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 7.46 และมากที่สุด จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.09 ตามลำดับ

ข้อที่ 18 ท่านไม่มีปัญหาหนี้สินอันเนื่องมาจากการซื้อหาอาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม หรือยารักษาโรค ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า ปานกลาง จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 39.40 รองลงมาคือ น้อย จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 26.87 มาก จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 17.61 น้อยที่สุด จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 13.73 และมากที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.39 ตามลำดับ

ข้อที่ 19 ท่านสามารถลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตได้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า ปานกลาง จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 38.80 รองลงมาคือ น้อย จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 23.88 มาก จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 17.91 น้อยที่สุด จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 16.42 และมากที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.99ตามลำดับ

ข้อที่ 20 ท่านสามารถแบกรับภาระค่าใช้จ่ายของตนเองและครอบครัวได้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า ปานกลาง จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 38.50 รองลงมาคือ น้อย จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 27.46 น้อยที่สุด จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 17.91 มาก จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 13.73 และมากที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.39 ตามลำดับ

ข้อที่ 21 ท่านทำบัญชีครัวเรือนเพื่อควบคุมรายรับ-รายจ่ายทุกวัน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า น้อยที่สุด จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 32.54 รองลงมาคือ ปานกลาง จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 26.27 น้อย จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 24.48 มาก จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 13.43 และมากที่สุด จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.28 ตามลำดับ

ข้อที่ 22 ท่านสามารถแบ่งเงินรายได้ส่วนหนึ่งเพื่อออมหรือลงทุนอย่างสม่ำเสมอ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า น้อยที่สุด จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 35.52 รองลงมาคือ ปานกลาง จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 26.87 น้อย จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 24.78 มาก จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 10.44 และมากที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.39 ตามลำดับ

ข้อที่ 23 ท่านมีการวางแผนรายรับ-รายจ่ายไว้ล่วงหน้าตลอดเวลา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า น้อยที่สุด จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 35.82 รองลงมาคือ น้อย จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 25.37 ปานกลาง จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 24.18 มาก จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 11.64 และมากที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.99 ตามลำดับ

ข้อที่ 24 ท่านมีแหล่งน้ำในครอบครัวและชุมชนที่สามารถนำไปใช้ได้เพียงพอตลอดปี ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า มาก จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 48.06 รองลงมาคือ ปานกลาง จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 34.63 มากที่สุด จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 13.43 น้อย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.28 และน้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.60 ตามลำดับ

ข้อที่ 25 ท่านมีพื้นที่และสภาพดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ในการเพาะปลูก ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า มาก จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 40.60 รองลงมาคือ ปานกลาง จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 33.13 มากที่สุด จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 12.84 น้อย จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 8.66 และน้อยที่สุด จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.77 ตามลำดับ

ข้อที่ 26 ท่านใช้ทรัพยากรธรรมชาติในการดำรงชีวิตอย่างประหยัดหรือสิ้นเปลืองน้อย ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า มาก จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 41.79 รองลงมาคือ ปานกลาง จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 29.25 มากที่สุด จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 20.30 น้อย จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 6.57 และน้อยที่สุด จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.09 ตามลำดับ

ข้อที่ 27 ท่านคัดแยกขยะมูลฝอยเพื่อนำกลับมาหมุนเวียนใช้ใหม่ได้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า มาก จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 35.82 รองลงมาคือ ปานกลาง จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 30.45 มากที่สุด จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 16.12 น้อย จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 9.25 และน้อยที่สุด จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 8.36 ตามลำดับ

ข้อที่ 28 ท่านทำลายขยะที่เป็นเศษวัสดุจากธรรมชาติโดยการฝังกลบเพื่อให้เป็นปุ๋ยธรรมชาติ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า ปานกลาง จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 38.21 รองลงมาคือ มาก จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 26.87 น้อย จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 20.90 น้อยที่สุด จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 8.95 และมากที่สุด จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 5.07 ตามลำดับ

ข้อที่ 29 ท่านร่วมรณรงค์เรื่องการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติของหมู่บ้านและชุมชน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า ปานกลาง จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 33.43 รองลงมาคือน้อย จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 24.48 มาก จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 20.90 น้อยที่สุด จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 17.61 และมากที่สุด จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.58 ตามลำดับ

ข้อที่ 30 ท่านร่วมกับชุมชนในการปลูกต้นไม้ทดแทนและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ อยู่เสมอ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า ปานกลาง จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 36.72 รองลงมาคือน้อย จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 22.38 มาก จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 20.60 น้อยที่สุด จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 16.12 และมากที่สุด จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 4.18 ตามลำดับ

ข้อที่ 31 ท่านมีเครื่องมือที่ใช้ในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพเพียงพอตามความจำเป็น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า ปานกลาง จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 47.20 รองลงมาคือน้อย จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 มาก จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 15.50 มากที่สุด จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.90 และน้อยที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.90 ตามลำดับ

ข้อที่ 32 ท่านทราบวิธีการใช้และวิธีการบำรุงรักษาเครื่องมือที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพเป็นอย่างดี ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า ปานกลาง จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 46.27 รองลงมาคือน้อย จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 30.75 มาก จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 15.52 มากที่สุด จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 5.37 และน้อยที่สุด จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.09 ตามลำดับ

ข้อที่ 33 ท่านสามารถใช้เครื่องมือที่มีอยู่ได้อย่างถูกต้องและคุ้มค่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า ปานกลาง จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 43.58 รองลงมาคือน้อย จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 25.97 น้อย จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 17.02 มากที่สุด จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 11.64 และน้อยที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.79 ตามลำดับ

ข้อที่ 34 ท่านสามารถซ่อมแซมและบำรุงรักษาเครื่องมือได้ด้วยตนเอง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า ปานกลาง จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 37.02 รองลงมาคือน้อย จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 21.19 มาก จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 18.81 น้อยที่สุด จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 13.73 และมากที่สุด จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 9.25 ตามลำดับ

ข้อที่ 35 ท่านสามารถนำวัสดุอุปกรณ์ท้องถิ่นหรือวัสดุเหลือใช้มาดัดแปลงเป็นเครื่องมือให้เหมาะสมกับสภาพการใช้งานจริง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า ปานกลาง จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 37.91 รองลงมาคือน้อย จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 30.45 น้อยที่สุด จำนวน

65 คน คิดเป็นร้อยละ 19.40 มาก จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 11.34 และมากที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.90 ตามลำดับ

ข้อที่ 36 ท่านสามารถพัฒนาเครื่องมือที่มีอยู่ให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า ปานกลาง จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 35.82 รองลงมาคือ น้อย จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 31.94 น้อยที่สุด จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 22.69 มาก จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 8.36 และมากที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.19 ตามลำดับ

ข้อที่ 37 ท่านมีการคิดและประดิษฐ์เครื่องมือเพื่อใช้ในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพได้ด้วยตนเอง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า น้อย จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 30.45 รองลงมาคือ ปานกลาง จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 30.15 น้อยที่สุด จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 28.65 มาก จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 10.15 และมากที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.60 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมือง กระทุ่มล้ม อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

การเปรียบเทียบการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก จำนวนเงินกู้ และวัตถุประสงค์ในการกู้ โดยการทดสอบที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ่ นำเสนอดังตารางที่ 6 - 19

3.1 ผลการเปรียบเทียบการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมือง กระทุ่มล้ม อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามเพศ

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานทางทวิจัยที่ว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีเพศต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน

สามารถเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 = สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีเพศต่างกัน มีการพึ่งตนเองไม่แตกต่างกัน

H_1 = สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีเพศต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบการพึงตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมือง
กระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามเพศ

(n=335)

การพึงตนเอง	เพศ	N	\bar{x}	S.D.	t	Sig.
ด้านจิตใจ	ชาย	134	3.72	0.72	0.28	0.779
	หญิง	201	3.70	0.71		
ด้านสังคม	ชาย	134	3.05	0.80	0.01	0.995
	หญิง	201	3.05	0.85		
ด้านเศรษฐกิจ	ชาย	134	2.46	0.84	1.30	0.195
	หญิง	201	2.59	0.91		
ด้านทรัพยากรธรรมชาติ	ชาย	134	3.22	0.73	0.63	0.530
	หญิง	201	3.27	0.70		
ด้านเทคโนโลยี	ชาย	134	2.76	0.72	0.82	0.412
	หญิง	201	2.83	0.79		
รวม	ชาย	134	3.03	0.60	0.69	0.494
	หญิง	201	3.07	0.60		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 6 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบการพึงตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน จำแนกตามเพศ โดยใช้การทดสอบที แสดงให้เห็นว่า การพึงตนเองในภาพรวมของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน มีค่า Sig. เท่ากับ 0.494 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) แสดงว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีเพศต่างกัน มีการพึงตนเองในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ก็พบว่า การพึงตนเองในทุกด้าน มีค่า Sig. มากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) แสดงว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีเพศต่างกัน มีการพึงตนเองไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

3.2 ผลการเปรียบเทียบการพึงตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามอายุ

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานทางการวิจัยที่ว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีอายุต่างกัน มีการพึงตนเองแตกต่างกัน

สามารถเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 = สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีอายุต่างกัน มีการพึ่งตนเองไม่แตกต่างกัน

H_1 = มีสมาชิกกองทุนหมู่บ้านอย่างน้อยหนึ่งกลุ่มอายุ ที่มีการพึ่งตนเองแตกต่างจากกลุ่มอื่น หรืออาจกล่าวได้ว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีอายุต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมือง
กระทุ่มล้ม อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามอายุ

(n=335)

การพึ่งตนเอง	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	2.95	3	0.99	1.95	0.121
	ภายในกลุ่ม	166.85	331	0.50		
	รวม	169.80	334			
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	3.01	3	1.00	1.47	0.224
	ภายในกลุ่ม	226.53	331	0.68		
	รวม	229.54	334			
ด้านเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	1.63	3	0.54	0.70	0.555
	ภายในกลุ่ม	257.59	331	0.78		
	รวม	259.22	334			
ด้านทรัพยากรธรรมชาติ	ระหว่างกลุ่ม	3.86	3	1.29	2.59	0.053
	ภายในกลุ่ม	164.22	331	0.50		
	รวม	168.08	334			
ด้านเทคโนโลยี	ระหว่างกลุ่ม	1.09	3	0.36	0.62	0.601
	ภายในกลุ่ม	193.56	331	0.59		
	รวม	194.66	334			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.83	3	0.61	1.71	0.165
	ภายในกลุ่ม	118.30	331	0.36		
	รวม	120.13	334			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 7 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบการพึงตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน จำแนกตามอายุ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว แสดงให้เห็นว่า การพึงตนเองในภาพรวมของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน มีค่า Sig. เท่ากับ 0.165 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) แสดงว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีอายุต่างกัน มีการพึงตนเองในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ก็พบว่า การพึงตนเองในทุกด้าน มีค่า Sig. มากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) แสดงว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีอายุต่างกัน มีการพึงตนเองไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

3.3 ผลการเปรียบเทียบการพึงตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามระดับการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานทางการวิจัยที่ว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการพึงตนเองแตกต่างกัน

สามารถเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 = สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการพึงตนเองไม่แตกต่างกัน

H_1 = มีสมาชิกกองทุนหมู่บ้านอย่างน้อยหนึ่งกลุ่มระดับการศึกษา ที่มีการพึงตนเองแตกต่างจากกลุ่มอื่น หรืออาจกล่าวได้ว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการพึงตนเองแตกต่างกัน

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบการพึงตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามระดับการศึกษา

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี (n=335)						
การพึงตนเอง	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	2.33	3	0.78	1.53	0.206
	ภายในกลุ่ม	167.48	331	0.51		
	รวม	169.80	334			
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	7.69	3	2.56	3.83*	0.010
	ภายในกลุ่ม	221.85	331	0.67		
	รวม	229.54	334			

ตารางที่ 8 (ต่อ)

(n=335)

การพึ่งตนเอง	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	5.82	3	1.94	2.53	0.057
	ภายในกลุ่ม	253.40	331	0.77		
	รวม	259.22	334			
ด้านทรัพยากรธรรมชาติ	ระหว่างกลุ่ม	9.22	3	3.08	6.41*	0.000
	ภายในกลุ่ม	158.85	331	0.48		
	รวม	168.08	334			
ด้านเทคโนโลยี	ระหว่างกลุ่ม	3.78	3	1.26	2.19	0.089
	ภายในกลุ่ม	190.87	331	0.58		
	รวม	194.66	334			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4.89	3	1.63	4.68*	0.003
	ภายในกลุ่ม	115.25	331	0.35		
	รวม	120.13	334			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 8 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน จำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว แสดงให้เห็นว่า การพึ่งตนเองในภาพรวมของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน มีค่า Sig. เท่ากับ 0.003 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) ซึ่งหมายความว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการพึ่งตนเองในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การพึ่งตนเองทางด้านสังคม และด้านทรัพยากรธรรมชาติ มีค่า Sig. เท่ากับ 0.010 และ 0.000 ตามลำดับ ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) ซึ่งหมายความว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการพึ่งตนเองทางด้านสังคม และด้านทรัพยากรธรรมชาติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

และเมื่อผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การพึ่งตนเองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาจำแนกตามระดับการศึกษาของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเซฟเฟ

ตารางที่ 9 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยวิธีของเซฟเฟ จำแนกตามระดับการศึกษา

(n=335)

การพึ่งตนเอง	ระดับการศึกษา	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (Sig.)				
		ประถมศึกษา หรือต่ำกว่า	มัธยมศึกษา หรือ ปวช.	อนุปริญญา หรือ ปวส.	ปริญญาตรี หรือสูงกว่า	
ด้านสังคม	\bar{x}	3.00	3.14	3.20	2.70	
	ประถมศึกษา หรือต่ำกว่า	3.00	-	-0.15 (0.59)	-0.21 (0.47)	0.30 (0.27)
	มัธยมศึกษา หรือ ปวช.	3.14	-	-0.06 (0.98)	0.45* (0.03)	
	อนุปริญญา หรือ ปวส.	3.20	-	-	0.51* (0.03)	
	ปริญญาตรีหรือ สูงกว่า	2.70	-	-	-	
ด้านทรัพยากร ธรรมชาติ	\bar{x}	3.25	3.29	3.43	2.82	
	ประถมศึกษา หรือต่ำกว่า	3.25	-	-0.17 (0.98)	0.43* (0.01)	
	มัธยมศึกษา หรือ ปวช.	3.29	-	-0.13 (0.70)	0.47* (0.00)	
	อนุปริญญา หรือ ปวส.	3.43	-	-	0.61* (0.00)	
	ปริญญาตรีหรือ สูงกว่า	2.82	-	-	-	
รวม	\bar{x}	3.04	3.11	3.18	2.75	
	ประถมศึกษา หรือต่ำกว่า	3.04	-	-0.07 (0.84)	-0.14 (0.56)	0.29 (0.07)

ตารางที่ 9 (ต่อ)

(n=335)

การพึ่งตนเอง	ระดับการศึกษา		ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (Sig.)			
			ประถมศึกษา หรือต่ำกว่า	มัธยมศึกษา หรือ ปวช.	อนุปริญญา หรือ ปวส.	ปริญญาตรี หรือสูงกว่า
	มัธยมศึกษา หรือ ปวช.	3.11		-	-0.07 (0.92)	0.36* (0.01)
	อนุปริญญา หรือ ปวส.	3.18			-	0.43* (0.01)
	ปริญญาตรีหรือ สูงกว่า	2.75				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 9 แสดงผลการวิเคราะห์การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน จำแนกตามระดับการศึกษา สามารถตีความและสรุปได้ดังนี้

ในภาพรวม พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา หรือ ปวช. และระดับอนุปริญญา หรือ ปวส. มีการพึ่งตนเองในภาพรวมแตกต่างจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรืออาจกล่าวได้ว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา หรือ ปวช. และระดับอนุปริญญา หรือ ปวส. มีการพึ่งตนเองในภาพรวมมากกว่าสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า

ทางด้านสังคม พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา หรือ ปวช. และระดับอนุปริญญา หรือ ปวส. มีการพึ่งตนเองทางด้านสังคมแตกต่างจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรืออาจกล่าวได้ว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา หรือ ปวช. และระดับอนุปริญญา หรือ ปวส. มีการพึ่งตนเองทางด้านสังคมมากกว่าสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า

ทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ระดับมัธยมศึกษา หรือ ปวช. และระดับอนุปริญญา หรือ ปวส. มีการพึ่งตนเองทางด้านทรัพยากรธรรมชาติแตกต่างจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีการศึกษาระดับ

ปริญญาตรีหรือสูงกว่า อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรืออาจกล่าวได้ว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ระดับมัธยมศึกษา หรือ ปวช. และระดับอนุปริญญา หรือ ปวส. มีการพึ่งตนเองทางด้านทรัพยากรธรรมชาติแตกต่างจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า

3.4 ผลการเปรียบเทียบการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามสถานภาพสมรส

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานทางการวิจัยที่ว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน

สามารถเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 = สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีการพึ่งตนเองไม่แตกต่างกัน

H_1 = มีสมาชิกกองทุนหมู่บ้านอย่างน้อยหนึ่งกลุ่มสถานภาพ ที่มีการพึ่งตนเองแตกต่างจากกลุ่มอื่น หรืออาจกล่าวได้ว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามสถานภาพสมรส

(n=335)

การพึ่งตนเอง	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	0.67	2	0.34	0.66	0.517
	ภายในกลุ่ม	169.13	332	0.51		
	รวม	169.80	334			
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	1.10	2	0.55	0.80	0.450
	ภายในกลุ่ม	228.44	332	0.69		
	รวม	229.54	334			
ด้านเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	14.62	2	7.31	9.92*	0.000
	ภายในกลุ่ม	244.60	332	0.74		
	รวม	259.22	334			

ตารางที่ 10 (ต่อ)

(n=335)

การพึ่งตนเอง	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านทรัพยากรธรรมชาติ	ระหว่างกลุ่ม	2.61	2	1.30	2.62	0.075
	ภายในกลุ่ม	165.47	332	0.50		
	รวม	168.08	334			
ด้านเทคโนโลยี	ระหว่างกลุ่ม	1.53	2	0.77	1.32	0.270
	ภายในกลุ่ม	193.12	332	0.58		
	รวม	194.66	334			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.85	2	0.93	2.60	0.076
	ภายในกลุ่ม	118.28	332	0.36		
	รวม	120.13	334			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 10 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน จำแนกตามสถานภาพสมรส โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว แสดงให้เห็นว่า การพึ่งตนเองในภาพรวมของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน มีค่า Sig. เท่ากับ 0.076 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) แสดงว่าสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีการพึ่งตนเองในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ก็พบว่า การพึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจ มีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) ซึ่งหมายความว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีการพึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และเมื่อผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การพึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาจำแนกตามสถานภาพสมรสของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ผู้วิจัยจึงทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเซฟเฟ่

ตารางที่ 11 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการพึงตนเองของสมาชิก กองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยวิธีของเซฟเฟ้ จำแนกตามสถานภาพการสมรส

(n=335)

การพึงตนเอง	สถานภาพสมรส		ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (Sig.)		
			โสด	สมรส	หม้าย/หย่า/ แยกกันอยู่
ด้านเศรษฐกิจ		\bar{x}	2.61	2.62	1.98
	โสด	2.61	-	-0.01 (1.00)	0.63* (0.00)
	สมรส	2.62		-	0.64* (0.00)
	หม้าย/หย่า/ แยกกันอยู่	1.98			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 11 แสดงผลการวิเคราะห์การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย เป็นรายคู่ของการพึงตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน จำแนกตามสถานภาพการสมรส สามารถตีความและสรุปได้ดังนี้

ทางด้านเศรษฐกิจ พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีสถานภาพโสด และสถานภาพสมรส มีการพึงตนเองทางด้านเศรษฐกิจแตกต่างจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีสถานภาพหม้าย/หย่า/แยกกันอยู่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรืออาจกล่าวได้ว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีสถานภาพโสดและสถานภาพสมรส มีการพึงตนเองทางด้านเศรษฐกิจมากกว่าสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีสถานภาพหม้าย/หย่า/แยกกันอยู่

3.5 ผลการเปรียบเทียบการพึงตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามอาชีพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานทางการวิจัยที่ว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีอาชีพต่างกัน มีการพึงตนเองแตกต่างกัน

สามารถเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 = สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีอาชีพต่างกัน มีการพึงตนเองไม่แตกต่างกัน

H_1 = สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีอาชีพต่างกัน มีการพึงตนเองแตกต่างกัน

ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบการพึงตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมือง
กระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามอาชีพ

(n=335)

การพึงตนเอง	อาชีพ	N	\bar{x}	S.D.	t	Sig.
ด้านจิตใจ	เกษตรกร	164	3.73	0.74	0.76	0.448
	นอกเกษตรกร	171	3.68	0.69		
ด้านสังคม	เกษตรกร	164	3.00	0.83	1.00	0.319
	นอกเกษตรกร	171	3.09	0.82		
ด้านเศรษฐกิจ	เกษตรกร	164	2.44	0.89	1.99*	0.047
	นอกเกษตรกร	171	2.63	0.87		
ด้านทรัพยากร ธรรมชาติ	เกษตรกร	164	3.33	0.61	2.09*	0.037
	นอกเกษตรกร	171	3.17	0.78		
ด้านเทคโนโลยี	เกษตรกร	164	2.92	0.70	2.64*	0.009
	นอกเกษตรกร	171	2.70	0.80		
รวม	เกษตรกร	164	3.07	0.55	0.34	0.738
	นอกเกษตรกร	171	3.04	0.64		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 12 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบการพึงตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน จำแนกตามอาชีพโดยใช้การทดสอบที แสดงให้เห็นว่า การพึงตนเองในภาพรวมของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน มีค่า Sig. เท่ากับ 0.738 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) แสดงว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีอาชีพต่างกัน มีการพึงตนเองในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ก็พบว่า การพึงตนเองทางด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และด้านเทคโนโลยี มีค่า Sig. เท่ากับ 0.047, 0.037 และ 0.009 ตามลำดับ ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) ซึ่งหมายความว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีอาชีพต่างกัน มีการพึงตนเองทางด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และด้านเทคโนโลยี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรืออาจกล่าวได้ว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีอาชีพนอกเกษตรกร มีการพึงตนเองทางด้านเศรษฐกิจมากกว่าสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีอาชีพเกษตรกร แต่สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่

มีอาชีพเกษตรกรรม มีการพึ่งตนเองทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ และด้านเทคโนโลยีมากกว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีอาชีพนอกเกษตรกรรม

3.6 ผลการเปรียบเทียบการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมือง กระจุกถ้ำ อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานทางการวิจัยที่ว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน

สามารถเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 = สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีการพึ่งตนเองไม่แตกต่างกัน

H_1 = มีสมาชิกกองทุนหมู่บ้านอย่างน้อยหนึ่งกลุ่มรายได้ ที่มีการพึ่งตนเองแตกต่างจากกลุ่มอื่น หรืออาจกล่าวได้ว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน

ตารางที่ 13 การเปรียบเทียบการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมือง กระจุกถ้ำ อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

(n=335)

การพึ่งตนเอง	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	3.50	2	1.75	3.49*	0.032
	ภายในกลุ่ม	166.30	332	0.50		
	รวม	169.80	334			
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	10.57	2	5.29	8.02*	0.000
	ภายในกลุ่ม	218.97	332	0.66		
	รวม	229.54	334			
ด้านเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	11.89	2	5.94	7.98*	0.000
	ภายในกลุ่ม	247.33	332	0.75		
	รวม	259.22	334			
ด้านทรัพยากรธรรมชาติ	ระหว่างกลุ่ม	1.61	2	0.81	1.61	0.201
	ภายในกลุ่ม	166.46	332	0.50		
	รวม	168.08	334			

ตารางที่ 13 (ต่อ)

(n=335)

การพึ่งตนเอง	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านเทคโนโลยี	ระหว่างกลุ่ม	0.19	2	0.09	0.16	0.854
	ภายในกลุ่ม	194.47	332	0.59		
	รวม	194.66	334			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4.05	2	2.03	5.79*	0.003
	ภายในกลุ่ม	116.08	332	0.35		
	รวม	120.13	334			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 13 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน จำแนกตามรายได้ต่อเดือน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว แสดงให้เห็นว่า การพึ่งตนเองในภาพรวมของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน มีค่า Sig. เท่ากับ 0.003 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) ซึ่งหมายความว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีการพึ่งตนเองในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ก็พบว่า การพึ่งตนเองทางด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ มีค่า Sig. เท่ากับ 0.032, 0.000 และ 0.000 ตามลำดับ ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) ซึ่งหมายความว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีการพึ่งตนเองทางด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และเมื่อผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การพึ่งตนเองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายได้ต่อเดือนของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ่

ตารางที่ 14 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการพึงตนเองของสมาชิก กองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยวิธีของเซฟเฟ่ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

(n=335)

การพึงตนเอง	รายได้ต่อเดือน		ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (Sig.)		
			ไม่เกิน 10,000	10,001-20,000	มากกว่า 20,000
ด้านจิตใจ		\bar{x}	3.64	3.70	4.00
	ไม่เกิน 10,000 บาท	3.64	-	-0.06 (0.76)	-0.35* (0.03)
	10,001 - 20,000 บาท	3.70	-	-	-0.29 (0.09)
	มากกว่า 20,000 บาท	4.00	-	-	-
ด้านสังคม		\bar{x}	2.94	3.05	3.56
	ไม่เกิน 10,000 บาท	2.94	-	-0.11 (0.50)	-0.62* (0.00)
	10,001 - 20,000 บาท	3.05	-	-	-0.51* (0.01)
	มากกว่า 20,000 บาท	3.56	-	-	-
ด้านเศรษฐกิจ		\bar{x}	2.35	2.65	2.90
	ไม่เกิน 10,000 บาท	2.35	-	-0.30* (0.01)	-0.55* (0.00)
	10,001 - 20,000 บาท	2.65	-	-	-0.25 (0.33)
	มากกว่า 20,000 บาท	2.90	-	-	-
รวม		\bar{x}	2.97	3.07	3.35
	ไม่เกิน 10,000 บาท	2.97	-	-0.10 (0.33)	-0.38* (0.00)
	10,001 - 20,000 บาท	3.07	-	-	-0.28* (0.05)
	มากกว่า 20,000 บาท	3.35	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 14 แสดงผลการวิเคราะห์การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย เป็นรายคู่ของการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน จำแนกตามรายได้ต่อเดือน สามารถตีความ และสรุปได้ดังนี้

ในภาพรวม พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน และ 10,001 - 20,000 บาทต่อเดือน มีการพึ่งตนเองในภาพรวมแตกต่างจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้มากกว่า 20,000 บาทต่อเดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรืออาจกล่าวได้ว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน และ 10,001 - 20,000 บาทต่อเดือน มีการพึ่งตนเองในภาพรวมน้อยกว่าสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้มากกว่า 20,000 บาทต่อเดือน

ทางด้านจิตใจ พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน มีการพึ่งตนเองทางด้านจิตใจแตกต่างจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้มากกว่า 20,000 บาทต่อเดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรืออาจกล่าวได้ว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน มีการพึ่งตนเองทางด้านจิตใจน้อยกว่าสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้มากกว่า 20,000 บาทต่อเดือน

ทางด้านสังคม พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน และ 10,001 - 20,000 บาทต่อเดือน มีการพึ่งตนเองทางด้านสังคมแตกต่างจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้มากกว่า 20,000 บาทต่อเดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรืออาจกล่าวได้ว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน และ 10,001 - 20,000 บาทต่อเดือน มีการพึ่งตนเองทางด้านสังคมน้อยกว่าสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้มากกว่า 20,000 บาทต่อเดือน

ทางด้านเศรษฐกิจ พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน มีการพึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจแตกต่างจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้ 10,001 - 20,000 บาทต่อเดือน และมากกว่า 20,000 บาทต่อเดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรืออาจกล่าวได้ว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน มีการพึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจน้อยกว่าสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้ 10,001 - 20,000 บาทต่อเดือน และมากกว่า 20,000 บาทต่อเดือน

3.7 ผลการเปรียบเทียบการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมือง กระทุ่มล้ม อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามระยะเวลาในการเป็นสมาชิก

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานทางการวิจัยที่ว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ที่มีระยะเวลาในการเป็นสมาชิกต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน

สามารถเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 = สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีระยะเวลาในการเป็นสมาชิกต่างกัน มีการพึ่งตนเองไม่แตกต่างกัน

H_1 = มีสมาชิกกองทุนหมู่บ้านอย่างน้อยหนึ่งกลุ่มระยะการเป็นสมาชิก ที่มีการพึ่งตนเองแตกต่างจากกลุ่มอื่น หรืออาจกล่าวได้ว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีระยะเวลาในการเป็นสมาชิกต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน

ตารางที่ 15 การเปรียบเทียบการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามระยะเวลาในการเป็นสมาชิก

(n=335)

การพึ่งตนเอง	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	7.75	2	3.87	7.93*	0.000
	ภายในกลุ่ม	162.06	332	0.49		
	รวม	169.80	334			
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	26.39	2	13.20	21.57*	0.000
	ภายในกลุ่ม	203.14	332	0.61		
	รวม	229.54	334			
ด้านเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	38.14	2	19.07	28.64*	0.000
	ภายในกลุ่ม	221.08	332	0.67		
	รวม	259.22	334			
ด้านทรัพยากรธรรมชาติ	ระหว่างกลุ่ม	8.49	2	4.24	8.83*	0.000
	ภายในกลุ่ม	159.59	332	0.48		
	รวม	168.08	334			
ด้านเทคโนโลยี	ระหว่างกลุ่ม	4.45	2	2.22	3.88*	0.022
	ภายในกลุ่ม	190.21	332	0.57		
	รวม	194.66	334			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	14.64	2	7.32	23.04*	0.000
	ภายในกลุ่ม	105.49	332	0.32		
	รวม	120.13	334			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 15 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบการพึงตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน จำแนกตามระยะเวลาในการเป็นสมาชิก โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว แสดงให้เห็นว่า การพึงตนเองในภาพรวมของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน มีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) ซึ่งหมายความว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีระยะเวลาในการเป็นสมาชิกต่างกัน มีการพึงตนเองในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ก็พบว่า การพึงตนเองทางด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และด้านเทคโนโลยี มีค่า Sig. เท่ากับ 0.000, 0.000, 0.000, 0.000 และ 0.022 ตามลำดับ ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) ซึ่งหมายความว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีระยะเวลาในการเป็นสมาชิกต่างกัน มีการพึงตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน

และเมื่อผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การพึงตนเองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาจำแนกตามระยะเวลาการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ

ตารางที่ 16 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการพึงตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยวิธีของเชฟเฟ

(n=335)

การพึงตนเอง	ระยะเวลาการเป็นสมาชิก	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (Sig.)	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (Sig.)		
			น้อยกว่า 3 ปี	3 - 6 ปี	มากกว่า 6 ปี
		\bar{x}	3.62	3.61	3.96
ด้านจิตใจ	น้อยกว่า 3 ปี	3.62	-	0.01 (0.99)	-0.34* (0.00)
	3 - 6 ปี	3.61		-	-0.35* (0.00)
	มากกว่า 6 ปี	3.96			-
ด้านสังคม	น้อยกว่า 3 ปี	2.78	2.78	3.04 -0.27* (0.03)	3.48 -0.70* (0.00)

ตารางที่ 16 (ต่อ)

(n=335)

การพึ่งตนเอง	ระยะเวลาการเป็นสมาชิก		ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (Sig.)		
			น้อยกว่า 3 ปี	3 - 6 ปี	มากกว่า 6 ปี
	3 - 6 ปี	3.04		-	-0.43 (0.00)
	มากกว่า 6 ปี	3.48			-
ด้านเศรษฐกิจ		\bar{x}	2.20	2.57	3.04
	น้อยกว่า 3 ปี	2.20	-	-0.37*	-0.84*
	3 - 6 ปี	2.57		(0.00)	(0.00)
	มากกว่า 6 ปี	3.04		-	-0.47 (0.00)
ด้านทรัพยากรธรรมชาติ		\bar{x}	3.08	3.28	3.47
	น้อยกว่า 3 ปี	3.08	-	-0.20	-0.39*
	3 - 6 ปี	3.28		(0.08)	(0.00)
	มากกว่า 6 ปี	3.47		-	-0.19 (0.15)
ด้านเทคโนโลยี		\bar{x}	2.67	2.87	2.93
	น้อยกว่า 3 ปี	2.67	-	-0.20	-0.26*
	3 - 6 ปี	2.87		(0.12)	(0.04)
	มากกว่า 6 ปี	2.93		-	-0.06 (0.84)
รวม		\bar{x}	2.85	3.06	3.37
	น้อยกว่า 3 ปี	2.85	-	-0.21*	-0.52*
	3 - 6 ปี	3.06		(0.01)	(0.00)
	มากกว่า 6 ปี	3.37		-	-0.31* (0.00)

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มากกว่า 6 ปี และสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่เป็นสมาชิกน้อยกว่า 3 ปี มีการพึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจน้อยกว่าสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่เป็นสมาชิก 3 - 6 ปี

ทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่เป็นสมาชิกน้อยกว่า 3 ปี มีการพึ่ง ตนเองทางด้านทรัพยากรธรรมชาติแตกต่างจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่เป็นสมาชิกมากกว่า 6 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรืออาจกล่าวได้ว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่เป็นสมาชิกน้อยกว่า 3 ปี มีการพึ่งตนเองทางด้านทรัพยากรธรรมชาติน้อยกว่าสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่เป็นสมาชิกมากกว่า 6 ปี

ทางด้านเทคโนโลยี พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่เป็นสมาชิกน้อยกว่า 3 ปี มีการพึ่งตนเองทางด้านเทคโนโลยีแตกต่างจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่เป็นสมาชิกมากกว่า 6 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรืออาจกล่าวได้ว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่เป็นสมาชิกน้อยกว่า 3 ปี มีการพึ่งตนเองทางด้านเทคโนโลยีน้อยกว่าสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่เป็นสมาชิกมากกว่า 6 ปี

3.8 ผลการเปรียบเทียบการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมือง กระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามจำนวนเงินกู้

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานทางการวิจัยที่ว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีจำนวนเงินกู้ต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน

สามารถเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 = สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีจำนวนเงินกู้ต่างกัน มีการพึ่งตนเองไม่แตกต่างกัน

H_1 = มีสมาชิกกองทุนหมู่บ้านอย่างน้อยหนึ่งกลุ่มจำนวนเงินกู้ที่มีการพึ่งตนเองแตกต่างจากกลุ่มอื่น หรืออาจกล่าวได้ว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีจำนวนเงินกู้ต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน

ตารางที่ 17 การเปรียบเทียบการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมือง
ผลงานวิจัยนิตยสาร ระดับปริญญาตรี

(n=335)

การพึ่งตนเอง	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	6.41	2	3.21	6.52*	0.002
	ภายในกลุ่ม	163.39	332	0.49		
	รวม	169.80	334			

ตารางที่ 17 (ต่อ)

(n=335)

การพึ่งตนเอง	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	37.54	2	18.77	32.46*	0.000
	ภายในกลุ่ม	191.99	332	0.58		
	รวม	229.54	334			
ด้านเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	55.54	2	27.77	45.27*	0.000
	ภายในกลุ่ม	203.67	332	0.61		
	รวม	259.22	334			
ด้านทรัพยากรธรรมชาติ	ระหว่างกลุ่ม	20.84	2	10.42	23.49*	0.000
	ภายในกลุ่ม	147.24	332	0.44		
	รวม	168.08	334			
ด้านเทคโนโลยี	ระหว่างกลุ่ม	16.78	2	8.39	15.65*	0.000
	ภายในกลุ่ม	177.88	332	0.54		
	รวม	194.66	334			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	25.20	2	12.60	44.07*	0.000
	ภายในกลุ่ม	94.93	332	0.29		
	รวม	120.13	334			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 17 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน จำนวนตามจำนวนเงินกู้ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว แสดงให้เห็นว่า การพึ่งตนเองในภาพรวมของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน มีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) ซึ่งหมายความว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีจำนวนเงินกู้ต่างกัน มีการพึ่งตนเองในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ก็พบว่า การพึ่งตนเองทางด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และด้านเทคโนโลยี มีค่า Sig. เท่ากับ 0.002, 0.000, 0.000, 0.000 และ 0.000 ตามลำดับ ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก

(H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) ซึ่งหมายความว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีจำนวนเงินกู้ต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน

และเมื่อผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การพึ่งตนเองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาจำแนกตามจำนวนเงินกู้ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ

ตารางที่ 18 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยวิธีของเชฟเฟ จำแนกตามจำนวนเงินกู้

(n=335)

การพึ่งตนเอง	จำนวนเงินกู้	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (Sig.)			
		ไม่เกิน 10,000	10,001-20,000	20,001-50,000	
ด้านจิตใจ	\bar{x}	3.57	3.79	3.94	
	ไม่เกิน 10,000 บาท	3.57	-0.22*	-0.37*	(0.03) (0.01)
	10,001-20,000 บาท	3.79	-	-0.15	(0.45)
	20,001-50,000 บาท	3.94	-	-	
ด้านสังคม	\bar{x}	2.70	3.34	3.43	
	ไม่เกิน 10,000 บาท	2.70	-0.64*	-0.74*	(0.00) (0.00)
	10,001-20,000 บาท	3.34	-	-0.10	(0.76)
	20,001-50,000 บาท	3.43	-	-	
ด้านเศรษฐกิจ	\bar{x}	2.11	2.92	2.92	
	ไม่เกิน 10,000 บาท	2.11	-0.82*	-0.81*	(0.00) (0.00)
	10,001-20,000 บาท	2.92	-	0.00	(1.00)
	20,001-50,000 บาท	2.92	-	-	

ตารางที่ 18 (ต่อ)

(n=335)

การพึ่งตนเอง	จำนวนเงินกู้		ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (Sig.)		
			ไม่เกิน 10,000	10,001- 20,000	20,001- 50,000
ด้านทรัพยากรธรรมชาติ		\bar{x}	2.98	3.48	3.49
	ไม่เกิน 10,000 บาท	2.98	-	-0.50* (0.00)	-0.51* (0.00)
	10,001-20,000 บาท	3.48		-	-0.01 (1.00)
	20,001-50,000 บาท	3.49			-
ด้านเทคโนโลยี		\bar{x}	2.57	3.03	2.97
	ไม่เกิน 10,000 บาท	2.57	-	-0.46* (0.00)	-0.40* (0.01)
	10,001-20,000 บาท	3.03		-	0.06 (0.89)
	20,001-50,000 บาท	2.97			-
รวม		\bar{x}	2.76	3.30	3.34
	ไม่เกิน 10,000 บาท	2.76	-	-0.54* (0.00)	-0.58* (0.00)
	10,001-20,000 บาท	3.30		-	-0.04 (0.91)
	20,001-50,000 บาท	3.34			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 18 แสดงผลการวิเคราะห์การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย เป็นรายคู่ของการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน จำแนกตามจำนวนเงินกู้ สามารถตีความและสรุปได้ดังนี้

ในภาพรวม พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้เงินไม่เกิน 10,000 บาท มีการพึ่งตนเองในภาพรวมแตกต่างจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้เงิน 10,001 - 20,000 บาท และ 20,001 - 50,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรืออาจกล่าวได้ว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้

3.9 ผลการเปรียบเทียบการพึงตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมือง กระจุกมลิ้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามวัตถุประสงค์ในการกู้

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานทางการวิจัยที่ว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ที่มีวัตถุประสงค์ในการกู้ต่างกัน มีการพึงตนเองแตกต่างกัน

สามารถเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 = สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีวัตถุประสงค์ในการกู้ต่างกัน มีการพึงตนเองไม่แตกต่างกัน

H_1 = มีสมาชิกกองทุนหมู่บ้านอย่างน้อยหนึ่งกลุ่มวัตถุประสงค์การกู้ที่มีการพึงตนเองแตกต่างจากกลุ่มอื่น หรืออาจกล่าวได้ว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีวัตถุประสงค์ในการกู้ต่างกัน มีการพึงตนเองแตกต่างกัน

ตารางที่ 19 การเปรียบเทียบการพึงตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมือง กระจุกมลิ้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามวัตถุประสงค์ในการกู้

(n=335)

การพึงตนเอง	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	17.28	5	3.46	7.46*	0.000
	ภายในกลุ่ม	152.52	329	0.46		
	รวม	169.80	334			
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	27.93	5	5.59	9.12*	0.000
	ภายในกลุ่ม	201.60	329	0.61		
	รวม	229.54	334			
ด้านเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	35.25	5	7.05	10.36*	0.000
	ภายในกลุ่ม	223.97	329	0.68		
	รวม	259.22	334			
ด้านทรัพยากรธรรมชาติ	ระหว่างกลุ่ม	15.94	5	3.19	6.89*	0.000
	ภายในกลุ่ม	152.14	329	0.46		
	รวม	168.08	334			

ตารางที่ 19 (ต่อ)

(n=335)

การพึ่งตนเอง	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านเทคโนโลยี	ระหว่างกลุ่ม	13.74	5	2.75	5.00*	0.000
	ภายในกลุ่ม	180.92	329	0.55		
	รวม	194.66	334			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	17.68	5	3.54	11.36*	0.000
	ภายในกลุ่ม	102.45	329	0.31		
	รวม	120.13	334			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 19 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน จำแนกตามวัตถุประสงค์ในการกู้ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว แสดงให้เห็นว่า การพึ่งตนเองในภาพรวมของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน มีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) ซึ่งหมายความว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีวัตถุประสงค์ในการกู้ต่างกัน มีการพึ่งตนเองในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ก็พบว่า การพึ่งตนเองทางด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และด้านเทคโนโลยี มีค่า Sig. เท่ากับ 0.000, 0.000, 0.000, 0.000 และ 0.000ตามลำดับ ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) ซึ่งหมายความว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีวัตถุประสงค์ในการกู้ต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน

และเมื่อผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การพึ่งตนเองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาจำแนกตามวัตถุประสงค์ในการกู้ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ผู้วิจัยจึงทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ

ตารางที่ 20 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการพึงตนเองของสมาชิก
กองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดย
วิธีของเซฟเฟ่ จำแนกตามวัตถุประสงค์ในการกู้

(n=335)

การพึงตนเอง	จุดประสงค์ในการกู้		ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (Sig.)					
			พัฒนา อาชีพ	สร้าง งาน	สร้าง รายได้	ลด รายจ่าย	อุตสาหกรรม - กรรมเล็ก	เพื่อ ฉุกเฉิน
ด้านจิตใจ		\bar{x}	3.52	3.59	3.63	3.65	4.34	3.87
	พัฒนาอาชีพ	3.52	-	-0.06 (1.00)	-0.11 (0.98)	-0.12 (0.96)	-0.82* (0.00)	-0.34 (0.32)
	สร้างงาน	3.59	-	-	-0.04 (1.00)	-0.06 (1.00)	-0.75* (0.00)	-0.28 (0.52)
	สร้างรายได้	3.63	-	-	-	-0.02 (1.00)	-0.71* (0.00)	-0.24 (0.66)
	ลดรายจ่าย	3.65	-	-	-	-	-0.69* (0.00)	-0.22 (0.75)
	อุตสาหกรรม/ วิสาหกิจเล็ก	4.34	-	-	-	-	-	0.47 (0.13)
	เพื่อฉุกเฉิน	3.87	-	-	-	-	-	-
ด้านสังคม		\bar{x}	2.75	3.18	3.16	2.75	3.73	3.01
	พัฒนาอาชีพ	2.75	-	-0.43 (0.12)	-0.42 (0.11)	0.00 (1.00)	-0.98* (0.00)	-0.26 (0.77)
	สร้างงาน	3.18	-	-	0.01 (1.00)	0.43 (0.08)	0.55 (0.07)	0.17 (0.95)
	สร้างรายได้	3.16	-	-	-	0.42 (0.07)	-0.56* (0.04)	0.16 (0.96)
	ลดรายจ่าย	2.75	-	-	-	-	-0.98* (0.00)	-0.26 (0.73)
	อุตสาหกรรม/ วิสาหกิจเล็ก	3.73	-	-	-	-	-	0.72* (0.01)
เพื่อฉุกเฉิน	3.01	-	-	-	-	-	-	

ตารางที่ 20 (ต่อ)

(n=335)

การพึ่งตนเอง	จุดประสงค์ในการกู้		ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (Sig.)					
			พัฒนา อาชีพ	สร้าง งาน	สร้าง รายได้	ลด รายจ่าย	อุตสาหกรรม - กรรมเล็ก	เพื่อ ถูกเงิน
ด้านเศรษฐกิจ	พัฒนาอาชีพ	\bar{x}	2.39	2.69	2.58	2.15	3.36	2.44
		2.39	-	-0.30	-0.19	0.24	-0.98*	-0.06
				(0.57)	(0.89)	(0.78)	(0.00)	(1.00)
		สร้างงาน	2.69	-	0.11	0.54*	-0.67*	0.25
					(0.99)	(0.02)	(0.02)	(0.82)
		สร้างรายได้	2.58			0.43	-0.78*	0.14
						(0.08)	(0.00)	(0.98)
ลดรายจ่าย	2.15				-1.21*	-0.29		
					(0.00)	(0.67)		
อุตสาหกรรม/ วิสาหกิจเล็ก	3.36				-	0.92*		
						(0.00)		
เพื่อถูกเงิน	2.44					-		
ด้านทรัพยากร ธรรมชาติ	พัฒนาอาชีพ	\bar{x}	3.32	3.31	3.20	2.95	3.79	3.21
		3.32	-	0.01	0.12	0.37	-0.47	0.10
				(1.00)	(0.97)	(0.13)	(0.10)	(0.99)
		สร้างงาน	3.31	-	0.11	0.36	-0.48	0.10
					(0.97)	(0.11)	(0.07)	(0.99)
		สร้างรายได้	3.20			0.25	-0.58*	-0.01
						(0.42)	(0.01)	(1.00)
ลดรายจ่าย	2.95				-	-0.83*	-0.26	
					(0.00)	(0.59)		
อุตสาหกรรม/ วิสาหกิจเล็ก	3.79				-	0.57*		
						(0.03)		
เพื่อถูกเงิน	3.21					-		

ตารางที่ 20 (ต่อ)

(n=335)

การพึ่งตนเอง	จุดประสงค์ในการกู้		ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (Sig.)					
			พัฒนา อาชีพ	สร้าง งาน	สร้าง รายได้	ลด รายจ่าย	อุตสาหกรรม - กรรมเล็ก	เพื่อ ถูกเงิน
ด้านเทคโนโลยี	พัฒนาอาชีพ	\bar{x}	3.03	2.89	2.73	2.55	3.19	2.64
		3.03	-	0.14	0.30	0.47*	-0.17	0.39
				(0.97)	(0.40)	(0.04)	(0.96)	(0.28)
		2.89	-	0.16	0.34	-0.30	0.26	
				(0.89)	(0.24)	(0.63)	(0.72)	
		2.73	-	0.17	-0.46	0.09		
				(0.85)	(0.12)	(1.00)		
2.55	-	-	-0.64*	-0.08				
		(0.01)	(1.00)					
3.19	-	-	-	0.56				
		(0.08)						
2.64	-	-	-	-				
รวม	พัฒนาอาชีพ	\bar{x}	2.98	3.12	3.05	2.79	3.67	3.02
		2.98	-	-0.14	-0.07	0.19	-0.70*	-0.04
				(0.86)	(0.99)	(0.65)	(0.00)	(1.00)
		3.12	-	0.07	0.33*	-0.55*	0.10	
				(0.99)	(0.05)	(0.00)	(0.97)	
		3.05	-	0.26	-0.62*	0.03		
				(0.16)	(0.00)	(1.00)		
2.79	-	-	-0.88*	-0.23				
		(0.00)	(0.53)					
3.67	-	-	-	0.66*				
		(0.00)						
3.02	-	-	-	-				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

หมู่บ้านที่กู้เงินเพื่อลดรายจ่าย และสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้เพื่ออุตสาหกรรม/วิสาหกิจขนาดเล็ก มีการพึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจมากกว่าสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้เพื่อพัฒนาอาชีพ เพื่อสร้างงาน เพื่อสร้างรายได้ เพื่อลดรายจ่าย และเพื่อการฉุกเฉิน

ทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้เพื่ออุตสาหกรรม/วิสาหกิจขนาดเล็ก มีการพึ่งตนเองทางด้านทรัพยากรธรรมชาติแตกต่างจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้เพื่อสร้างรายได้ เพื่อลดรายจ่าย และเพื่อการฉุกเฉิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรืออาจกล่าวได้ว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้เพื่ออุตสาหกรรม/วิสาหกิจขนาดเล็ก มีการพึ่งตนเองทางด้านทรัพยากรธรรมชาติมากกว่าสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้เพื่อสร้างรายได้ เพื่อลดรายจ่าย และเพื่อการฉุกเฉิน

ทางด้านเทคโนโลยี พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้เพื่อพัฒนาอาชีพ และเพื่ออุตสาหกรรม/วิสาหกิจขนาดเล็ก มีการพึ่งตนเองทางด้านเทคโนโลยีแตกต่างจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้เพื่อลดรายจ่าย และอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรืออาจกล่าวได้ว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้เพื่อพัฒนาอาชีพ และเพื่ออุตสาหกรรม/วิสาหกิจขนาดเล็ก มีการพึ่งตนเองด้านเทคโนโลยีมากกว่าสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้เพื่อลดรายจ่าย

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดนครปฐม

ผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพึ่งตนเอง โดยการวิเคราะห์เนื้อหา นำเสนอในรูปแบบของค่าความถี่ ดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ปัญหาและอุปสรรคในการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมือง

กระทุ่มล้ม อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดนครปฐม

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

ปัญหาและอุปสรรคในการพึ่งตนเอง	จำนวน
1. ด้านเศรษฐกิจ	12
1.1 รายได้น้อยลงเนื่องจากวัตถุดิบและปัจจัยในการผลิตราคาสูงขึ้นแต่ราคาผลผลิตตกต่ำและการแข่งขันทางการค้าสูง	(5)
1.2 รายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่ายทำให้ไม่สามารถปลดหนี้หรือมีเงินเหลือเก็บได้	(4)
1.3 มีหนี้สินเพิ่มจากการกู้เงินจากแหล่งเงินกู้ใหม่เพื่อมาชดใช้หนี้เก่าและใช้จ่ายเพิ่มเติม	(3)
1.4 อาชีพที่ทำไม่มั่นคงเปลี่ยนงานบ่อยทำให้รายได้ไม่แน่นอน	(2)

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรคในการพึ่งตนเอง	จำนวน
2. ด้านทรัพยากรธรรมชาติ	11
2.1 พื้นที่การเกษตรเสียหายอันเนื่องมาจากน้ำท่วมและภัยแล้งซ้ำซาก	(4)
2.2 มีมลพิษทางน้ำและทางอากาศเนื่องจากโรงงานปล่อยน้ำเสียและเขม่าควัน	(3)
2.3 การรณรงค์เรื่องการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนน้อย	(2)
2.4 ไม่มีแหล่งที่ดินทำกินเป็นของตนเอง	(2)
3. ด้านสังคม	10
3.1 สมาชิกมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกองทุนหมู่บ้านน้อยและไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมทางสังคม	(4)
3.2 การให้คำปรึกษาและแลกเปลี่ยนข่าวสารมีน้อยและยังไม่ทั่วถึง	(4)
3.3 การพิจารณาเงินกู้และผลประโยชน์ในกองทุนหมู่บ้านมีความโปร่งใสและความยุติธรรมไม่เท่าที่ควร	(2)
4. ด้านเทคโนโลยี	9
4.1 เครื่องมือเครื่องใช้ในการประกอบอาชีพราคาสูงไม่สามารถซื้อเป็นเจ้าของได้	(4)
4.2 เครื่องมือประกอบอาชีพอายุการใช้งานสั้นและไม่สามารถซ่อมแซมได้	(3)
4.3 มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี วิธีการซ่อมแซม คัดแปลงและพัฒนาเครื่องมือน้อย	(2)
5. ด้านจิตใจ	7
5.1 การแข่งขันทางการค้า ราคาผลผลิตที่ตกต่ำ และภัยพิบัติทางธรรมชาติ ทำให้รู้สึกเหนื่อยหน่ายและท้อแท้	(5)
5.2 สุขภาพไม่เอื้ออำนวยในการประกอบอาชีพ	(2)

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

จากตารางที่ 21 แสดงปัญหาและอุปสรรคในการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยพบว่าสมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีปัญหาและอุปสรรคในการพึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านสังคม ด้านเทคโนโลยี และด้านจิตใจ ตามลำดับ ซึ่งสามารถสรุปประเด็นในแต่ละด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

ทางด้านเศรษฐกิจ พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีปัญหาและอุปสรรคในการพึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ 1) รายได้น้อยลงเนื่องจากวัตถุดิบและปัจจัยในการผลิตราคาสูงขึ้นแต่ราคาผลผลิตตกต่ำและการแข่งขันทางการค้าสูง 2) รายได้ไม่

เพียงพอต่อรายจ่ายทำให้ไม่สามารถปลดหนี้หรือมีเงินเหลือเก็บได้ 3) มีหนี้สินเพิ่มจากการกู้เงินจากแหล่งเงินกู้ใหม่เพื่อมาชดใช้หนี้เก่าและใช้จ่ายเพิ่มเติม และ 4) อาชีพที่ทำไม่มั่นคงเปลี่ยนงานบ่อยทำให้รายได้ไม่แน่นอน ตามลำดับ

ทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีปัญหาและอุปสรรคในการพึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจ โดยเรียงลำดับจากมากลงไปหาน้อยได้ดังนี้ 1) พื้นที่การเกษตรเสียหายอันเนื่องมาจากน้ำท่วมและภัยแล้งซ้ำซาก 2) มีมลพิษทางน้ำและทางอากาศเนื่องจากโรงงานปล่อยน้ำเสียและเขม่าควัน และ 3) การรณรงค์เรื่องการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนน้อย กับไม่มีแหล่งที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ตามลำดับ

ทางด้านสังคม พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีปัญหาและอุปสรรคในการพึ่งตนเองทางด้านสังคม โดยเรียงลำดับจากมากลงไปหาน้อยได้ดังนี้ 1) สมาชิกมีส่วนร่วมในกิจกรรมกองทุนหมู่บ้านน้อยและไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมทางสังคม กับทำให้ค่าปรึกษาและแลกเปลี่ยนข่าวสารมีน้อยและยังไม่ทั่วถึง และ 2) การพิจารณาวงเงินกู้และผลประโยชน์ในกองทุนหมู่บ้านมีความโปร่งใสและความยุติธรรมไม่เท่าที่ควร ตามลำดับ

ทางด้านเทคโนโลยี พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีปัญหาและอุปสรรคในการพึ่งตนเองทางด้านเทคโนโลยี โดยเรียงลำดับจากมากลงไปหาน้อยได้ดังนี้ 1) เครื่องมือเครื่องใช้ในการประกอบอาชีพราคาสูงไม่สามารถซื้อเป็นเจ้าของได้ 2) เครื่องมือประกอบอาชีพอายุการใช้งานสั้นและไม่สามารถซ่อมแซมได้ และ 3) มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี วิธีการซ่อมแซม ตัดแปลง และพัฒนาเครื่องมือน้อย ตามลำดับ

ทางด้านจิตใจ พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีปัญหาและอุปสรรคในการพึ่งตนเองทางด้านจิตใจ โดยเรียงลำดับจากมากลงไปหาน้อยได้ดังนี้ 1) การแก่งแย่งทางการค้า ราคาผลผลิตที่ตกต่ำ และภัยพิบัติทางธรรมชาติ ทำให้รู้สึกเหนื่อยหน่ายและท้อแท้ และ 2) สุขภาพไม่เอื้ออำนวยในการประกอบอาชีพ ตามลำดับ

ผลงานวิทยนศึกษา ระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 22 ข้อเสนอแนะในการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ข้อเสนอแนะในการพึ่งตนเอง	จำนวน
1. กองทุนหมู่บ้านควรปรับลดขั้นตอนและกฎเกณฑ์ในการกู้ยืมเงินให้เหมาะสมและเป็นธรรมตามประวัติของผู้กู้ยืม	19
1.1 ควรขยายระยะเวลาการชำระหนี้	(5)

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะในการพึ่งตนเอง	จำนวน
1.2 ควรขยายวงเงินกู้ยืมให้มากขึ้น	(4)
1.3 ควรลดขั้นตอนการกู้ยืมเพื่อความสะดวกและรวดเร็ว	(3)
1.4 ควรกระจายเงินกู้ให้ทั่วถึงและเป็นธรรม	(2)
1.5 ควรลดกฎเกณฑ์การหาผู้ค้ำประกันเพราะหาได้ลำบาก หรือให้สามารถค้ำประกันตนเองได้	(2)
1.6 ควรลดดอกเบี้ยลง	(2)
1.7 ควรมีรางวัลหรือสิ่งจูงใจให้ผู้กู้ยืมนำเงินมาส่งคืนตามกำหนดเพื่อส่งเสริมการมีวินัยทางการเงิน	(1)
2. ควรส่งเสริมและฝึกอบรมให้คณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีความรู้และความสามารถในการพึ่งตนเอง เช่น การทำบัญชีครัวเรือน การวิเคราะห์การลงทุน	9
2.1 ควรพัฒนาให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีความรู้และความสามารถในการติดตามและให้คำปรึกษาในการนำเงินกู้ไปประกอบอาชีพ	(4)
2.2 ควรมีการฝึกอบรมให้สมาชิกมีความรู้ความสามารถในการพึ่งตนเอง เช่น การสอนให้สมาชิกที่เป็นเกษตรกรทำปุ๋ยชีวภาพไว้ใช้เอง และการวิเคราะห์การลงทุน	(3)
2.3 ควรจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง รู้จักประหยัดและอดออม เช่น การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ การทำบัญชีครัวเรือน	(1)
2.4 ควรจัดการศึกษาดูงานกลุ่มกองทุนหมู่บ้านที่ประสบความสำเร็จเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ของแต่ละกองทุนอย่างต่อเนื่อง	(1)
3. ควรมีหน่วยประชาสัมพันธ์ประจำกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเพื่อให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ อาทิเช่น แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ทฤษฎีใหม่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	8
3.1 ควรมีแผนกประชาสัมพันธ์ในกองทุนหมู่บ้าน หรือชุมชน	(3)
3.2 ควรกระจายข้อมูลข่าวสารของสมาชิก ความรู้เกี่ยวกับกองทุน และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อให้สมาชิกสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้	(2)
3.3 ควรเผยแพร่ให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านรู้จักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ทฤษฎีใหม่	(2)
3.4 ควรประกาศยกย่องคนทำดีให้เป็นตัวอย่างแก่สมาชิกกองทุน	(1)
4. กองทุนหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดกิจกรรมพัฒนาฝีมือแรงงานและสร้างอาชีพ รวมทั้งสวัสดิการชุมชนให้แก่สมาชิกอย่างสม่ำเสมอ	7

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะในการพึ่งตนเอง	จำนวน
4.1 กองทุนหมู่บ้านควรจัดกิจกรรมพัฒนาฝีมือแรงงานและอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้แก่สมาชิกในกองทุน	(4)
4.2 กองทุนหมู่บ้านควรจัดสวัสดิการชุมชนและกิจกรรมให้แก่สมาชิก อาทิเช่น การตรวจสุขภาพรายปีฟรี กิจกรรมออกกำลังกาย	(2)
4.3 ควรจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ ทุก 3 เดือน หรือ ทุก 6 เดือน จากหน่วยงานต่างๆ	(1)
5. กองทุนหมู่บ้านควรติดตามให้สมาชิกนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์อย่างเป็นระบบ	5
5.1 ควรมีการติดตามประเมินผลการใช้เงินกู้ของสมาชิกอย่างเป็นระบบและทำบัญชีอย่างสม่ำเสมอ	(3)
5.2 ควรป้องกันมิให้สมาชิกเป็นหนี้ในระบบอื่นเนื่องมาจากลารมีรายได้ไม่เพียงพอต่อภาระความรับผิดชอบในครอบครัว	(1)
5.3 ควรร่วมกันสอดส่องป้องกันไม่ให้เพื่อนสมาชิกติดยาเสพติด สุรา และการพนัน อันทำให้ไม่สามารถพึ่งตนเองได้	(1)
6. ควรมีร้านค้าชุมชนที่บริหารจัดการโดยคนในชุมชนเพื่อเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนและจำหน่ายสินค้าการเกษตรของชุมชนด้วยความเป็นธรรม	4
6.1 องค์การบริหารส่วนตำบลควรสนับสนุนให้ตั้งร้านค้าชุมชนเพื่อให้คนในชุมชนนำสินค้ามาจำหน่ายด้วยความเป็นธรรม	(2)
6.2 ควรเพิ่มตลาดรองรับผลผลิตเพื่อช่วยป้องกันราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ	(1)
6.3 ควรจัดหาสถานที่เพื่อเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนสินค้าและประสบการณ์ระหว่างผู้ผลิต	(1)

ผลงานวิจัยนักศึกษาระดับปริญญาตรี

จากตารางที่ 22 แสดงข้อเสนอแนะในการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยพบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีข้อเสนอแนะให้กองทุนหมู่บ้านปรับลดขั้นตอนและกฎเกณฑ์ในการกู้ยืมเงินให้เหมาะสมและเป็นธรรมตามประวัติของผู้กู้ยืมมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ควรส่งเสริมและฝึกอบรมให้คณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีความรู้และความสามารถในการพึ่งตนเอง เช่น การทำบัญชีครัวเรือน การวิเคราะห์การลงทุน ควรมีหน่วยประชาสัมพันธ์ประจำกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเพื่อให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ อาทิเช่น แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ทฤษฎีใหม่ และภูมิปัญญาท้องถิ่น กองทุนหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดกิจกรรมพัฒนาฝีมือแรงงานและสร้างอาชีพ

รวมทั้งสวัสดิการชุมชนให้สมาชิกอย่างสม่ำเสมอ กองทุนหมู่บ้านควรติดตามให้สมาชิกนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์อย่างเป็นระบบ และควรมีร้านค้าชุมชนที่บริหารจัดการโดยคนในชุมชนเพื่อเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนและจำหน่ายสินค้าการเกษตรของชุมชนด้วยความเป็นธรรม ตามลำดับ ซึ่งสามารถสรุปประเด็นในแต่ละด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

1. กองทุนหมู่บ้านควรปรับลดขั้นตอนและกฎเกณฑ์ในการกู้ยืมเงินให้เหมาะสมและเป็นธรรมตามประวัติของผู้กู้ยืม ซึ่งจำแนกเป็นข้อย่อย โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

- 1) ควรขยายระยะเวลาการชำระหนี้
- 2) ควรขยายวงเงินกู้ยืมให้มากขึ้น
- 3) ควรลดขั้นตอนการกู้ยืมเพื่อความสะดวกและรวดเร็ว
- 4) ควรกระจายเงินกู้ให้ทั่วถึงและเป็นธรรม กับควรลดกฎเกณฑ์การหาผู้ค้ำประกันเพราะหาได้ลำบากหรือให้สามารถค้ำประกันตนเองได้ กับควรลดดอกเบี้ยลง และ
- 5) ควรมีรางวัลหรือสิ่งจูงใจให้ผู้กู้ยืมนำเงินมาลงทุนตามกำหนดเพื่อส่งเสริมการมีวินัยทางการเงินตามลำดับ

2. การส่งเสริมและฝึกอบรมให้คณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีความรู้และความสามารถในการพึ่งตนเอง เช่น การทำบัญชีครัวเรือน การวิเคราะห์การลงทุน ซึ่งจำแนกเป็นข้อย่อย โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

- 1) ควรพัฒนาให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีความรู้และความสามารถในการติดตาม และให้คำปรึกษาในการนำเงินกู้ไปประกอบอาชีพ
- 2) ควรมีการฝึกอบรมให้สมาชิกมีความรู้ความสามารถในการพึ่งตนเอง เช่น การสอนให้สมาชิกที่เป็นเกษตรกรทำบัญชีสภาพไว้ใช้เอง การวิเคราะห์การลงทุน และ
- 3) ควรจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง รู้จักประหยัด อุดม เช่น การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ การทำบัญชีครัวเรือน กับควรจัดการศึกษาดูงานกลุ่มกองทุนหมู่บ้านที่ประสบความสำเร็จเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ของแต่ละกองทุนอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ

3. ควรมีหน่วยประชาสัมพันธ์ประจำกองทุนหมู่บ้าน หรือชุมชนเพื่อให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ อาทิเช่น แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ทฤษฎีใหม่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งจำแนกเป็นข้อย่อย โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

- 1) ควรมีแผนประชาสัมพันธ์ในกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชน
- 2) ควรกระจายข้อมูลข่าวสารของสมาชิก ความรู้เกี่ยวกับกองทุน และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อให้สมาชิกสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ กับควรเผยแพร่ให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านรู้จักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ทฤษฎีใหม่ และ
- 3) ควรประกาศยกย่องคนทำดีให้เป็นตัวอย่างแก่สมาชิกกองทุน ตามลำดับ

4. กองทุนหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดกิจกรรมพัฒนาฝีมือแรงงานและสร้างอาชีพ รวมทั้งสวัสดิการชุมชนให้แก่สมาชิกอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจำแนกเป็นข้อย่อย โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

- 1) กองทุนหมู่บ้านควรจัดกิจกรรมพัฒนาฝีมือแรงงานและ

อาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้ แก่สมาชิกในกองทุน 2) กองทุนหมู่บ้านควรจัดสวัสดิการชุมชนและ กิจกรรมให้แก่สมาชิก อาทิเช่น การตรวจสุขภาพประจำปี กิจกรรมออกกำลังกาย และ 3) ควรจัด กิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ ทุก 3 เดือน หรือ ทุก 6 เดือน จากหน่วยงานต่างๆ ตามลำดับ

5. กองทุนหมู่บ้านควรติดตามให้สมาชิกนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์อย่างเป็นระบบ ซึ่งจำแนกเป็นข้อย่อย โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ 1) ควรมีการติดตามประเมินผล การใช้เงินกู้ของสมาชิกอย่างเป็นระบบและทำบัญชีอย่างสม่ำเสมอ และ 2) ควรป้องกันมิให้สมาชิก เป็นหนี้นอกระบบอันเนื่องมาจากการมีรายได้ไม่เพียงพอต่อภาระความรับผิดชอบในครอบครัว กับ ควรร่วมกันสอดส่องป้องกันไม่ให้เพื่อนสมาชิกคิดยาเสพติด สุรา และการพนัน อันทำให้ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ ตามลำดับ

6. ควรมีร้านค้าชุมชนที่บริหารจัดการโดยคนในชุมชนเพื่อเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนและ จำหน่ายสินค้าการเกษตรของชุมชนด้วยความเป็นธรรม ซึ่งจำแนกเป็นข้อย่อย โดยเรียงตามลำดับ จากมากลงไปหาน้อยได้ดังนี้ 1) เทศบาลบริหารส่วนตำบลควรสนับสนุนให้ตั้งร้านค้าชุมชนเพื่อให้ คนในชุมชนนำสินค้ามาจำหน่ายด้วยความเป็นธรรม 2) ควรเพิ่มตลาดรองรับผลผลิตเพื่อช่วย ป้องกันราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ กับควรจัดหาสถานที่เพื่อเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนสินค้า และประสานการณ์ระหว่างผู้ผลิต ตามลำดับ

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เป็นการวิจัยเชิงอธิบาย (explanatory research) ซึ่งมีวัตถุประสงค์วิจัยเพื่อ 1) ศึกษาระดับการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม 2) เปรียบเทียบการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล และ 3) ศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น จำนวน 335 คน จากจำนวนประชากร 2,574 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2553 ถึงมกราคม พ.ศ. 2554 ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืน ร้อยละ 100 การวิเคราะห์ที่ใช้การหาค่าความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การทดสอบที (independent - samples T-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA) การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffé) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) สามารถนำมาสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ผลงานวิทยนัการศึกษา ระดับปริญญาตรี

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการวิจัย เรื่อง การพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม สามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม มีการพึ่งตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าสมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีการพึ่งตนเองทางด้านจิตใจอยู่ในระดับมาก มีการพึ่งตนเองทางด้าน

ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านสังคม และด้านเทคโนโลยี อยู่ในระดับปานกลาง และมีการพึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมือง กระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

ผลการทดสอบสมมติฐานทางการวิจัยเป็นดังนี้

สมมติฐานที่ 1 : สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีเพศต่างกันมีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีเพศต่างกัน มีการพึ่งตนเองในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 2 : สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีอายุต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีอายุต่างกัน มีการพึ่งตนเองในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 3 : สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการพึ่งตนเองในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา หรือ ปวช. และระดับอนุปริญญา หรือ ปวส. มีการพึ่งตนเองแตกต่างจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรืออาจกล่าวได้ว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา หรือ ปวช. และระดับอนุปริญญา หรือ ปวส. มีการพึ่งตนเองมากกว่าสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า

สมมติฐานที่ 4 : สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีการพึ่งตนเองในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 5 : สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีอาชีพต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีอาชีพต่างกัน มีการพึ่งตนเองในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 6 : สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีการพึ่งตนเองในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน และ 10,001 - 20,000 บาทต่อเดือน มีการพึ่งตนเองแตกต่างจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้มากกว่า 20,000 บาทต่อเดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรืออาจกล่าวได้ว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน และ 10,001 - 20,000 บาทต่อเดือน มีการพึ่งตนเองน้อยกว่าสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้มากกว่า 20,000 บาทต่อเดือน

สมมติฐานที่ 7 : สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีระยะเวลาในการเป็นสมาชิกต่างกัน มีการพึ่งตนเองในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่เป็นสมาชิกน้อยกว่า 3 ปี และ 3 - 6 ปี มีการพึ่งตนเองแตกต่างจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่เป็นสมาชิกมากกว่า 6 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่เป็นสมาชิกน้อยกว่า 3 ปี มีการพึ่งตนเองแตกต่างจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่เป็นสมาชิก 3 - 6 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรืออาจกล่าวได้ว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่เป็นสมาชิกน้อยกว่า 3 ปี และ 3 - 6 ปี มีการพึ่งตนเองน้อยกว่าสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่เป็นสมาชิกมากกว่า 6 ปี และสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่เป็นสมาชิกน้อยกว่า 3 ปี มีการพึ่งตนเองน้อยกว่าสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่เป็นสมาชิก 3 - 6 ปี

สมมติฐานที่ 8 : สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีจำนวนเงินกู้ต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีจำนวนเงินกู้ต่างกัน มีการพึ่งตนเองในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้เงินไม่เกิน 10,000 บาท มีการพึ่งตนเองแตกต่างจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้เงิน 10,001 - 20,000 บาท และ 20,001 - 50,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้เงินไม่เกิน 10,000 บาท มีการพึ่งตนเองน้อยกว่าสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้เงิน 10,001 - 20,000 บาท และ 20,001 - 50,000 บาท

สมมติฐานที่ 9 : สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีวัตถุประสงค์ในการกู้ต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีวัตถุประสงค์ในการกู้ต่างกัน มีการพึ่งตนเองในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้เงินเพื่อสร้างงาน มีการพึ่งตนเองแตกต่างจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้เงินเพื่อลดรายจ่าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้เงินเพื่ออุตสาหกรรม / วิสาหกิจขนาดเล็ก มีการพึ่งตนเองแตกต่างจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้เงินเพื่อพัฒนาอาชีพ เพื่อสร้างงาน เพื่อสร้างรายได้ เพื่อลดรายจ่าย และเพื่อการฉุกเฉิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรืออาจกล่าวได้ว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้เงินเพื่อสร้างงาน มีการพึ่งตนเองมากกว่าสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้เงินเพื่อลดรายจ่าย และสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้เงินเพื่ออุตสาหกรรม / วิสาหกิจขนาดเล็ก มีการพึ่งตนเองมากกว่าสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้เงินเพื่อพัฒนาอาชีพ เพื่อสร้างงาน เพื่อสร้างรายได้ เพื่อลดรายจ่าย และเพื่อการฉุกเฉิน

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถสรุปผลการเปรียบเทียบดังตารางที่ 23

ตารางที่ 23 สรุปผลการเปรียบเทียบการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมือง กระทุ่มล้ม อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

สถานภาพส่วนบุคคล									
การพึ่งตนเอง	เพศ	อายุ	ระดับการศึกษา	สถานภาพสมรส	อาชีพ	รายได้ต่อเดือน	ระยะเวลาเป็นสมาชิก	จำนวนเงินกู้	วัตถุประสงค์ในการกู้
ด้านจิตใจ						*	*	*	*
ด้านสังคม			*			*	*	*	*
ด้านเศรษฐกิจ				*	*	*	*	*	*
ด้านทรัพยากรธรรมชาติ			*		*		*	*	*
ด้านเทคโนโลยี					*		*	*	*
รวม			*			*	*	*	*

* มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1 สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้ต่อเดือน ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก จำนวน เงินกู้ และวัตถุประสงค์ในการกู้ต่างกัน มีการพึ่งตนเองทางด้านจิตใจแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาในการ เป็นสมาชิก จำนวนเงินกู้ และวัตถุประสงค์ในการกู้ต่างกัน มีการพึ่งตนเองทางด้านสังคมแตกต่าง กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีสถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลา ในการเป็นสมาชิก จำนวนเงินกู้ และวัตถุประสงค์ในการกู้ต่างกัน มีการพึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก จำนวนเงินกู้ และวัตถุประสงค์ในการกู้ต่างกัน มีการพึ่งตนเองทางด้านทรัพยากรธรรมชาติแตกต่าง กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5 สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีอาชีพ ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก จำนวนเงินกู้ และวัตถุประสงค์ในการกู้ต่างกัน มีการพึ่งตนเองทางด้านเทคโนโลยีแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุน หมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

3.1 ปัญหาและอุปสรรคในการพึ่งตนเอง สามารถสรุปเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับ จากมากลงไปหาน้อยดังนี้ 1) ทางด้านเศรษฐกิจ รายได้น้อยลงเนื่องจากวัตถุดิบและปัจจัยในการ ผลิตราคาสูงแต่ราคาผลผลิตตกต่ำและแข่งขันสูง รายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย มีหนี้สินเพิ่มจากการ กู้เงินแหล่งใหม่ อาชีพที่ทำไม่มั่นคง 2) ทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ พื้นที่การเกษตรเสียหายอัน เนื่องมาจากน้ำท่วมและภัยแล้ง มีมลพิษทางน้ำและทางอากาศเนื่องจากโรงงาน การรณรงค์เพื่อ รักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในชุมชนน้อย ไม่มีแหล่งที่ดินทำกินเป็นของตนเอง 3) ทางด้านสังคม สมาชิกมีส่วนร่วมในกิจกรรมน้อยและไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม การให้คำปรึกษา และแลกเปลี่ยนข่าวสารมีน้อยและไม่ทั่วถึง การพิจารณาวงเงินกู้และผลประโยชน์ในกองทุน หมู่บ้านมีความโปร่งใสและความยุติธรรมไม่เท่าที่ควร 4) ทางด้านเทคโนโลยี เครื่องมือเครื่องใช้ในการ ประกอบอาชีพราคาสูง มีอายุการใช้งานสั้น และสมาชิกมีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี และ เครื่องมือน้อย 5) ทางด้านจิตใจ สมาชิกรู้สึกเหนื่อยหน่ายและท้อแท้ และสุขภาพไม่เอื้ออำนวยใน การประกอบอาชีพ ตามลำดับ

3.2 ข้อเสนอแนะในการพึ่งตนเอง สามารถสรุปผลเป็นรายประเด็นโดยเรียงลำดับจากมากลงไปหาน้อยดังนี้ 1) กองทุนหมู่บ้านควรปรับลดขั้นตอนและกฎเกณฑ์ในการกู้ยืมให้เหมาะสมและเป็นธรรมตามประวัติของผู้กู้ยืม 2) ควรส่งเสริม ฝึกอบรมให้คณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีความรู้และความสามารถในการพึ่งตนเอง เช่น การทำบัญชีครัวเรือน การวิเคราะห์การลงทุน 3) ควรมีหน่วยประชาสัมพันธ์ประจำชุมชนเพื่อให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ เช่น ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทฤษฎีใหม่ 4) ควรจัดกิจกรรมพัฒนาฝีมือแรงงานและสร้างอาชีพ รวมทั้งสวัสดิการชุมชนแก่สมาชิก 5) กองทุนหมู่บ้านควรติดตามให้สมาชิกนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์อย่างเป็นระบบ และ 6) ควรมีร้านค้าชุมชนที่บริหารจัดการโดยคนในชุมชนเพื่อเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนและจำหน่ายสินค้าการเกษตรของชุมชนด้วยความเป็นธรรม ตามลำดับ

การอภิปรายผล

ผลจากการวิจัย เรื่อง การพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม พบว่ามีข้อสังเกตที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีการพึ่งตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก สมาชิกกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่มีการศึกษาไม่เกินระดับมัธยมศึกษา หรือ ปวช. (ร้อยละ 70) และเกือบครึ่งมีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 45) ทำให้ไม่สามารถเลือกประกอบอาชีพที่มั่นคง และมีรายได้ที่เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพ แต่เนื่องด้วยสมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีกลุ่มสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกองทุนหมู่บ้านที่ส่งเสริมระบบเศรษฐกิจชุมชนแบบพึ่งตนเอง และให้การสนับสนุนแหล่งเงินทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงานสร้างรายได้ ลดรายจ่าย ตลอดจนบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน สมาชิกกองทุนหมู่บ้านจึงสามารถพึ่งตนเองและอยู่ได้แบบพอมีพอกิน ตามแนวความคิดการพัฒนาแบบเศรษฐกิจพอเพียง ที่เน้นในเรื่องพออยู่ พอกิน การพึ่งตนเอง การพึ่งพาซึ่งกันและกัน การมีความสุขตามอัตภาพโดยไม่เบียดเบียนทั้งตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม (สมศรี จินะวงษ์ 2544) ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของอภิญา โชนัก (2550) ที่ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพึ่งตนเองของคนยากจนในจังหวัดอุดรธานี และพบว่า คนยากจนในจังหวัดอุดรธานีสามารถพึ่งตนเองได้ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านเทคโนโลยี ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านสาธารณสุข ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านจิตใจ และด้านเศรษฐกิจ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และผลงานวิจัยของ ปิยะพร สุริโยตระกูล (2548) ที่ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาระดับการพึ่งตนเองของเกษตรกร โครงการเกษตร

ทฤษฎีใหม่ในจังหวัดมุกดาหาร และพบว่า เกษตรกรที่ทำเกษตรทฤษฎีใหม่มีระดับการพึ่งตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะเกษตรกรมีความเชื่อมั่นในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ มีความตั้งใจในการเพิ่มมูลค่าผลผลิต มีการวางแผนการผลิต มีการใช้ประโยชน์คูแกล และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติจากสระน้ำและจากดิน

และจากผลการวิจัยที่พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก จำนวนเงินกู้ และวัตถุประสงค์ในการกู้ต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย

1.1 สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีการพึ่งตนเองทางด้านจิตใจอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีความเชื่อใจในกลุ่มสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกองทุนหมู่บ้านว่าจะสามารถช่วยเหลือและเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ลดรายจ่าย รวมทั้งบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน สมาชิกกองทุนหมู่บ้านจึงมีความมั่นใจว่าสามารถแก้ปัญหาด้วยความสุจริต นอกจากนี้การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมให้มีระบบเศรษฐกิจชุมชนแบบพึ่งตนเอง ยังมีผลทำให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิตโดยอาศัยความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน สมาชิกกองทุนหมู่บ้านจึงมีความเข้มแข็งในจิตใจ ใฝ่หาความรู้รอบด้าน รวมทั้งตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ อดทน มีความเพียร รอบคอบ และใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต จึงเป็นเหตุให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีการพึ่งตนเองทางด้านจิตใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของจิราภรณ์ ชัดสี (2552) ปิยะพร สุริโยตระกูล (2548) ที่พบว่า คนพิการส่วนมากในตำบลป่าแดด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีการพึ่งตนเองทางด้านจิตใจอยู่ในระดับมาก และเกษตรกรที่ทำเกษตรทฤษฎีใหม่ในจังหวัดมุกดาหาร มีระดับการพึ่งตนเองทางด้านจิตใจอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะมีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถรับผิดชอบและแก้ไขปัญหาด้วยตนเองได้ ส่วนผลงานวิจัยของอรุณญา ตัญญาเกตุ (2541) พบว่า เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน โครงการ ป่าวังโป่ง-ชนแดน-วังแก้ว จังหวัดเพชรบูรณ์ มีการพึ่งตนเองทางด้านจิตใจอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้เพราะเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ๆ ที่ทำการเพาะปลูกหลายอย่างมีจิตใจยึดมั่นในอาชีพ มีความหวังในรายได้ทางการเกษตร พยายามหาหนทางเพิ่มรายได้ให้มีรายได้ที่มั่นคงขึ้น จึงทำให้มีจิตใจที่ดีด้วย

1.2 สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีการพึ่งตนเองทางด้านทรัพยากรธรรมชาติอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ประมาณครึ่งหนึ่งของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน (ร้อยละ 49) ทำเกษตรกรรม โดยอาศัยทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์อย่างประหยัด ทั้งแหล่งน้ำที่เพียงพอตลอดปี และสภาพดินที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูก แต่ในปี พ.ศ. 2553 ที่ผ่านมา เกิดปัญหา

อุทกภัย (ศูนย์ปฏิบัติการแก้ไขปัญหาอุทกภัย จังหวัดนครปฐม 2554) ซึ่งมีผลให้ทรัพยากรธรรมชาติบางส่วนเสียหาย อีกทั้งยังมีการปลูกต้นไม้ทดแทน และการรณรงค์เพื่อดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติไม่ดีกว่าที่ควร จึงเป็นเหตุให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีการพึ่งตนเองทางด้านทรัพยากรธรรมชาติอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของอภิญา โชคนัก (2550) ที่พบว่า คนยากจนในจังหวัดอุดรธานีมีการพึ่งตนเองด้านทรัพยากรธรรมชาติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะคนยากจนในจังหวัดอุดรธานีมีการจัดตั้งกลุ่มดูแลฟื้นฟู ควบคุมการใช้ประโยชน์ และจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่แก่สมาชิกชุมชนอย่างเป็นธรรม และผลงานวิจัยของ อรัญญา ตัญญาเกตุ (2541) พบว่า เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินฯ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีการพึ่งตนเองทางด้านทรัพยากรธรรมชาติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะเกษตรกรเล็งเห็นความสำคัญและพยายามใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด และสามารถนำทรัพยากรดินและน้ำ ในการเพาะปลูกหลายประเภท

1.3 สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีการพึ่งตนเองทางด้านสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สมาชิกกองทุนหมู่บ้านยังมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมและประเพณีท้องถิ่น รวมทั้งมีการแลกเปลี่ยนความรู้สารสนเทศที่ไม่ดีเท่าที่ควร แต่สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีครอบครัวและกลุ่มสังคมที่รักใคร่กลมเกลียวกันและมีน้ำใจต่อกัน รวมทั้งมีการรวมกลุ่มกันแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งในรูปแบบสหกรณ์และกองทุนหมู่บ้านซึ่งมีผู้นำที่ดี จึงอาจเป็นเหตุให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีการพึ่งตนเองทางด้านสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของฉัตรทิพย์ นาถสุภา (2529) ที่กล่าวว่า การที่จะพึ่งตนเองได้นั้นจะต้องมีการรวมตัวกันในรูปแบบสหพันธ์อย่างใดอย่างหนึ่ง การพึ่งตนเองต้องเป็นแบบกลุ่ม เพื่อที่จะสามารถต่อรองกับสถาบันภายนอกเช่นพ่อค้าและรัฐได้อย่างมีพลัง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของวิราภรณ์ ชัดสี (2552) ที่พบว่า คนพิการส่วนมากในตำบลป่าแดด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีการพึ่งตนเองด้านสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะคนพิการมีความเห็นในเรื่องความสามารถในการช่วยเหลือผู้อื่นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคมได้น้อย ส่วนผลงานวิจัยของอภิญา โชคนัก (2550) พบว่า คนยากจนในจังหวัดอุดรธานีมีการพึ่งตนเองด้านสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะคนยากจนในจังหวัดอุดรธานีพร้อมให้ความร่วมมือกับเพื่อนบ้านในการทำกิจกรรมของครอบครัว แต่จะสบายใจที่จะทำงานตามลำพังมากกว่าทำงานร่วมกับเพื่อนบ้าน และเมื่อมีปัญหาในการประกอบอาชีพมักจะ ไม่เข้าไปเกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา นั่น ส่วนผลงานวิจัยของปิยะพร สุริโยตระกูล (2548) พบว่า เกษตรกรที่ทำเกษตรทฤษฎีใหม่ในจังหวัดมุกดาหารมีระดับการพึ่งตนเองด้านสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะเกษตรกรยังมีการรวมกลุ่มเพื่อจำหน่ายผลผลิต หรือรวมกลุ่มเพื่อแปรรูปน้อย ไม่มีอำนาจต่อรองกับพ่อค้า และการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ยังอยู่ในขั้นที่ 1 ซึ่งเป็นการผลิตแบบ

พอยู่ พอกิน และผลงานวิจัยของวิภาค โพธิ์ใส (2546) พบว่า การพึ่งตนเองด้านสังคมทั้งก่อน และหลังเข้าร่วมโครงการธนาคารประชาชน : ภูมิศึกษา ผู้ใช้บริการธนาคารออมสิน สาขาอำเภอ นางรอง อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะผู้ที่ประกอบอาชีพ หาบเร่ แผงลอย และบริการ ส่วนใหญ่ ใช้เวลาหมดไปกับการทำมาค้าขายไม่ค่อยมีเวลาสร้างสรรค์พบปะพูดคุยกับบุคคลอื่นมากนัก

1.4 สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีการพึ่งตนเองทางด้านด้านเทคโนโลยีอยู่ในระดับ ปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีความรู้เพียงวิธีการใช้ วิธีการ บำรุงรักษา รวมทั้งมีความสามารถในการซ่อมแซมคิดแปลง พัฒนา หรือคิดประดิษฐ์โดยใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่มากนัก เนื่องด้วยข้อจำกัดด้านความรู้ทางเทคโนโลยี และเวลาซึ่งต้องใช้เพื่อ การประกอบอาชีพ จึงอาจเป็นเหตุให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีการพึ่งตนเองทางด้านเทคโนโลยีอยู่ ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของปิยะพร สุริโยตระกูล (2548) ที่พบว่า เกษตรกร ที่ทำเกษตรทฤษฎีใหม่ในจังหวัดมุกดาหาร มีระดับการพึ่งตนเองด้านเทคโนโลยีอยู่ในระดับ ปานกลาง ทั้งนี้เพราะเกษตรกรสามารถแปรรูปผลผลิตได้อย่างง่ายได้ สามารถนำวัสดุในไร่มาใช้ ประโยชน์เพิ่มเติม และผลงานวิจัยของอรุณญา ตัญญาเกตุ (2541) พบว่า เกษตรกรในเขตปฏิรูป ที่ดินฯ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีการพึ่งตนเองด้านเทคโนโลยีอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะ เกษตรกรที่ปลูกพืชหลายชนิดจะมีความสามารถในการเลือกใช้ และจัดหาเทคโนโลยีมาใช้ อย่าง เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

1.5 สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีการพึ่งตนเองเศรษฐกิจอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจาก แนวนโยบายเศรษฐกิจมหภาคของไทยเท่าที่ผ่านมาห่างไกลจากสิ่งที่เรียกว่าการ พึ่งตนเอง หรือพอเพียงอย่างสิ้นเชิง (จักรชัย โฉมทองดี 2554) สมาชิกกองทุนหมู่บ้านไม่สามารถ แยกบริการค่าใช้จ่ายของตนเองและครอบครัวมากนัก และจำเป็นต้องกู้ยืมเงินทั้งในและนอก ระบบกองทุนหมู่บ้านซึ่งเป็นหนึ่งในแหล่งเงินทุนที่มีการพิจารณาเงินกู้ที่ไม่โปร่งใสและยุติธรรม เท่าที่ควร รวมถึงมีวงเงินกู้ที่ไม่มากพอ อีกทั้งยังไม่มีการวางแผนรายรับ-รายจ่าย และจัดทำบัญชี คราวเรือนซึ่งถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้สามารถบริหารจัดการด้านการเงินของครัวเรือนให้มี ประสิทธิภาพมากขึ้น และสามารถบรรลุถึงการดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณตามหลักเศรษฐกิจ พอเพียง (นภาพร ลิขิตวงศ์จร 2550 : 25) และทำให้ไม่สามารถแบ่งเงินรายได้ส่วนหนึ่งเพื่อการ ออมหรือลงทุน ซึ่งอาจเป็นเหตุให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีการพึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจอยู่ใน ระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของวิภากรณ์ ชัดสี (2552) ที่พบว่า คนพิการส่วนมากใน ตำบลป่าแดด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีการพึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้ เพราะคนพิการยังไม่มีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง จึงไม่มีเงินออมหรือใช้จ่ายในกรณีพิเศษอื่นๆ ได้ และผลงานวิจัยของวรรณิ แกมเกตุ (2546) พบว่า ครอบครัวส่วนใหญ่มีความสามารถในการ

พึ่งตนเองด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ทั้งนี้เพราะปัจจัยเกี่ยวกับภูมิหลังหัวหน้าครอบครัวและบริบทครอบครัวที่มีผลต่อความสามารถในการพึ่งตนเองของครอบครัว

2. ผลการเปรียบเทียบการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมือง กระทุ่มล้ม อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

2.1 ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย โดยสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา หรือ ปวช. และระดับอนุปริญญา หรือ ปวส. มีการพึ่งตนเองแตกต่างจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า หรืออาจกล่าวได้ว่า ผู้ที่มีการศึกษาน้อยมีการพึ่งตนเองมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาสูง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้ที่มีการศึกษาต่ำจะมีการพึ่งตนเองทางด้านสังคมสูงเพื่อถ่วงดุลอำนาจรัฐและอำนาจเงิน กลุ่มสังคมจึงมีความเอื้อเฟื้อ และรักใคร่กลมเกลียวกัน ส่วนผู้ที่มีการศึกษาสูงมักจะหัวสูง และถูกกระแสวัตถุนิยมทุนนิยมครอบงำ จึงมีการพึ่งตนเองทางทรัพยากรธรรมชาติต่ำ ถึงแม้จะมีรายได้สูงแต่ก็มีรายจ่ายสูง จึงไม่มีเงินออม และเป็นเหตุให้มีการพึ่งตนเองแตกต่างจากผู้ที่มีการศึกษาต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของกษมา พานแก้ว (2551) ที่พบว่า สมาชิกสถาบันการเกษตรตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลวังทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการพึ่งตนเองตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะสมาชิกสถาบันการเกษตรส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาถึงร้อยละ 58.8 ทำให้การพึ่งตนเองตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนผลงานวิจัยของอภิญญา โชนนิก (2550) พบว่าการศึกษามีความสัมพันธ์กับปัจจัยการพึ่งตนเองของคนยากจนในจังหวัดอุดรธานีอยู่ในระดับปานกลาง และผลงานวิจัยของอภิญญา ด้ญญะเกตุ (2541) พบว่า ปัจจัยการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนมีผลต่อการพึ่งตนเองของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินฯ จังหวัดเพชรบูรณ์ ในด้านสังคมและด้านจิตใจ

2.2 ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่รายได้ต่อเดือนมีต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย โดยสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน และ 10,001 - 20,000 บาทต่อเดือน มีการพึ่งตนเองแตกต่างจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีรายได้มากกว่า 20,000 บาทต่อเดือน หรืออาจกล่าวได้ว่า ผู้ที่มีรายได้สูงมีการพึ่งตนเองมากกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ปัจจัยทางด้านเงินทุนถือเป็นปัจจัยที่มีความจำเป็นและสำคัญต่อการสร้างความเข้มแข็งให้เกิดการพึ่งตนเองได้ในทางเศรษฐกิจของชุมชนทุกระดับ (Mathewson 1995 อ้างถึงใน สุทธิรักษ์ ศรีสุเลิศ 2551 : 124) โดยการเพิ่มรายได้ถือเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์สำคัญในการแก้ไขปัญหาความยากจน

โดยการพึ่งตนเอง (ชั้นทอง มีโพธิ์ 2548) โดยผู้ที่มีรายได้สูงจะมีการพึ่งตนเองทางด้านจิตใจและด้านสังคมสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่ที่รายได้สูงจะมีความมั่นใจว่าสามารถแบกรับภาระค่าใช้จ่าย ทั้งที่จำเป็นและไม่จำเป็นของตนเองและครอบครัวได้ และมีทางเลือกในการแก้ปัญหาเพิ่มมากขึ้น จึงเป็นเหตุให้มีการพึ่งตนเองแตกต่างจากผู้ที่มีรายได้ต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของกษมา พานแก้ว (2551) ที่พบว่า สมาชิกสถาบันการเกษตรตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลวังทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อปีต่างกัน มีการพึ่งตนเองตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะสมาชิกสถาบันการเกษตรที่มีรายได้ค่อนข้างต่ำ และจำเป็นต้องใช้จ่ายอย่างประหยัดจึงต้องพึ่งตนเองตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อความอยู่รอดมากกว่า ส่วนผลงานวิจัยของวรรณิ์ แกมเกตุ (2546) พบว่า รายได้ต่อปีของหัวหน้าครอบครัวเป็นหนึ่งในปัจจัยที่จำแนกกลุ่มตามระดับความสามารถในการพึ่งตนเองของครอบครัว ทั้งนี้เพราะในภาวะปัจจุบันผู้ที่มีอำนาจทางการเงินสูงจะสามารถเชื่อมโยงต่อไปถึงอำนาจและผลประโยชน์อื่นได้ง่าย และผลงานวิจัยของอรุณญา ตัญญะเกตุ (2541) พบว่า รายได้สุทธิในครัวเรือนมีผลต่อระดับการพึ่งตนเองของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินฯ จังหวัดเพชรบูรณ์ในทุก ๆ ด้าน ทั้งนี้เพราะเกษตรกรที่มีรายได้สุทธิสูง สามารถจัดหาอุปกรณ์ เครื่องจักร ปุ๋ย เมล็ดพันธุ์ สามารถวางแผนเพาะปลูกในช่วงเวลาที่เหมาะสม รู้จักใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติได้สูงสุด มีรายได้เพียงพอที่ใช้จ่ายในครัวเรือน รู้จักประหยัด รู้จักเก็บออม ทำให้มีความเป็นอยู่ที่ดีกว่า มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมพร้อมเสียสละให้ความช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อนได้มากกว่า

2.3 ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีระยะเวลาในการเป็นสมาชิกต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย โดยสมาชิกกองทุนหมู่บ้านเป็นสมาชิกน้อยกว่า 3 ปี และ 3 - 6 ปี มีการพึ่งตนเองแตกต่างจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่เป็นสมาชิกมากกว่า 6 ปี และสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่เป็นสมาชิกน้อยกว่า 3 ปี มีการพึ่งตนเองแตกต่างจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่เป็นสมาชิก 3 - 6 ปี หรืออาจกล่าวได้ว่า ผู้ที่มีระยะเวลาในการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านสูงมีการพึ่งตนเองได้มากกว่าผู้ที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกต่ำ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้ที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านสูงได้รับการสนับสนุนและความช่วยเหลือให้เข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงานสร้างรายได้ ลดรายจ่าย ตลอดจนบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วนมาเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้ว ทำให้ปัจจุบันมีศักยภาพในการพึ่งตนเองสูง อีกทั้งยังมีส่วนร่วมในกิจกรรมกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อรายได้ของหัวหน้าครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน (เอกพันธุ์ ภัทรสุพงศ์ 2550) ทำให้ได้รับสวัสดิการและเงินปันผลในทุกปี ซึ่งอาจเป็นเหตุให้มีการพึ่งตนเองแตกต่างจากผู้ที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับผลงาน วิจัยของอภิญา โชคนัก

(2550) ที่พบว่า การเป็นสมาชิกองค์กรชุมชนที่ต่างกันมีการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน และการได้รับการสนับสนุนจากภายนอกมีความสัมพันธ์กับปัจจัยการพึ่งตนเองในระดับปานกลาง

2.4 ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีจำนวนเงินกู้ต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย โดยสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้เงินไม่เกิน 10,000 บาท มีการพึ่งตนเองแตกต่างจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้เงิน 10,001 - 20,000 บาท และ 20,001 - 50,000 บาท หรืออาจกล่าวได้ว่า ผู้ที่มีจำนวนเงินกู้สูงมีการพึ่งตนเองมากกว่าผู้ที่มีจำนวนเงินกู้ต่ำ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้ที่มีจำนวนเงินกู้สูงจะมีรายได้หรือเงินทุนในการดำรงชีพและการประกอบอาชีพมาก และสามารถนำเงินไปใช้ประโยชน์ได้หลายทาง โดยส่วนใหญ่ผู้ที่มีจำนวนเงินกู้สูงมักจะวางแผนการใช้จ่ายเงินกู้อย่างรัดกุม และใช้เงินตามแผนที่วางไว้ จึงเป็นเหตุให้มีการพึ่งตนเองได้สูง แต่สำหรับผู้ที่มีจำนวนเงินกู้ต่ำมักจะไม่วางแผนการใช้จ่ายเงิน และนำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ รวมทั้งวงเงินกู้ที่ได้รับอาจน้อยกว่าที่ร้องขอทำให้มีเงินทุนไม่มากพอจะต้องไปกู้ยืมจากแหล่งเงินกู้อื่นหรือกู้ยืมเงินจากกองทุนหมู่บ้านซ้ำๆ ซึ่งจำนวนครั้งในการกู้ยืมเงินจากกองทุนหมู่บ้านเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรายได้หัวหน้าครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน (เอกพันธ์ กัทรสพงส์ 2550) ดังนั้นถึงแม้ผู้ที่มีจำนวนเงินกู้ต่ำจะมีจำนวนเงินกู้เพิ่มขึ้นแต่ก็ต้องชำระดอกเบี้ยสูง รวมทั้งอาจกลายเป็นลูกหนี้นอกระบบ และทำให้มีการพึ่งตนเองได้ต่ำ จึงเป็นเหตุให้ผู้ที่มีจำนวนเงินกู้สูงมีการพึ่งตนเองแตกต่างจากผู้ที่มีจำนวนเงินกู้ต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอภิญา ไชคนัก (2550) ที่พบว่า ภาวะหนี้สินมีความสัมพันธ์กับปัจจัยการพึ่งตนเองของคนยากจนในจังหวัดอุดรธานี

2.5 ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีวัตถุประสงค์ในการกู้ต่างกัน ต่างกัน มีการพึ่งตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย โดยสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้เพื่อสร้างงาน มีการพึ่งตนเองแตกต่างจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้เพื่อลดรายจ่าย ส่วนสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้เพื่อพัฒนาอาชีพ เพื่อสร้างงาน เพื่อสร้างรายได้ เพื่อลดรายจ่าย และเพื่อการฉุกเฉิน มีการพึ่งตนเองแตกต่างจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้เพื่ออุตสาหกรรม / วิสาหกิจขนาดเล็ก หรืออาจกล่าวได้ว่า ผู้ที่กู้เพื่อสร้างงานมีการพึ่งตนเองมากกว่าผู้ที่กู้เพื่อลดรายจ่าย และผู้ที่กู้เพื่ออุตสาหกรรม/วิสาหกิจขนาดเล็กมีการพึ่งตนเองมากกว่าผู้ที่กู้เพื่อวัตถุประสงค์อื่น ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้ที่กู้เพื่อลดรายจ่ายจะนำเงินไปใช้จ่ายตามความจำเป็นที่มีประโยชน์ในการดำเนินชีวิต แต่ผู้ที่กู้เพื่อสร้างงานจะนำเงินไปใช้ในการฝึกอบรมเพื่อการดำเนินงานทางธุรกิจ ดำเนินชีวิต รวมทั้งเป็นอาชีพเสริมที่เพิ่มรายได้ ซึ่งจะทำให้มีการพึ่งตนเองได้ดีกว่า ส่วนผู้ที่กู้เพื่ออุตสาหกรรม / วิสาหกิจขนาดเล็ก ส่วนใหญ่จะได้รับวงเงินกู้สูง และจะนำเงินกู้ไปใช้ในการลงทุนและการดำเนินกิจการตามแผน เพราะจะมีหน่วยงานด้าน

การเงินและการบัญชีคอยตรวจสอบและติดตามการใช้เงินอย่างเป็นระบบ จึงสามารถนำเงินกู้ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผิดกับผู้ที่กู้เพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ ซึ่งมักจะนำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ และไม่สามารถนำเงินกู้ไปต่อยอดให้กองเกษ เมื่อถึงเวลาใช้หนี้ก็ไปกู้เงินจากแหล่งเงินกู้อื่นหรือเงินกู้นอกระบบมาใช้ ทำให้เป็นหนี้เพิ่มสองทาง จึงเป็นเหตุให้ผู้กู้เพื่ออุตสาหกรรม/วิสาหกิจขนาดเล็กมีการพึ่งตนเองแตกต่างจากผู้กู้เพื่อวัตถุประสงค์อื่น

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 กองทุนหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำผลการศึกษาระดับการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านวิเคราะห์ วางแนวทาง และนโยบาย เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการพึ่งตนเองตามลำดับความสำคัญ โดยการเร่งปรับปรุงและพัฒนาด้านเศรษฐกิจที่มีการพึ่งตนเองอยู่ในระดับน้อยเป็นประการแรก ถัดมาได้แก่ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านสังคม ด้านเทคโนโลยี และด้านจิตใจ ตามลำดับ

1.2 กองทุนหมู่บ้านควรมีนโยบายลดขั้นตอนและผ่อนปรนกฎเกณฑ์การพิจารณาเงินกู้ให้เหมาะสมกับประวัติความสามารถ ความขยัน และความตั้งใจของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านสูงมีการพึ่งตนเองมากกว่าผู้ที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกต่ำ และผู้ที่มีจำนวนเงินกู้สูงมีการพึ่งตนเองมากกว่าผู้ที่มีจำนวนเงินกู้ต่ำ

1.3 กองทุนหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำปัญหาและอุปสรรคที่สมาชิกกองทุนหมู่บ้านเสนอไปวิเคราะห์เพื่อวางแนวทางปรับปรุงแก้ไขที่สามารถปฏิบัติได้จริง อาทิเช่น ควรจัดหาสถานที่แลกเปลี่ยนและจำหน่ายสินค้าเพื่อลดปัญหาการแก่งแย่งทางการค้าและป้องกันราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ ควรมีสหกรณ์ร้านค้าและสหกรณ์ออมทรัพย์ประจำชุมชนเพื่อลดปัญหาเครื่องอุปโภค บริโภค และปัจจัยการผลิตราคาสูง รวมทั้งส่งเสริมการออมทรัพย์ ควรมีสวนย์เทคโนโลยีชุมชนเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี วิธีการซ่อมแซม ดัดแปลง และพัฒนาเครื่องมือเครื่องใช้ที่ปฏิบัติเองได้ และควรรณรงค์ให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อลดละความฟุ้งเฟ้อ ละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์และการแข่งขันกันทางการค้าขาย

1.4 กองทุนหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำข้อเสนอแนะที่สมาชิกกองทุนหมู่บ้านเสนอไปพิจารณาทบทวนร่วมกัน และขยายผลเพื่อหาแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจนและปฏิบัติได้จริง ซึ่งประกอบด้วย ควรปรับลดขั้นตอนและกฎเกณฑ์ในการกู้ยืมให้เหมาะสมและเป็นธรรมตามประวัติของผู้กู้ยืม ควรส่งเสริม ฝึกอบรมให้คณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านมี

ความรู้และความสามารถในการพึ่งตนเอง ควรมีหน่วยประชาสัมพันธ์ประจำชุมชนเพื่อให้ข้อมูล ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ควรจัดกิจกรรมพัฒนาฝีมือแรงงานและสร้างอาชีพ รวมทั้งสวัสดิการ ชุมชนแก่สมาชิก ควรติดตามให้สมาชิกนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์อย่างเป็นระบบ และควรมี ร้านค้าชุมชนที่บริหารจัดการโดยคนในชุมชนเพื่อเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนและจำหน่ายสินค้า การเกษตรของชุมชนด้วยความเป็นธรรม ตามลำดับ

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการพึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจซึ่งมีการพึ่งตนเอง อยู่ในระดับน้อย กองทุนหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้สมาชิก กองทุนหมู่บ้านแบ่งเงินรายได้ส่วนหนึ่งเพื่อการออมหรือลงทุนอย่างสม่ำเสมอ วางแผนรายรับ- รายจ่ายล่วงหน้า และทำบัญชีครัวเรือนเพื่อควบคุมรายรับ - รายจ่ายทุกวัน นอกจากนี้ยังควร ฝึกอบรมพัฒนาทักษะอาชีพเพื่อสร้างรายได้เสริม รวมทั้งควรปลูกจิตสำนึกให้ยึดหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง ประหยัด อุดม เพื่อลดการระคายจ่ายทั้งของตนเองและครอบครัวได้

2.2 เพื่อพัฒนาการพึ่งตนเองทางด้านเทคโนโลยี ซึ่งมีการพึ่งตนเองอยู่ในระดับ ปานกลาง หน่วยงานท้องถิ่น สถาบันการศึกษา และชุมชนควรร่วมกันคิด ประดิษฐ์ และพัฒนา เครื่องมือเครื่องใช้ในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ โดยการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมา ผสมผสานกับเทคโนโลยี และใช้วัสดุอุปกรณ์ท้องถิ่นหรือวัสดุเหลือใช้มาดัดแปลงให้มีคุณภาพ เหมาะสมกับสภาพงานจริง รวมทั้งควรเชิญวิทยากรมาฝึกอบรมให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับเทคโนโลยี วิชช่อมแซม และบำรุงรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ในการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพเพื่อยืดอายุการใช้งาน

2.3 เพื่อพัฒนาการพึ่งตนเองทางด้านสังคมซึ่งมีการพึ่งตนเองอยู่ในระดับปานกลาง กองทุนหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดโครงการสำนึกรักบ้านเกิด งานกีฬา และงาน ประเพณีท้องถิ่น เช่น การปลูกต้นไม้เพิ่มพื้นที่สีเขียว การแข่งเรือยาวประจำปี และงานวันเด็ก เพื่อ กระตุ้นให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านได้ตระหนักว่า ชุมชนและกองทุนหมู่บ้านเป็นของทุกคน ทุกคน ต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและกองทุนหมู่บ้าน เพื่อมุ่งสู่ชุมชนเข้มแข็ง นอกจากนี้ภายใน กองทุนหมู่บ้าน ควรจัดกิจกรรมให้สมาชิกเห็นความสำคัญของกองทุน โดยจัดให้มีโครงการมอบ รางวัลแก่สมาชิกกองทุนที่ส่งเงินกู้คืนตามกำหนดหรือมีเงินออมสูง รวมทั้งจัดกิจกรรมระดมเงินทุน เพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงิน เพื่อให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านทุกคนสามารถกู้ยืมและนำไปใช้ให้ ตนสามารถพึ่งตนเองได้

2.4 เพื่อพัฒนาการพึ่งตนเองทางด้านทรัพยากรธรรมชาติซึ่งมีการพึ่งตนเองอยู่ใน ระดับปานกลาง กองทุนหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรปลูกฝังจิตสำนึกและธรรมาภิบาลให้

สมาชิกกองทุนหมู่บ้านดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการปลูกต้นไม้ทดแทนและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอยู่เสมอ

2.5 เพื่อพัฒนาการพึ่งตนเองทางด้านจิตใจซึ่งมีการพึ่งตนเองอยู่ในระดับปานกลาง กองทุนหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเผยแพร่และส่งเสริมให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไม่รู้สึกลอยล้าได้ยามมีเงินเกินฐานะและความสามารถของตนเอง

3. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาวิจัยเรื่องเดียวกันนี้โดยใช้แนวคิดทฤษฎีอื่น ๆ รวมถึงบริบทพื้นที่ที่ต่างกันออกไป เพื่อขยายผลการวิจัย และกำหนดแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาการพึ่งตนเอง ที่มีความเหมาะสมกับสภาพบริบทที่แตกต่างกัน

3.2 ควรศึกษาวิจัยการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อแสวงหาความจริงในสภาพที่เป็นอยู่ โดยธรรมชาติให้ลึกซึ้งกว่าการวิจัยเชิงปริมาณ

3.3 ควรศึกษาวิจัยหาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน โดยการกำหนดรูปแบบจำลองในเชิงเหตุผล และหาสาเหตุที่ไม่ประสบความสำเร็จในการพึ่งตนเอง โดยใช้สถิติขั้นสูงเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก ทำให้เข้าใจปัญหา และสามารถพยากรณ์อนาคตได้ อาทิเช่น การวิเคราะห์ถดถอย (regression analysis) และการวิเคราะห์เส้นทาง (path analysis) เป็นต้น

3.4 ควรศึกษาวิจัยการพัฒนาศักยภาพการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยี สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ และจิตใจ เพื่อให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีการจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กระทรวงมหาดไทย. การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กระทรวงมหาดไทย. ม.ป.ท., 2550.

กระทรวงมหาดไทย. กรมการปกครอง. เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง : แนวคิดและยุทธศาสตร์.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2541.

กระทรวงมหาดไทย. กรมการพัฒนาชุมชน. เทคนิคการถ่ายทอดความรู้แก่ประชาชน. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์กองส่งเสริมและเผยแพร่ กระทรวงมหาดไทย, 2540.

_____. คู่มือการดำเนินงานเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนตามแผนปฏิบัติการกรมการพัฒนาชุมชน.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กองส่งเสริมและเผยแพร่ กระทรวงมหาดไทย, 2548.

กษมา พานแก้ว. “การพึ่งตนเองของสมาชิกสถาบันเกษตรกรตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ
ตำบลวังทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขา
สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 2551.

กาญจนา แก้วเทพ. แนวคิดและประสบการณ์การจัดการศึกษาเพื่อการพึ่งตนเอง. ม.ป.ท. :

โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล, 2530.

กานดาพันธุ์ วันทยะ. “ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการพึ่งพาตนเองตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
ในจังหวัดเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์การเมือง
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2551.

กุสุมา พลแก้ว. “การปรับตัวทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้หญิงในสังคมชนบทภายหลังการ
หย่าร้าง.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขามานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยศิลปากร,
2544.

เกษม วัฒนชัย. เศรษฐกิจพอเพียง ผู้สังคมอยู่เย็นเป็นสุข. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตะวันออก, 2549.

ขนิษฐา ปะกัณห์. “ประสิทธิภาพการบริหารกองทุนหมู่บ้าน : กรณีศึกษาบ้านทุ่งทองกวาวตำบล
นาทุ่งหลวง อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาพัฒนา
สังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2547.

จักรชัย โฉมทองดี. เลิกพูดการพึ่งตนเองเสียที [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2554. เข้าถึง
ได้จาก http://focusweb.org/publications/Thai/stop_talking_of-self_reliance.html

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. บ้านกับเมือง. กรุงเทพฯ : โครงการส่งเสริมสถาบันหมู่บ้าน, 2529.

โถมสมร เหลือโกศล. ก่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเองกับการอบรมเลี้ยงดู. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2531.

ชนมณัฐ รอดบุญธรรม. “ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ระดับอำเภอ: กรณีศึกษาจังหวัดปทุมธานี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2546.

ชมลดา จันทร์สาขา และคณะ. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองไปปฏิบัติ กรณีศึกษา : หมู่บ้านที่ได้รับมาตรฐานการบริหารจัดการกองทุนระดับที่ 1 (AAA) อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาการเงินการคลัง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2546.

ชั้นทอง มีโพธิ์. “ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาความยากจนโดยการพึ่งตนเองของประชาชนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์จ.ปฐ. ตำบลหนองพิบูล อำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 2548.

ชาติชาย ณ เชียงใหม่. นโยบายและการบริหารงานพัฒนาชนบทของไทย. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2530.

เดชศักดิ์ โพธิ์ศรี. “การนำนโยบายกองทุนหมู่บ้านไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาตำบลขาว อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2546.

ทรงชัย ดิยานนท์. “การศึกษาทัศนะของเกษตรกรในการสร้างความมั่นคงทางรายได้ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541.

ทองดี มิ่งขวัญ. “ผลการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตำบลกระทู้ลุ่ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, 2551.

นภาพร ลีพิศวาส์จจร. “บัญชีครัวเรือน : เครื่องมือสู่เศรษฐกิจพอเพียง.” วารสารศูนย์บริการวิชาการ 15, 3 (กรกฎาคม - กันยายน 2550) : 25.

นิคม วรรณประเวศ. การพัฒนาชุมชนแบบพึ่งตนเอง [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 11 มกราคม 2554. เข้าถึงได้จาก [http://cddweb.cdd.go.th/nakhonnayok/files/Self%20-%20Reliance%20Community%20Development%20\(08-11-53\).pdf](http://cddweb.cdd.go.th/nakhonnayok/files/Self%20-%20Reliance%20Community%20Development%20(08-11-53).pdf)

บุญทัน ดอกไธสง. การบริหารเชิงพุทธ (กระบวนการทางพฤติกรรม). กรุงเทพฯ : บพิศการพิมพ์, 2528.

- ประพาส พลชัย และคณะ. “การวัดความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดหนองบัวลำภู.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ หนองบัวลำภู มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2548.
- ประยงค์ สัจฉาวัลย์ทอง. “ความสำเร็จของการแก้ไขปัญหานี้สินภาคประชาชน (หนี้นอกระบบ) ของ ธ.ก.ส. : กรณีศึกษาอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2548.
- ประเวศ วะสี. แนวคิดและยุทธศาสตร์สังคมสมานภาพและวิเศษ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มูลนิธิโกมลคีมทอง, 2536.
- _____. พุทธเกษตรกรรมกับสันติสุขของสังคมไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน, 2530.
- _____. เศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคม แนวทางพลิกฟื้นเศรษฐกิจสังคม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์หมอชาวบ้าน, 2542.
- ประเวศ วะสี และคณะ. ภูมิปัญญาท้องถิ่นและการพัฒนาที่ยั่งยืน ชุมชนศึกษาเพื่อการพัฒนาที่แยกอื่นได้. กรุงเทพฯ : เอช.เอ็น. การพิมพ์, 2548.
- ประสิทธิ์ ทองอ่อน. “เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวทฤษฎีใหม่.” วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ 1. 1 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2550) : 18.
- ปิยะพร สุริโยตระกูล. “การศึกษาระดับการพึ่งตนเองของเกษตรกรโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ในจังหวัดมุกดาหาร.” สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2548.
- พรประภา สิ้นธนาภา. “การศึกษาการพึ่งตนเองของชุมชนโดยแนววัฒนธรรมชุมชนเพื่อการปฏิบัติงาน สังคมสงเคราะห์ : ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านตะเพินคี่ หมู่ ตำบลลองค้อพระ อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533.
- พัชรินทร์ ไชยวรินทร์กุล. “ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2551.
- พัฒน์ สุจันงค์. การพัฒนาชุมชน. เชียงใหม่ : โรงพิมพ์คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2523.
- มงคล ชาวเล. “กระบวนการพัฒนาชุมชน.” เอกสารประกอบการสอน คณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา, 2529. (อัดสำเนา)

- ยูวัฒน์ วุฒิเมธี. การพัฒนาชุมชนจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : บางกอกบล็อก, 2534.
- _____. แนวคิดและปรัชญาการพัฒนาชนบท. นนทบุรี : คณะวิชาการส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2537.
- วรรณมาฆะ เกสรดอกไม้. “เศรษฐกิจพอเพียงจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ ศึกษากรณีครูทองเหมาะแจ่มแจ่ม.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2551.
- วรรณณี แกมเกตุ. การพัฒนาตัวปิ้งซึ่งความสามารถในการพึ่งตนเองของครอบครัวและชุมชน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- วิภาค โพธิ์ใส. “การศึกษาความสามารถในการพึ่งตนเองของสมาชิกผู้เข้าร่วมโครงการธนาคารประชาชน : กรณีศึกษา ผู้ใช้บริการธนาคารออมสิน สาขาอำเภอนางรอง.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 2546.
- วิราภรณ์ ชัดสี. “ปัจจัยที่มีผลต่อการพึ่งตนเองของเกษตรกร ตำบลป่าแดด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2552.
- ศิริรัตน์ กัตถุญลีกุล. “ชาวเล : อัตลักษณ์ที่ถูกสถาปนา.” ใน เอกสารการประชุมประจำปีทางมานุษยวิทยา ครั้งที่ 4 เรื่อง วัฒนธรรม ไร่เกลือ ชีวิต ไร่ความรุนแรง (23-25 มีนาคม 2548), 61. กรุงเทพฯ : ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร, 2548.
- ศิริวรรณ กราญญะ. “ปัจจัยที่มีผลต่อระดับศักยภาพกองทุนหมู่บ้านในอำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาการจัดการธุรกิจเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2547.
- ศุภโชค หุนอ้าว. “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.” รัฐสภาสาร 50, 4 (เมษายน 2545) : 77 - 115.
- ศูนย์ปฏิบัติการแก้ไขปัญหาอุทกภัย จังหวัดนครปฐม. สรุปข้อมูลน้ำท่วมภาพรวม ตั้งแต่ 15 ตุลาคม ถึง 7 พฤศจิกายน 2553 [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 18 มกราคม 2554. เข้าถึงได้จาก [http://nphtho.moph.go.th/flood/index .php](http://nphtho.moph.go.th/flood/index.php)
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. รายงานการวิจัยเรื่องการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจในชนบท. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2538.
- สมพงษ์ พานิชสกุล. “ค่านิยมในการพึ่งตนเองของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี.” ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2533.

สมศรี จินะวงษ์. “การวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้กิจกรรมทางเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
ในชุมชนที่ใช้แนวทางการพัฒนาแบบเศรษฐกิจพอเพียง.” วิทยานิพนธ์ปริญญาคุยฎี
บัณฑิต สาขาพัฒนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

สมศักดิ์ อุปพันธ์. “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสำเร็จขององค์กรเพื่อการพึ่งตนเองด้านเศรษฐกิจใน
ชุมชนแออัด : กรณีศึกษาของสหกรณ์เครดิตยูเนียนชุมชนฟ้าใหม่.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2535.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. ทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.

สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. ความเป็นมา กว่าจะเป็นกองทุน
หมู่บ้านและชุมชนเมือง [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 2 มกราคม 2554. เข้าถึงได้จาก
<http://www.villagefund.or.th/index.aspx?parent=433&pageid=469&directory=1969&pagename=content>

. คู่มือการดำเนินงานสำหรับคณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงาน
กองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัดและอำเภอ. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี,
2544.

. คู่มือการทำบัญชีและรายงานสำหรับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. กรุงเทพฯ :
สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2544.

. คู่มือการพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.
กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2544.

. คู่มือเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับกฎหมายระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.
กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2544.

. เอกสารประกอบการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล : กองทุนหมู่บ้านตำบลกระทู้มดัม.
นครปฐม : สำนักงานเทศบาลเมืองกระทู้มดัม, 2549.

สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 16 กันยายน
2553. เข้าถึงได้จาก <http://nan.doae.go.th/nan09/genaral/phorpuing.htm>

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ผลการดำเนินงานนโยบายกระตุ้น
เศรษฐกิจระดับรากหญ้า : โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง [ออนไลน์]. เข้าถึง
เมื่อ 3 พฤษภาคม 2553. เข้าถึงได้จาก <http://www.ryt9.com/s/nesd/142437/>

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. หลักการสำคัญในการปฏิบัติตนเพื่อให้สามารถเข้าถึงความพอเพียงได้ [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 5 มีนาคม 2553. เข้าถึงได้จาก <http://www.rdpb.go.th/RDPB/front/SufficiencyEconomy.aspx?p=4>

สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์. เศรษฐกิจพอเพียงกับทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 16 ธันวาคม 2553. เข้าถึงได้จาก <http://www.sufficiencyeconomy.org/view-detail.html>

สำนักงานเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม. แผนพัฒนาเทศบาล (พ.ศ. 2552 - พ.ศ. 2554) ของเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 12 มกราคม 2554. เข้าถึงได้จาก http://www.krathumlom.com/e_doc/plan/3year.pdf

_____ . ระเบียบและข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม : หมู่บ้านแคราย.

นครปฐม : สำนักงานเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม, 2549.

_____ . เอกสารกองทุนหมู่บ้านเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม. นครปฐม : สำนักงานเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม, 2552.

_____ . เอกสารประกอบการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล : กองทุนหมู่บ้านตำบลกระทุ่มล้ม.

นครปฐม : สำนักงานเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม, 2549.

สำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอสามพราน. การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านตำบลกระทุ่มล้ม.

นครปฐม : สำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอสามพราน, 2549.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พ.ศ. 2548. กรุงเทพฯ : มปท., 2548.

สุชาติ เกตยา. “การพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจของชุมชน : ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนในเขตอำเภอ

โพทะเล จังหวัดพิจิตร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542.

สุทธภา อมรวิวัฒน์. ภาวะหนี้สินครัวเรือนไทยในปัจจุบัน (ตอนที่ 1). กรุงเทพฯ : สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, 2548.

สุทธิรักษ์ ศรีสุเลิศ. “การพัฒนาศักยภาพการพึ่งตนเองในชุมชนชนบท ตำบลอ่อนนาค อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเกษตรศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 2551.

สุพัตรา สุภาพ. สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2522.

สุเมธ ตันติเวชกุล. การดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริในวันพัฒนา.

กรุงเทพฯ : กรมพัฒนาชุมชน, 2542.

สุรางค์ อีลา. “ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน : ศึกษากรณีตำบลเสียว อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส.” ภาคนิพนธ์ปริญญาโท สาขาพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2547.

สุริย์พันธ์ แสงไพบูลย์. “ผลการปฏิบัติงานในกองทุนหมู่บ้านของกรรมการกองทุนหมู่บ้านศึกษากรณี อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2546.

เสฐียรพงษ์ วรรณปก. พระพุทธศาสนา : ศาสนาแห่งโลกา (การศึกษา) [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2554. เข้าถึงได้จาก <http://www.oknation.net/blog/print.php?id=41829>

เสรี พงศ์พิศ. การสร้างแนวทางการรวมมือด้านการวิจัยภาคธุรกิจ ภาคเอกชน และภาคชุมชน เพื่อเสริมสร้างยุทธศาสตร์ทางปัญญาในการพัฒนาประเทศ. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2547.

..... หนังสือร้อยค่าที่ควรรู้ พ.1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พลังปัญญา, 2547.

เสาวภา เดชาภิรมย์. “การพัฒนาชุมชนแบบพึ่งตนเอง : กรณีศึกษาชุมชนศิรีวัง จังหวัดนครศรีธรรมราช.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2544.

อนุพงษ์ วาวงศ์มูล. “การพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวนบพในภาวะเศรษฐกิจตามแนวพระราชดำริ ทฤษฎีใหม่ : ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542.

อภิษฐ์ พันธเสน และดวงมณี เลาวกุล. “คุณภาพชีวิตคนไทยในคริสต์ศตวรรษหน้า.” เอกสาร

ประกอบการสัมมนาวิชาการประจำปี 2547 คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เรื่องเศรษฐกิจไทย ค.ศ. 2000, 2547. (อดีสำเนา)

อภิชาติ ทองอยู่, สมพจน์ สมบูรณ์ และพัชรินทร์ ลากานันท์. สถาบันหมู่บ้านกับการพัฒนาพึ่งตนเอง. ขอนแก่น : สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2537.

อภิญา โชนนิก. “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพึ่งตนเองของคนยากจนในจังหวัดอุดรธานี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 2550.

- อภิสิทธิ์ ชำรงวรารกุล และทานทิพย์ ชำรงวรารกุล. “มองคุณภาพชีวิต.” ใน รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงและประชาคมจังหวัด, 32 - 40. กรุงเทพฯ : มูลนิธิพัฒนาไทย, 2545.
- อรพรรณ ภมรสวรรณ. “การมีส่วนร่วมของสมาชิกนิคมในการจัดการนิคมสร้างตนเองเพื่อการพึ่งตนเอง: ศึกษากรณีสร้างตนเองภาคใต้ตามแผนถอนสภาพนิคม.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544.
- อัญญา ตัญญาเขต. “ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการพึ่งพาตนเองของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่าวังโป่ง-ชนแดน-วังกำแพง จังหวัดเพชรบูรณ์.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2541.
- อุทัย ดุลยเกษม. “การพัฒนาชนบทโดยชาวชนบท.” ใน เอกสารการสอนชุดวิชาปัญหาการพัฒนาชนบทไทย หน่วยที่ 8 - 15, 552. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2528.
- เอกพันธ์ ภัทรสุพงศ์. “การพัฒนาขีดความสามารถในการพึ่งพาตนเองของชุมชน ในอำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2550.
- โอวาท สุทรนารักษ์. “บทบาทของผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการจัดการศึกษาเพื่อการพึ่งพาตนเองของชุมชนโดยวิธีการมีส่วนร่วมของประชาชน.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการศึกษา นอกโรงเรียน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

ภาษาอังกฤษ

Cohen, L., I. Manion, and K. Morrison. Research Method in Education. 5th ed. London : Routledge Falmer, 2000.

Harton, H.C., and B. Latane. “Social Influence and Adolescent Lifestyle Attitudes.” Journal of Research on Adolescence, no. 2 (1997) : 197 - 220.

Kaboski, Joseph P., and Robert M. Townsend. Policies and Impact: An Evaluation of Village-Level Microfinance Institutions [Online]. Accessed 24 February 2009. Available from <http://cier.uchicago.edu/papers/papers.htm>

Mathewson, A.L. “Eco-investing : Developing a Financing Strategy For Sustainable Communities.” Ph.D. Thesis, Simon Fraser University, 1995.

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

แบบสอบถาม

เรื่อง การพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มลุ่ม อำเภอสามพราณ
จังหวัดนครปฐม

ผู้วิจัย นางสาวรัชชอร์ พิพัฒนรัตนกร นักศึกษาปริญญาโท คณะวิทยาการจัดการ
หลักสูตรมหาบัณฑิตสาขาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน มหาวิทยาลัยศิลปากร

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้ มุ่งสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มลุ่ม อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญในการวิจัย และอาจนำไปใช้ในอนาคต ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความกรุณาโปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ เพื่อได้คำตอบที่สมบูรณ์ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะสงวนคำตอบไว้เป็นความลับและนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น

แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับสภาพการพึ่งตนเองใน 5 ด้าน

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพึ่งตนเอง

**** ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถาม ****

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพส่วนบุคคลท่าน

1. เพศ

1. เพศชาย 2. เพศหญิง

2. อายุ

1. ไม่เกิน 30 ปี 2. 31 - 40 ปี
 3. 41 - 50 ปี 4. มากกว่า 50 ปี

3. ระดับการศึกษา

1. ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า 2. มัธยมศึกษา หรือ ปวช.
 3. อนุปริญญา หรือ ปวส. 4.ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

4. สถานภาพสมรส

1. โสด 2. สมรส
 3. หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่

5. อาชีพ

1. เกษตรกรรม คือ ผู้ที่ประกอบอาชีพในการทำนา ทำไร่ ทำสวนหรือเลี้ยงสัตว์
 2. นอกเกษตรกรรม คือ ผู้ที่ประกอบอาชีพค้าขาย รับราชการ รับจ้างและอื่นๆ

6. รายได้ต่อเดือน

1. ไม่เกิน 10,000 บาท 2. 10,001 - 20,000 บาท
 3. มากกว่า 20,000 บาท

7. ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก

1. น้อยกว่า 3 ปี 2. 3 - 6 ปี
 3. มากกว่า 6 ปี

8. จำนวนเงินกู้

1. ไม่เกิน 10,000 บาท 2. 10,001 - 20,000 บาท
 3. 20,001 - 50,000 บาท

ผลงานวิจัยนิตยภัต ระดับปริญญาตรี

9. วัตถุประสงค์ในการขอกู้ (โปรดเลือกเพียง 1 ข้อเท่านั้น)

- 1. พัฒนาอาชีพ (เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และมีความสามารถในการพัฒนาอาชีพ)
- 2. สร้างงาน (เพื่อดำเนินงานทางธุรกิจในการดำเนินชีวิต เป็นอาชีพเสริม)
- 3. สร้างรายได้ (เพื่อจัดหาเครื่องมือ/สิ่งอำนวยความสะดวกในการทำมาหากิน)
- 4. ลดรายจ่าย (เพื่อชดเชยค่าใช้จ่ายที่จำเป็นและมีประโยชน์ในการดำเนินชีวิต)
- 5. อุตสาหกรรม/วิสาหกิจขนาดเล็ก (เพื่อประกอบอาชีพวิสาหกิจขนาดเล็ก เช่น กลุ่มอาชีพ)
- 6. เพื่อการฉุกเฉิน (เพื่อบรรเทาเหตุฉุกเฉินที่จำเป็นเร่งด่วน เช่น การเกิด การเจ็บป่วย)

ตอนที่ 2 การพึ่งตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละรายการต่อไปนี้ แล้วพิจารณาว่าท่านมีระดับการพึ่งตนเองมากน้อยเพียงใด แล้วกรอกทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดย

- 5 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นการพึ่งตนเองมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นการพึ่งตนเองมาก
- 3 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นการพึ่งตนเองปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นการพึ่งตนเองน้อย
- 1 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นการพึ่งตนเองน้อยที่สุด

2.1 การพึ่งตนเองทางด้านจิตใจ ระดับความคิดเห็น

รายการ	5	4	3	2	1
1. เมื่อมีปัญหาท่านพร้อมแก้ไขปัญหาคด้วยสติ					
2. เมื่อมีปัญหาท่านมั่นใจว่าจะสามารถแก้ปัญหาได้					
3. ท่านมั่นใจว่าจะสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยความสุจริต					
4. ท่านหาความรู้จากการฟังผู้รู้ อ่านหนังสือ ดูโทรทัศน์ ฯลฯ					
5. ท่านมุ่งมั่นในการประกอบอาชีพอย่างไม่ย่อท้อ					
6. แม้ว่าบางครั้งท่านจะทำงานไม่สำเร็จบางประการแต่ก็จะพยายามต่อไป					
7. ท่านไม่รู้สึกลังเลอยากได้อยากมีจนเกินฐานะและความสามารถของตนเอง					

2.2 การพึ่งตนเองทางด้านสังคม

ระดับความคิดเห็น

รายการ	5	4	3	2	1
8. ท่านเป็นสมาชิกในองค์กร หน่วยงาน หรือกองทุนที่มีความมั่นคงมาหลายปี					
9. ท่านเป็นสมาชิกในองค์กร หน่วยงาน หรือกองทุนที่มีผู้นำที่ดี					
10. ท่านมีความรักใคร่กลมเกลียวกันกับคนในครอบครัว					
11. ท่านมีความสัมพันธ์อันดีกับคนในชุมชนและเพื่อนสมาชิกในองค์กร					
12. ท่านอยู่ในกลุ่มสังคมที่มีน้ำใจแบ่งปันสิ่งของ/อาหารแก่กัน					
13. ท่านอยู่ในกลุ่มสังคมที่ให้การช่วยเหลือเกื้อกูลทั้งในยามทุกข์และสุข					
14. ท่านอยู่ในกลุ่มสังคมที่พร้อมจะร่วมกันทำกิจกรรมทางสังคมและประเพณีท้องถิ่น เช่น งานบวช งานแต่งงาน งานประเพณีสงกรานต์					
15. ท่านอยู่ในกลุ่มสังคมที่ช่วยถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความรู้ข่าวสารที่มีประโยชน์แก่กันและกัน					

2.3 การพึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจ

ระดับความคิดเห็น

รายการ	5	4	3	2	1
16. ท่านประกอบอาชีพที่มั่นคงและมีรายได้เพียงพอ					
17. ท่านมีรายได้เป็นประจำสม่ำเสมอ					
18. ท่านไม่มีปัญหาหนี้สินอันเนื่องมาจากการซื้อหาอาหาร เพื่อยุอาศัย เครื่องนุ่งห่ม หรือยารักษาโรค					
19. ท่านสามารถลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตได้					
20. ท่านสามารถแบกรับภาระค่าใช้จ่ายของตนเองและครอบครัวได้					
21. ท่านทำบัญชีครัวเรือนเพื่อความคุมรายรับ-รายจ่ายทุกวัน					
22. ท่านสามารถแบ่งเงินรายได้ส่วนหนึ่งเพื่อออมหรือลงทุนอย่างสม่ำเสมอ					
23. ท่านมีการวางแผนรายรับ-รายจ่ายไว้ล่วงหน้าตลอดเวลา					

2.4 การพึ่งตนเองทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ

ระดับความคิดเห็น

รายการ	5	4	3	2	1
24. ท่านมีแหล่งน้ำในครอบครัวและชุมชนที่สามารถนำไปใช้ได้อย่างเพียงพอตลอดปี					
25. ท่านมีพื้นที่และสภาพดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ในการเพาะปลูก					

2.4 การพึ่งตนเองทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ (ต่อ)

ระดับความคิดเห็น

รายการ	5	4	3	2	1
26. ท่านใช้ทรัพยากรธรรมชาติในการดำรงชีวิตอย่างประหยัดหรือสิ้นเปลืองน้อย					
27. ท่านคัดแยกขยะมูลฝอยเพื่อนำกลับมาหมุนเวียนใช้ใหม่ได้					
28. ท่านทำลายขยะที่เป็นเศษวัสดุจากธรรมชาติโดยการฝังกลบเพื่อให้เป็นปุ๋ยธรรมชาติ					
29. ท่านร่วมรณรงค์เรื่องการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติของหมู่บ้านและชุมชน					
30. ท่านร่วมกับชุมชนในการปลูกต้นไม้ทดแทนและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอยู่เสมอ					

2.5 การพึ่งตนเองทางด้านเทคโนโลยี

ระดับความคิดเห็น

รายการ	5	4	3	2	1
31. ท่านมีเครื่องมือที่ใช้ในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพเพียงพอตามความจำเป็น					
32. ท่านทราบวิธีการใช้และวิธีการบำรุงรักษาเครื่องมือที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพเป็นอย่างดี					
33. ท่านสามารถใช้เครื่องมือที่มีอยู่ได้อย่างถูกต้องและคุ้มค่า					
34. ท่านสามารถซ่อมแซมและบำรุงรักษาเครื่องมือได้ด้วยตนเอง					
35. ท่านสามารถนำวัสดุอุปกรณ์ท้องถิ่นหรือวัสดุเหลือใช้มาดัดแปลงเป็นเครื่องมือให้เหมาะสมกับสภาพการใช้งานจริง					
36. ท่านสามารถพัฒนาเครื่องมือที่มีอยู่ให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น					
37. ท่านมีการคิดและประดิษฐ์เครื่องมือเพื่อใช้ในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพได้ด้วยตนเอง					

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพึ่งตนเอง

1. ท่านมีปัญหาและอุปสรรคในการพึ่งตนเองอย่างไร

- ทางด้านจิตใจ (ปัญหา/อุปสรรคเกี่ยวกับความเชื่อมั่นหรือรู้สึกย่อท้อในการดำรงชีพ ฯลฯ)

.....

.....

- ทางด้านสังคม (ปัญหา/อุปสรรคเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัว ชุมชน หรือ สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ฯลฯ)

- ทางด้านเศรษฐกิจ (ปัญหา/อุปสรรคเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ รายรับ-รายจ่าย การออม ฯลฯ)

- ทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ (ปัญหา/อุปสรรคเกี่ยวกับแหล่งที่ดินทำกิน แหล่งน้ำ หรือ ทรัพยากรธรรมชาติอื่นๆ)

- ทางด้านเทคโนโลยี (ปัญหา/อุปสรรคเกี่ยวกับเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ต่างๆ ในการ ดำรงชีพหรือประกอบอาชีพ)

- อื่นๆ

2. ท่านมีข้อเสนอแนะในการพึ่งตนเองสำหรับสมาชิกกองทุนหมู่บ้านอย่างไร

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ภาคผนวก ข
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรงแบบสอบถาม

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเดช นิลพันธุ์
 ตำแหน่ง อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
 วุฒิการศึกษา ศส.ม. (พัฒนาชุมชน) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2. อาจารย์ ดร.วรรณวีร์ บุญคุ้ม
 ตำแหน่ง อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และ
 สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
 วุฒิการศึกษา Ph.D. (Educational Research) จาก University of York
3. นางสาวกมลชนก จำสุวรรณ
 ตำแหน่ง ผู้ช่วยนักวิจัย สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล
 วุฒิการศึกษา ศศ.ม. (วิจัยประชากรและสังคม) มหาวิทยาลัยมหิดล

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล

นางสาวณรัชชอร พิพัฒน์ธนากร

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2544

สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนธีรศาสตร์

พ.ศ. 2547

สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนนารีวุฒิ

พ.ศ. 2551

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการตลาด จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ และศึกษาต่อระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี